

Kjemisk institutt
Institutt for fysikk og teknologi
Institutt for biovitenskap
Institutt for geovitenskap
Geofysisk institutt
Matematisk institutt
Institutt for informatikk

Referanse

2018/7976-BIG

Dato

29.06.2018

Høring - Forskrift for graden philosophiae doctor ved Universitetet i Bergen

Som fakultetet tidligere har informert om har Universitetet i Bergen vedtatt å endre organiseringen av doktorgradsutdanningen, slik at ph.d.-programmene blir fakultetsvise (17/10495). I den forbindelse har universitetsstyret fattet vedtak om at ph.d.-forskriften skal revideres for å hjemle overgangen til fakultetsvise ph.d.-programmer og det nye kvalitetssikringssystemet.

Forskningsadministrativ avdeling har revidert ph.d.-forskriften i tråd med styrets vedtak, og på andre punkter for å være i tråd med gjeldene rett. Forskriften er strammet inn, og mye av det som anses som prosedyrer er tatt ut. Videre er det flere steder der det henvises til at fakultetene kan utarbeide egne regler. Det har vært et mål å gi en tydelig beskrivelse av ansvar, rettigheter og plikter både for universitetet, fakultetene, veilederne og den enkelte ph.d.- kandidat. Det er derfor foreslått at forskriften ikke bør være mer omfattende enn nødvendig og at den skal være skrevet i et klart og enkelt språk. Forskriftsutkastet har også vært diskutert i Forskningsutvalget ved Universitetet i Bergen.

Forslaget er nå sendt ut på høring (18/7976) med høringsfrist 28. september. Fakultetet ber om innspill fra instituttene senest **24. august / 10. september**. Instituttene hørings svar vil også diskuteres i fakultetets forskerutdanningsutvalg den **3. september / 17. september**.

Utfyllende regler på fakultetet

Fakultetet holder parallelt med dette på å utarbeide programbeskrivelsen for ph.d.-programmet ved fakultetet, samt utfyllende regler. Disse vil før de vedtas enten sendes ut på høring til instituttene eller gjennomgås i et høringsmøte. Denne prosessen gir fakultetet

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige
fakultet
Telefon 55582062
post@mnfa.uib.no

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Realfagbygget, Allégt. 41
Bergen

Saksbehandler
Birthe Gjerdevik
55583488

anledning til å presisere og skriftliggjøre vår praksis og våre rutiner for forskerutdanningen innenfor et formalisert rammeverk.

Vennlig hilsen

Ingrid Christensen
seksjonssjef

Birthe Gjerdevik
seniorkonsulent

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 20. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

Dersom det i den enkelte ph.d.-kandidats opplæringsdel inngår kurs/emner som normalt tilbys på masternivå (300-emner), gjelder de reglene som er fastsatt for disse nivåene, jf. lov om universiteter og høyskoler, forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og fakultetenes utfyllende regler til nevnte forskrift og de enkelte studieplanene og emnebeskrivelsene.

For ph.d.-kandidater som i forbindelse med fellesgrader oppholder seg ved andre institusjoner eller arbeidsplasser som ledd i forskerutdanningen, gjelder også vedkommende institusjons regler.

For opplæringsdelen, jf. § 7, gjelder universitets- og høyskolelovens disiplinærregler ved siden av forskriften her, jf. lovens § 4-7. For øvrig gjelder disiplinærreglene i forskriften her, jf. § 5-5-2.

Dersom ph.d.-kandidaten er arbeidstaker ved Universitetet i Bergen eller andre steder, gjelder også lover og avtaler som er fastsatt for arbeidsforholdet.

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi ph.d.-kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal ph.d.-kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Styret ved Universitetet i Bergen har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved institusjonen. Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Ansvaret for

arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som er normert til 3 års fulltidsstudier.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av *opplæringsdelen*, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Universitetsstyret oppretter og nedlegger program for ph.d.-utdanningen ved det enkelte fakultet.

koordinering av tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning skal ivaretas av et vertsfakultet.

§ 4. Kvalitetssikring av opplæringsdelen

Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia.

Del II. Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdige utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetet kan i utfyllende regler stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknad om opptak til ph.d.-utdanningen:

- Søknadsskjema
- Avtale om opptak.

Rektor kan fastsette regler om utforming av programbeskrivelser. Fakultetet selv fastsetter og endrer programbeskrivelsen for det enkelte ph.d.-programmet. Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå. Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptakskrav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-program, om godkjenning av opplæringsdelen, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Kandidater ved tverrfakultære utdanningstilbud skal knyttes til et ph.d.-program ved ett av universitetets fakulteter.

§ 4. Kvalitetssikring

Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.

Del II Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket andre syklus. Fakultetet kan stille ytterligere krav til opptak.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Søknaden bør inneholde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Dokumentasjon for utdanningen som skal . ligge til grunn for opptaket. 2 Prosjektbeskrivelse som omfatter:<ul style="list-style-type: none"> - faglig redegjørelse for prosjektet - fremdriftsplan - finansieringsplan - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser - eventuelle planer for opphold ved annen (inkl. utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet - faglig formidling - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter - plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket - forslag om minst én veileder og angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø - redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden. <p>Det fagmiljøet ph.d.-kandidaten skal knyttes til, bør delta aktivt i utformingen av prosjektbeskrivelsen og i opplegget for selve ph.d.-utdanningen.</p> <p>Ph.d.-kandidaten og hovedveileder bør raskest mulig og senest innen tre (3) måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Prosjektbeskrivelsen bør gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode.</p> <p>Institusjonen kan kreve residensplikt.</p> <p>Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart</p>	<p>Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p>
--	---

av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.

Dersom søker ønsker å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i forskriftens § 10-4, skal søknad om dette leveres sammen med planen for studiet.

Fakultetet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Fakultetet kan sette ytterligere vilkår for opptak i sine utfyllende regler.

§ 5-2. Framgangsmåten ved opptak

Søknad om opptak skal stiles til det fakultetet som har det fagområdet det søkes opptak til og sendes gjennom det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til. Fakultetet kan i sine utfyllende regler fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere hvis antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for forskerutdanning og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt. Dersom prosjektets art gir grunn til det, skal det legges vekt på planens redegjørelse for de rettslige og etiske problemstillingene.

Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.

§ 5-3. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden, se § 5-2 tredje ledd.

§ 5-2. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak fattes av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan rangere kvalifiserte søkere når antall søkere overstiger

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden/opptaksperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak bør nektes hvis:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1.

§ 5-4. Opptaksperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Maksimaltid på et ph.d.-program er normalt 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.

Avtaleperioden kan forlenges ved permisjoner som følger av kandidatens rettigheter som arbeidstaker, eller gjennom rettigheter gitt gjennom andre finansieringskilder.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges opptaksperioden tilsvarende.

Opptaksperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort/publisert og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden.

opptakskapasiteten.

Fakultetet selv kan fastsette ytterligere vilkår for opptak.

Opptaksvedtaket skal fastsette avtaleperiode og oppnevne minst én veileder.

Opptak skal nektes om:

- a) avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- b) de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- c) søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av doktorgradsprogrammet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp på doktorgradsprogrammet.

§ 5-3. Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.

Unntaket er kandidater som deltar i organisert dobbelkompetanseutdanning. Her kan fakultet som tilbyr dobbelkompetanseutdanning gi egne regler for Avtaleperioden. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges Avtaleperioden tilsvarende.

Avtaleperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge. Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Selv om studieretten har opphørt, kan

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter etter ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til universitetets infrastruktur. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Ph.d.-kandidaten, veilederen eller fakultetet kan ta initiativ til å avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner

kandidaten søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-4. Ph.d.-avtalen

Opptak til ett av Universitetet i Bergens ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet kandidaten er tatt opp ved. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i Avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2.

Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

Vesentlige endringer i ph.d.-avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom Universitetet i Bergen og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Kandidat og fakultet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

spørsmål om eventuelle tilsetningsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.

Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet fakultet, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning

Fakultetet kan beslutte tvungen avslutning før avtalt tid for ph.d.-utdanningen er utløpt. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Gjentatte og vesentlige brudd fra ph.d.-kandidaten side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt.
- Vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning, må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, som fusk som rammes av reglene i universitets- og høyskolelovens § 4-7.
- Opptreden fra en kandidat som bryter med den tilliten som må foreligge mellom universitet og ph.d.-kandidat under gjennomføringen, også straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

Vedtaket om tvungen avslutning gjøres av det fakultetet hvor ph.d.-kandidaten er opptatt etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom

rettigheter til resultater.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan fakultetet selv vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- a) Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- b) Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9.
- c) Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.

Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtaket etter denne paragrafen fattes av fakultetsstyret. Klager behandles av Den sentrale klagenemnda.

§ 5-5-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av fusk fattes av fakultetet selv etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av uredelighet fattes av fakultetet selv etter uttalelser i Redelighetsutvalget.

§ 5-6. Oppsigelse og avskjed

En kandidat som er tilsatt ved Universitetet i Bergen kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf. statsansatteloven §§ 19 og 20, eller avskjediges

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt.

i henhold til § 26.

§ 5-6. Ph.d.-avtalen

Opptak til universitetets ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale innenfor rammen av standardavtalen for opptak vedtatt av universitetsstyret. Avtalen underskrives av ph.d.-kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet ph.d.-kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Veileder som eventuelt oppnevnes etter opptakstidspunktet skal underskrive avtalen umiddelbart etter oppnevning. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-3.

Ph.d.-kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern

part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultetet og den eksterne parten.

Dersom ph.d.-kandidaten er knyttet til annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

Avtalen skal angi tidspunktet ph.d.-utdanningen påbegynnes.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Ph.d.-kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas ved grunnenhet/fakultetet. For ph.d.-kandidat med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom grunnenhet/fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle ph.d.-kandidaten gjøres, eller umiddelbart etterpå.

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 6-1. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning, og ph.d.-kandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø. Ph.d.-kandidaten skal ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet i seminar.

Når arbeidet med en ph.d.-avhandling involverer flere institutt, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte institutt nedfelles i egen avtale (opptaksavtale del B). Dette gjelder også når veilederne for en avhandling kommer fra ulike institutt. Se eget punkt i opptaksavtalen om dette.

Ph.d.-kandidaten bør som hovedregel ha to veiledere, hvor en oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra veiledning av kandidater på master- og/eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d.-utdanningen for ph.d.-kandidaten og skal være ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige. Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der ph.d.-kandidaten er tatt opp, eller fra institusjoner godkjent av fakultetet. Ekstern veileder kan være hovedveileder basert på avtaler mellom den institusjonen vedkommende er ansatt ved og UiB. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra fakultetet.

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

Ekstern veileder er en veileder fra et annet fakultet enn det ph.d.-kandidaten er tatt opp ved, eller som kommer fra en institusjon utenfor Universitetet i Bergen.

§ 6-1. Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere. En oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere.

Veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der kandidaten er tatt opp. Fakultetet kan oppnevne ekstern hovedveileder. I slike tilfeller skal medveileder være tilsatt ved fakultetet.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», §§ 6 til 10, gjelder for veilederne.

Kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet. Avgjørelse fra fakultetet kan påklages til den sentrale klagenemda.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for veilederne.

§ 6-2. Veiledningens innhold

Ph.d.-kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi alminnelige retningslinjer. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlig rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill

§ 6-2. Veiledningens innhold

Hovedveileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling og progresjon og skal være kandidatens primære kontakt.

Kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Universitetet i Bergens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. Midtveisevaluering

Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveisevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor

som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.

§ 6-4. Avslutning av veiledningen

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i denne forskriften og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.

Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med denne beslutningen skal fakultetet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veilederen/veilederne og fakultetet skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Tvister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

normert tidsramme.

Retningslinjene for midtveisevaluering fremgår av fakultetets programbeskrivelse.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir

Ph.d.- utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Institusjonen har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom institusjonen ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen skal inneholde faglig og metodisk skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med avhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. I tillegg skal opplæringsdelen gi trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som minst gir fem (5) studiepoeng.

Fakultetet er ansvarlig for å gi alle ph.d.-kandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre

utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng. Utover dette fastsetter fakultetet selv hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og rangeringsregler for opptak til kurs eller emner på ph.d.-nivå som tilbys ved fakultetet.

Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i Lov om universiteter og høyskoler samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at kurs og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen.

enheter/fakulteter, eller ved en annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring. Faglige nettverk og forskerskoler kan involveres.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som del av opplæringen. Som et ledd i opplæringsdelen kan ph.d.-kandidaten holde vitenskapelige innlegg, seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i faglig formidling. Populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Alle som er tatt opp til ph.d.-utdanningen, skal følge opplæringsdelen. Det kreves dokumentasjon for at ph.d.-kandidaten har tilegnet seg nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan skje gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesninger, seminarundervisning eller i form av vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler eller i annen form godkjent av fakultetet.

Fakultetet kan likevel frita for deltakelse i deler av opplæringsprogrammet når tilsvarende krav er oppfylt ved annen enhet/fakultet eller institusjon som gir godkjent opplæring. Det kan også gis helt eller delvis fritak for slik deltakelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres, for eksempel ved forskningsopphold ved annen forskningsinstitusjon, gjennom faglige nettverk og deltakelse i nasjonale eller internasjonale forskerkurs og forskerskoler.

§ 8. Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven),

§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har lovhjemlede permisjoner fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18.12.2006.

Kandidaten må sørge for at lærestedet blir informert om permisjoner som blir innvilget av

<p>kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til.</p> <p>Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidaten plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Ph.d.-kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets</p>	<p>arbeidsgiver, hvis disse to ikke er de samme.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Fakultetet går gjennom rapportene.</p> <p>Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom planen for prosjektet og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av fakultetet selv.</p> <p>Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid</p>
---	---

vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som ph.d.-kandidaten tidligere har fått godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Fellesarbeid godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. § 10-1) forutsatt at ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra de øvrige forfatterne, eller sentrale representanter for disse og eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at ph.d.-kandidatens innsats kan identifiseres. Fellesarbeid bør i størst mulig grad avtales på forhånd.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge normene for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver ph.d.-kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid

eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som kandidaten tidligere har fått godkjent for ph.d.-graden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samvirke med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og Universitetet i Bergens retningslinjer for medforfatterskap og internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 11-3.

§ 10-4. Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, norsk, svensk eller dansk. Dersom ph.d.-kandidaten ønsker å benytte et annet språk enn disse, skal det være søkt og gitt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 5-1.

§ 10-5. IPR-rettigheiter

Universitetets IPR-reglement, se Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen, vedtatt av universitetsstyret i sak 74/10 (1. desember 2010), gjelder for alle som er tatt opp som ph.d.-kandidater innenfor ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved en institusjon som har et annet reglement enn det UiB har, må forhold knyttet til IPR og regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner nedfelles i avtale.

Den som skaper et forsknings- eller arbeidsresultat, har i utgangspunktet rettighetene til dette med mindre annet følger av lov, avtale eller Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen. I reglementet er det bestemmelser om plikten som er gitt i lov om å melde fra om resultater fra forskning som kan ha potensial for næringsmessig utnyttning.

Del IV. Fullføring

opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested.

§ 10-4. Språk

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

§ 10-5. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Kandidater som er tilsatt ved Universitetet i Bergen har meldeplikt om arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet etter lov 17. april 1970 nr. 21 om arbeidstakeroppfinnelser, åndsverkloven 12. mai 1961 nr. 2 og kretsmønsterloven 15. juni 1990 nr. 27, samt andre arbeidsresultater som er omfattet av Universitetet i Bergens politikk for immaterielle rettigheter.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Universitetet i Bergen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Universitetet i Bergen og kandidaten.

Del IV. Fullføring

§ 11. Søknad om bedømmelse

§ 11-1. Innlevering

<p>§ 11. Bedømmelse</p> <p>§ 11-1. Grunnlag for bedømmelse</p> <p>Doktorgraden tildeles på grunnlag av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a Godkjent gjennomføring av<ul style="list-style-type: none"> . opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse b Godkjent vitenskapelig avhandling<ul style="list-style-type: none"> . c Godkjent prøveforelesning over oppgitt<ul style="list-style-type: none"> . emne og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas. <p>§ 11-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas</p> <p>Institusjonen må bestrebe at tiden fra innlevering av avhandlingen til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.</p> <p>Det er hovedveileders ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.</p> <p>§ 11-3. Innlevering, tilbaketrekking</p> <p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til det fakultet ph.d.-kandidaten er knyttet til. Med søknaden skal det følge det antallet eksemplarer av avhandlingen som fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 7-2. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antallet eksemplarer som kreves av det enkelte fakultet. Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert/elektronisk) fakultetet bestemmer.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p> <p>Som vedlegg til søknaden skal følge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt	<p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Kravene for å tildele ph.d.-graden fremgår av § 2-3.</p> <p>Søknaden kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.</p> <p>Fakultetet selv fastsetter i programbeskrivelsen hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden.</p> <p>Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p> <p>§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse</p> <p>En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.</p> <p>Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.</p> <p>Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.</p>
--	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer jf. § 5-1 annet ledd
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-2
- Erklæring om ph.d.-arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang
- Erklæring om at ph.d.-arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Søknader som ikke fyller kravene, skal avvises.

§ 11-4. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt, en sakkyndig bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komiteén samlet dekker avhandlingens fagfelt.

Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteéns leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, bør være representert i komiteen. Komiteen skal normalt settes sammen slik at begge kjønn er representert. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komiteéns medlemmer, og jf. lovens § 10.

Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteén, men kan om ønskelig innkalles til samtaler i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeid med avhandlingen. Oppnevnt veileder kan heller ikke administrere komiteéns arbeid eller lede disputasen. Dette må imidlertid ikke hindre samarbeid om grader med institusjoner som har en annen praksis.

§ 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Grunnenheten foreslår bedømmelseskomité. Forslaget skal begrunnes og vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet. Fakultetet selv fatter beslutning om hvorvidt merknadene skal tas til følge.

Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om å få avhandlingen bedømt er godkjent til komiteen er oppnevnt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- flertallet er uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen
- ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Det bør normalt ikke gå mer enn én måned fra avhandlingen innleveres til ph.d.-kandidaten underrettes om komitéens sammensetning. Ph.d.-kandidaten skal gis anledning til å innlevere skriftlige merknader om komitéens sammensetning, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, se § 12-5, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid.

Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.

§ 12. Komitéens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Komitéens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Komiteén gir en begrunnet innstilling innen en frist satt av fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Dissenser skal begrunnes. Komiteén kan kreve framlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes ph.d.-kandidaten, som gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom ph.d.-kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteén før fakultetet gjør realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller det organet dette bemyndiger.

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen. Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteens leder.

§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Bedømmelseskomiteens innstilling og kandidatens merknader

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden, innen fakultetets fastsatte frist. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes. Bedømmelseskomiteen kan kreve framlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle dissenser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten, som gis en frist på ti (10) virkedager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør vedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultet selv.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av enstemmig innstilling

Dekanen kan på fullmakt godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Dersom dekanen legger innstillingen fram for fakultetsstyret, og dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer finner at det er begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret innhente avklaring fra bedømmelseskomiteen. Hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige som skal gi individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer stemmer mot den opprinnelige innstillingen, kan fakultetsstyret vedta å gå mot den opprinnelige innstillingen, selv om konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte av én eller begge av de to nye sakkyndige.

§ 12-4. Fakultets behandling av delt innstilling

Dersom det er dissens i komitéen, kan fakultetsstyret uten ytterligere bedømmelse gjøre vedtak i saken med 2/3 flertall. Dersom 2/3 flertall ikke oppnås, skal fakultetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige, som gir individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet selv vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.

Dersom fakultetet selv finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens innstilling eller dersom komiteen avgir delt innstilling, kan fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komitéen, skal denne innstillingen følges. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan fakultetsstyret selv gjøre vedtak med 2/3 flertall.

§ 12-5. Innlevering til ny bedømmelse

En avhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan innleveres til ny bedømmelse i omarbeidet form, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider.

En avhandling som ikke godkjennes for disputas, kan innleveres i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen har vedtatt dette. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 12-6. Resultatet av behandlingen

Ph.d.-kandidaten underrettes om utfallet av behandlingen.

§ 12-7. Offentlig tilgjengelighet

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse.

Det kan ikke gis restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering. Slik utsettelse kan

§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.

§ 12-5. Krav til avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets bestemmelser. Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.

§ 12-6. Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for disputas. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse

skje når ph.d.-utdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en ekstern part og for at den eksterne parten skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved publisering av avhandlingen skal ph.d.-kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 12-8. Sammendrag av avhandlingen, pressemelding

Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen.

I god tid før disputasen finner sted, skal kandidaten utforme en pressemelding som sendes fakultetet til godkjenning. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med den malen som vedtas. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen, senest to uker før disputasen finner sted.

Fakultetet har ansvar for informasjon til ph.d.-kandidatene om prosedyrene i forbindelse med offentliggjøring av ph.d.-arbeidet. Retningslinjer og eksempler på pressemelding sendes ph.d.-kandidaten når avhandlingen er godkjent.

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med
a Godkjent prøveforelesning over oppgitt) emne.
b Disputas.
)

kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-6, 3. ledd.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med:

- a) Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne.
- b) Disputas.

§ 13-1. Prøveforelesning

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

§ 13-1. *Prøveforelesning*

Etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares, jf. § 12-1, skal ph.d.-kandidaten prøveforelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven. Hensikten er å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden til (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal normalt holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen og skal godkjennes av en bedømmelseskomite nedsatt av fakultetet.

Etter prøveforelesningen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen. Innberetningen skal konkludere med om forelesningen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen ikke anbefales godkjent.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.

§ 13-2. *Disputas*

Disputasen skal normalt finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputasen skal kunngjøres

Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøvene. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal vurderes av en bedømmelseskomite. Komiteen meddeler fakultetet om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Innstillingen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 13-2. *Disputas*

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti (10) virkedager før den avholdes.

Disputas skal normalt avholdes ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>minst ti (10) arbeidsdager før den avholdes.</p> <p>Forelesning og disputas skal normalt skje på norsk, engelsk, dansk eller svensk.</p> <p>Er avhandlingen skrevet på et annet språk i samsvar med § 5-1 og § 10-4, kan fakultetet tillate at disputasen holdes på vedkommende språk.</p> <p>Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponenterne skal være medlemmer av bedømmelseskomitéen og oppnevnes av fakultetet. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komitéen.</p> <p>Disputasen ledes av dekanen, eller den dekanen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Deretter gjør ph.d.-kandidaten rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom ph.d.-kandidaten og opponenterne. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.</p> <p>Etter disputasen sender bedømmelseskomitéen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom disputasen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p>	<p>Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes under disputas.</p> <p>Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponenterne skal normalt være medlemmer av bedømmelseskomitéen og oppnevnes av fakultetet selv.</p> <p>Disputasen skal avvikles i tråd med rammer for disputaser ved Universitetet i Bergen. Disputasen ledes av dekanen eller den denne bemyndiger. Kandidaten skal gis anledning til å forsvare avhandlingen. Øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å kommentere <i>ex auditorio</i>.</p> <p>Bedømmelseskomitéen avgir innstilling til fakultetet om disputasen bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.</p> <p>Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas skal så vidt mulig bedømmes av den samme komité som den opprinnelige.</p> <p>Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent,</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret ph.d.-kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av institusjonen. På vitnemålet skal tittelen på avhandlingen for oppnådd ph.d.-grad føres opp. Opplysninger om det faglige opplæringsprogrammet ph.d.-kandidaten har deltatt i, skal vedlegges vitnemålet. Det kan gis nærmere regler om utformingen av vitnemålet og om øvrige opplysninger som skal framgå av dokumentet og av vedlegget (Diploma Supplement).

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages

kreerer universitetsstyret kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av Universitetet i Bergen.

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for

etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle) konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne,) eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar

bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt ph.d.-kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves forskrift 12. juni 2003¹ for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen vedtatt av universitetsstyret.

¹Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, er tilgjengelig ved Kollegiesekretariatet.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013 vedtatt av universitetsstyret.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forslag til endring i forskrift om Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Innledning

Bakgrunnen for revisjonen av forskriften er styresaken fra 30.11.2017 om *Fremtidig organisering og kvalitetssikring av forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen*. Det ble vedtatt av Universitetsstyret at UiB skulle innføre fakultetsvise ph.d.-program. Begrunnelsen for denne endringen var blant annet å gi fakultetene mulighet til å gi egne regler i forvaltningen av forskerutdanningen ved deres fakultet. Forskerutdanningen ved de ulike fakultetene er forskjellige, og det trengs et formelt nivå hvor dette kan komme til uttrykk. Den nåværende forskriften inneholder enkelte detaljerte saksbehandlingsprosedyrer som ikke bør gis i forskriftsform. Disse foreslås flyttet til programnivå. Det foreslås derfor å regulere de overordnede reglene i forskriften mens prosedyrer og rutiner blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse. Fakultetene står fritt til å gi egne regler som er tråd med forskriften og endre programbeskrivelsen selv. Dette vil være en forenkling sammenlignet med den prosessen som skal til for å endre ph.d.-forskriften.

I forvaltningen av forskriften har det vist seg å være behov for en del endringer og presiseringer i forskriften. Det har derfor vært et mål å gi en tydelig beskrivelse av ansvar, rettigheter og plikter både for universitetet, fakultetene, veilederne og den enkelte ph. d.- kandidat. Det er derfor foreslått at forskriften ikke bør være mer omfattende enn nødvendig og skal være skrevet i et klart og enkelt språk.

Forskriften har ikke har vært oppdatert til gjeldende rett siden den ble vedtatt i 2013. Dette er også grunnlag for revisjon.

Nedenfor følger merknader med begrunnelse for å endre de ulike paragrafene. Denne delen må leses i sammenheng med vedlegget som inneholder den nåværende forskriften og utkast til revidert forskrift. Referanser til programbeskrivelsen må leses som programbeskrivelse samt regel og prosedyresamling for forskerutdanningen ved fakultetet.

Merknader til forslag til endring i forskrift om Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Til § 1 Forskriftens virkeområde

Bestemmelsen viderefører gjeldende rett. Begrunnelse for endring er universitetsstyrets vedtak om fakultetsvise ph.d.-program og ønske om klarere språk. Forslaget til formålsbestemmelse lister opp rettslige utgangspunkt og rammer for ph.d.-graden ved UiB. Det mer spesifikke blir behandlet senere i forskriften og skal/kan ellers behandles i fakultetenes programbeskrivelser. Referansene til kurs og masternivå er tatt bort.

Til § 2-3 Omfang av ph.d.-utdanningen

Bestemmelsen medfører ikke endring i omfanget, men forslaget vil gi klarere språk og konsekvent språkbruk der kurs nå blir omtalt som opplæringsdel.

Til § 3 Ansvaret for ph.d.-utdanningen

Her er forslaget å endre ordlyden og innholdet i bestemmelsen. Begrunnelsen for dette er Universitetsstyrets vedtak som nevnt ovenfor. Bestemmelsen angir strukturen for roller og myndighet for ph.d.-utdanningen ved UiB. Dette er også foreslått som hjemmel for fakultetets adgang til å gi utfyllende regler. Programordningen med programbeskrivelser blir beskrevet.

Rektor som den som utøver universitetsstyret sine vedtak

Til § 4 Kvalitetssikring

Bestemmelsen tar for seg kvalitetssikring av hele ph.d.-utdanningen ved UiB slik den ble vedtatt i universitetsstyret. Den gamle bestemmelsen gjaldt kun for opplæringsdelen.

Til § 5-1 Vilkår for opptak

Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 5-2 Framgangsmåten ved opptak

Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 5-3 Opptaksvedtak

Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 5-3 Avtaleperiode

Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse. Opptaksperiode er foreslått endret til Avtaleperiode. Dette fordi kandidaten inngår avtale ved opptak.

Bestemmelsen er også foreslått endret på grunn av at den må ta høyde for kandidater som er tatt opp på dobbeltkompetanseløpene som UiB tilbyr på MED og PSYK.

Videre er det foreslått å ta bort den såkalte 8 års regelen siden denne ikke har blitt konsekvent håndhevet og ikke har begrunnelse i alminnelig normering av ph.d.-utdanningen. Vurdering av forlengelse skal skje ut i fra en konkret vurdering av ph.d.-kandidatens prosjekt og progresjon.

Til § 5-5 Avslutning før avtalt tid

Bestemmelsen er foreslått endret. På bakgrunn av Sivilombudsmannens behandling av en sak om tvungen avslutning etter en fuskesak fra UiB ble også forskriftens § 5-5 kritisert for å ikke være i

samsvar med UH-loven. UH-loven ble endret etter forskriften ble vedtatt i 2013. Forslaget tar høyde for dette.

Til § 5-6 *Ph.d.-avtalen*

Bestemmelsen er foreslått endret for å presisere ansvar, roller og saksgang for de ulike avtalene som skal inngås ved opptak til ph.d.-programmet. Forslaget innebærer at opptaket fortsatt bør formaliseres gjennom en skriftlig avtale basert på felles mal, men ansvaret ellers delegeres til fakultetet.

Til § 6-1 *Veiledning*

Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 6-2 *Veiledningens innhold*

Det at hovedveileder skal ha det administrative hovedansvaret er foreslått endret. Programordningen følger av vedtaket i universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse. I forslag til bestemmelsen er det lagt til at etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet.

Til § 6-3 *Midtveisevaluering*

Forslag til bestemmelse innebærer mindre endringer i ordlyden.

Til § 6-4 *Avslutning av veiledningen*

Forslag til bestemmelse innebærer mindre endringer i ordlyden men der bestemmelsene blir samlet i § 6-1.

Til § 7-1 *Opplæringsdelens formål*

Forslag til bestemmelse skal tydeliggjøre at fakultetene har fått delegert ansvaret for opplæringsdelen.

Til § 7-2 *Opplæringsdelens omfang*

Forslag til bestemmelse skal ikke endre omfang og kravet om vitenskapsteori og etikk.

Til § 7-3 *Opplæringsdelens innhold*

Forslaget til bestemmelse innebærer at fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Dette var ikke omtalt i den gamle versjonen.

Til § 8 *Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon*

Bestemmelsen pålegger kandidaten en plikt om å informere om permisjon dersom UiB ikke er arbeidsgiver.

Til § 9 *Rapportering*

Bestemmelsen foreslår en tydeliggjøring av rapporteringen.

Til § 10-1 *Krav til avhandlingen*

Bestemmelsen har fått tillegg om at avhandlingen skal ha høyt faglig nivå når det gjelder forskningsetikk.

Til § 10-2 *Fellesarbeid*

Bestemmelsen om fellesarbeid tydeliggjør hva som er felles arbeid og hvilke normer som skal følges for medforfatterskap.

Til § 10-4. *Språk*

Forslaget til bestemmelse innebærer at fakultetet selv kan avgjøre språket i avhandlingen. Det følger av programbeskrivelse-ordningen at dette tilligger fakultetet å avgjøre.

Til § 10-5 *Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse*

Overskriften i bestemmelsen er endret i tillegg til og ordlyden ellers. Begrunnelsen er behovet for en presisering og å tydeliggjøre ansvaret, både rettigheter og plikter både for universitetet, den enkelte ph.d.- kandidat og en eventuell ekstern part.

Til § 11-1 *Innlevering*

Forslag til ny bestemmelse er endret slik at en del av prosedyrene ved innlevering av avhandlingen blir tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 11-2 *Oppnevning av bedømmelseskomité*

Forslag til ny bestemmelse er endret slik at en del av prosedyrene ved oppnevning av bedømmelseskomité blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultetets programbeskrivelse.

Til § 12-1. *Bedømmelseskomiteens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av overskrift og endring i ordlyd. Begrunnelsen er å forenkle språket for prosedyren og dermed presisere bestemmelsen.

Til § 12-2. *Retting av formelle feil i avhandlingen*

Bestemmelsen er foreslått endret til at fakultetet setter selv frist for retting av formelle feil.

Til § 12-3. *Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av overskrift og endring i ordlyd. Bestemmelsen har ved forvaltningen av forskriften vært gjenstand for uklarhet. Det har vist seg å være behov for tydeliggjøring og presisering. Bestemmelsen har slått sammen to paragrafer § 12-3 og § 12-4. I tillegg gir den nye programbeskrivelse-ordningen rom for at fakultetene har egne rutiner for behandling av innstillingen.

Til § 12-4 *Innlevering til ny bedømmelse*

Bestemmelsen innebærer en tydeliggjøring ved innlevering til ny bedømmelse. Bestemmelsen foreslår å endre at en innlevering til ny bedømmelse først kan skje etter seks måneder. Seks månedersregelens begrunnelse framstår ikke som klar. Det bør være en vurdering tatt av kandidat og veileder i fellesskap å avgjøre når kandidaten er klar til å levere på nytt.

Til § 12-5 *Krav til avhandlingen*

Om avhandlingen skal være trykt vil være opp til fakultetene å gi utfyllende regle om.

Til § 12-6 *Resultatet av behandlingen*

Bestemmelsen fremstår som overflødig.

Til § 12-7 *Offentliggjøring*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av overskrift og endring i ordlyd. Begrunnelsen er å forenkle språket for prosedyren og dermed presisere bestemmelsen.

Til § 13-1 *Prøveforelesning Nytt 3. til 6. ledd*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av ordlyden. Begrunnelsen er å forenkle språket for prosedyren og dermed presisere bestemmelsen.

Til § 13-2 *Disputas*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av ordlyd. Begrunnelsen er å forenkle språket for prosedyren, ikke gjenta bestemmelsen i flere paragrafer og dermed presisere bestemmelsen.

Til § 14 *Kreering og vitnemål*

Forslag til bestemmelse innebærer endring av ordlyd. Begrunnelsen er å forenkle språket for prosedyren, ikke gjenta bestemmelsen i flere paragrafer og dermed presisere bestemmelsen.

§ 21 *Ikrafttredelse*

§ 22 *Overgangsbestemmelser*

Delegasjon **Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen**

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Begrepsbruken **fakultetet selv** og **fakultetet** følger systemet med adgang til delegasjon eller ikke som er gitt i Universitets- og høyskoleloven § 8-2. Det det er brukt **fakultetet selv** er det angitt et delegeringsforbud. Der det ikke er gitt anledning til å delegerer er begrunnelsen at det følger av ledelsesstrukturen for ph.d utdanningen ved UiB i den nye ordningen med fakultetsvise programmer som ledes av programstyret. Se også kvalitetssikringssystemet.

Fakultetet selv – Omfatter alle organ (fakultetsstyre, programstyre også dekanus) på fakultetsnivå. Der fakultetet har instruksjonsmyndighet.

Fakultetet – enten fakultetet selv eller andre ved fakultetet, institutt evt andre grunnivå som fakultetet har delegert sin avgjørelsesmyndighet til i slike saker.

Dette er et uttrykk for en alminnelig forvaltningsrettslig forutsetning for delegering; det delegerende organ må ikke gi fra seg rådigheten og kontrollen over saksområdet eller de avgjørelsene som delegeres.

I forhold til de alminnelige forvaltningsrettslige reglene om delegering vil all delegering fra et styre til andre organer eller personer ved vedkommende institusjon måtte oppfattes som *intern* delegering. Som utgangspunkt og hovedregel kan slik delegering skje i den utstrekning dette anses som hensiktsmessig, så lenge en slik myndighetstildeling ikke er åpenbart uforsvarlig.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-ELSÆ

Dato

05.09.2018

Hørings svar fra Geofysisk institutt på endringsforslag til Forskrift for graden *philosophiae doctor* (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Geofysisk instituttet takker for det gode arbeidet som er gjort i endringsforslag til Forskrift for graden *philosophiae doctor* (ph.d) ved Universitetet i Bergen. Det er positivt at ph.d.- forskriften har blitt strammet inn ved at det er blitt tydeligere språk, og at det er prosedyrer er tatt ut.

Vi har for at det skal være mest mulig oversiktlig kommentert direkte i vedlegget: «Endringsforslag til Forskrift for graden *philosophiae doctor* (ph.d) ved Universitetet i Bergen». Kommentarene går hovedsakelig på noen klargjøringer i forskriften, samt hvilke konsekvenser endringen i forskriften har for hva som skal være i programbeskrivelse, og i utfyllende regler. Det er også viktig at endringene som blir vedtatt blir reflektert i rutiner for arbeidsfordeling, som gir god saksbehandling og saksflyt.

Når forskriften er vedtatt og vi skal oppdatere utfyllende regler og etablere fakultære programmer har vi et ønske om å samkjøre opptak og avtaleinngåelse. Det har vært gjort forsøk på å samkjøre tilsetting og opptak, men vi ser at det vanskelig lar seg gjennomføre. Derfor vil vi allerede nå fremme forslag om å se på en løsning for å samkjøre opptak og avtaleinngåelse. Derfor har vi lagt ved skjemaet som blir brukt ved UiO, der søknad om opptak til forskerutdanningen og avtalen ved opptak til organisert forskerutdanning er slått sammen til ett dokument. Det vil være hensiktsmessig å slå disse dokumentene sammen for å gi et mer strømlinjeformet system, som igjen gir effektiv og god saksbehandling.

Vennlig hilsen

Kristin Kalvik
Administrasjonssjef ved
Geofysisk institutt

Elisabeth Aase Sæther
seniorkonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen	Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen
<p>Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 20. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.</p>	<p>Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.</p>
<p>Del I. Innledende bestemmelser</p>	<p>Del I Innledende bestemmelser</p>
<p>§ 1. Forskriftens virkeområde</p>	<p>§ 1. Forskriftens virkeområde</p>
<p>Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:</p>	<p>Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:</p>
<p>Dersom det i den enkelte ph.d.-kandidats opplæringsdel inngår kurs/emner som normalt tilbys på masternivå (300-emner), gjelder de reglene som er fastsatt for disse nivåene, jf. lov om universiteter og høyskoler, forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og fakultetenes utfyllende regler til nevnte forskrift og de enkelte studieplanene og emnebeskrivelsene.</p>	<p>For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).</p>
<p>For ph.d.-kandidater som i forbindelse med fellesgrader oppholder seg ved andre institusjoner eller arbeidsplasser som ledd i forskerutdanningen, gjelder også vedkommende institusjons regler.</p>	
<p>For opplæringsdelen, jf. § 7, gjelder universitets- og høyskolelovens disiplinærregler ved siden av forskriften her, jf. lovens § 4-7. For øvrig gjelder disiplinærreglene i forskriften her, jf. § 5-5-2.</p>	
<p>Dersom ph.d.-kandidaten er arbeidstaker ved Universitetet i Bergen eller andre steder, gjelder også lover og avtaler som er fastsatt for arbeidsforholdet.</p>	
<p>§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen</p>	<p>§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen</p>
<p>§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen</p>	<p>§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen</p>
<p>Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til</p>	<p>Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet</p>

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.</p> <p>Ph.d.-utdanningen skal gi ph.d.-kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.</p> <p>§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen</p> <p>Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal ph.d.-kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.</p> <p>§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen</p> <p>Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.</p> <p>Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.</p> <p>Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Godkjent vitenskapelig avhandling 2 Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas). <p>§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen</p> <p>Styret ved Universitetet i Bergen har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved institusjonen. Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Ansvaret for</p>	<p>arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.</p> <p>Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.</p> <p>§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen</p> <p>Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.</p> <p>§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen</p> <p>Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som er normert til 3 års fulltidsstudier.</p> <p>Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.</p> <p>Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Godkjent vitenskapelig avhandling 2 Godkjent gjennomføring av <u>opplæringsdelen</u>, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas). <p>§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen</p> <p>Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Universitetsstyret oppretter og nedlegger program for ph.d.-utdanningen ved det enkelte fakultet.</p>
---	--

Commented [EAS6]: Viktig spesifikasjon i utfyllende. MEN; Bør emner og nivå spesifiseres? Skulle det ha stått: «på minimum 30 studiepoengs omfang» eller «30 studiepoengs omfang». Eventuelt må dette presiseres i Utfyllende regler ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet:

i) Hva som inngår i opplæringsdelen: Formell og formidlingsdel.

-Angi regler for nivå på emner

- MNF990

-Forskingskoler. Arbeidsmengde og studiepoeng.

a) Kurs i kunnskapsformidling – formidling

b) Hovedvekt fag – formell del

- Internasjonal konferanse med presentasjon av egen forskning: Poster, eller muntlig presentasjon.

- Seminar over selvvalgt emne. Klarere regler her.

- Populærvitenskapelige bidrag.

Krav til dokumentasjon. Presiseringer her i Utfyllende regler.

Et viktig spørsmål er om det skal stilles krav til tilknytning ved UiB når det gjelder opplæringsdelen.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>koordinering av tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning skal ivaretas av et vertsfakultet.</p>	<p>Rektor kan fastsette regler om utforming av programbeskrivelser. Fakultetet selv fastsetter og endrer programbeskrivelsen for det enkelte ph.d.-programmet. Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå. Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptakskrav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.</p> <p>Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-program, om godkjenning av opplæringsdelen, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.</p> <p>Kandidater ved tverrfakultære utdanningstilbud skal knyttes til et ph.d.-program ved ett av universitetets fakulteter.</p>
<p>§ 4. Kvalitetssikring av opplæringsdelen</p> <p>Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia.</p>	<p>§ 4. Kvalitetssikring</p> <p>Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.</p>
<p>Del II. Opptak</p> <p>§ 5. Opptak</p> <p>§ 5-1. Vilkår for opptak</p> <p>For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetet kan i utfyllende regler stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p> <p>Søknad om opptak til ph.d.-utdanningen: Søknadsskjema Avtale om opptak.</p>	<p>Del II Opptak</p> <p>§ 5. Opptak</p> <p>§ 5-1. Vilkår for opptak</p> <p>For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket andre syklus. Fakultetet kan stille ytterligere krav til opptak.</p> <p>Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.</p> <p>Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent</p>

Commented [EAS7]: Hittil har instituttene langt på vei sluttbehandlet opptak av søkere med norsk utdanning og godkjenning av opplæringsdel. Det er også instituttene som langt på vei tar imot og videreformidler evalueringer, og som har ansvar for disputas og prøveforelesning. Fakultetet har ansvaret for godkjenning av bedømmelseskomité.

Det må plass klare rutiner for arbeidsfordeling, som gir god saksbehandling og saksflyt. Dette passer nok best i Utfyllende regler under saksgang.

Commented [EAS8]: Til Utfyllende regler: Etter programopprettelse bør det fremgå hva henholdsvis fakultetet og instituttene skal gjøre. Eventuelt kva som blir delegert til instituttene.

Commented [EAS1]: Geofysisk institutt stiller seg positive til at fjerning av følgende to ordlyder «normalt», samt «fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak» medfører at en ikke lenger kan ta opp søkere med kortere masterutdanning.

Formatted: Highlight

Commented [EAS9]: Her bør det utarbeides et digital søknadsskjema når programmet er opprettet, der følgende blir lagt ved:

- 1) CV
- 2) Arbeidskontrakt
- 3) Prosjektbeskrivelse – angi i Utfyllende regler, eller programbeskrivelse kva som skal være med.
- 4) Sammendrag av masteroppgaven
- 5) Vitnemål fra både Bachelor og Master.

Det bør gjerne også være med at søkeren skal ha en muntlig presentasjon av prosjektbeskrivelsen sin. Dette er en god mulighet til å fange opp eventuelle svakheter ved prosjektet, som søkeren kan få mulighet til å rette/justere. Søkeren kommer på denne måten også raskt i kontakt med Forskerutdanningen ved sitt fakultetet.

- Til Utfyllende regler: Stille krav om at søknad om opptak normalt blir gjort innen 3 måneder etter oppstart/ansettelse.

I tillegg bør søknadsskjema og avtalen om opptak i Forskerutdanningen slås sammen til ett dokument. Her har Geofysisk institutt lagt ved UiO sitt skjema til hvordan dette kan gjøres. Dette ville gjøre hele prosessen mer strømlinjeformet og effektiv.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Søknaden bør inneholde:</p> <p>1 Dokumentasjon for utdanningen som skal ligge til grunn for opptaket.</p> <p>2 Prosjektbeskrivelse som omfatter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - faglig redegjørelse for prosjektet - fremdriftsplan - finansieringsplan - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser - eventuelle planer for opphold ved annen (inkl. utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet - faglig formidling - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter - plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket - forslag om minst én veileder og angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø - redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden. <p>Det fagmiljøet ph.d.-kandidaten skal knyttes til, bør delta aktivt i utformingen av prosjektbeskrivelsen og i opplegget for selve ph.d.-utdanningen.</p> <p>Ph.d.-kandidaten og hovedveileder bør raskest mulig og senest innen tre (3) måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Prosjektbeskrivelsen bør gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode.</p> <p>Institusjonen kan kreve residensplikt.</p> <p>Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart</p>	<p>tilgjengelige og i tråd med Universitetet i Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.</p> <p>Dersom søker ønsker å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i forskriftens § 10-4, skal søknad om dette leveres sammen med planen for studiet.</p> <p>Fakultetet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.</p> <p>Fakultetet kan sette ytterligere vilkår for opptak i sine utfyllende regler.</p>	
<p>§ 5-2. Framgangsmåten ved opptak</p> <p>Søknad om opptak skal stiles til det fakultetet som har det fagområdet det søkes opptak til og sendes gjennom det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til. Fakultetet kan i sine utfyllende regler fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere hvis antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.</p> <p>Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner.</p> <p>Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for forskerutdanning og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt. Dersom prosjektets art gir grunn til det, skal det legges vekt på planens redegjørelse for de rettslige og etiske problemstillingene.</p> <p>Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.</p>	
<p>§ 5-3. Opptaksvedtak</p> <p>Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden, se § 5-2 tredje ledd.</p>	<p>§ 5-2. Opptaksvedtak</p> <p>Vedtaket om opptak fattes av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan rangere kvalifiserte</p>

Commented [EAS2]: Denne bestemmelsen utgår. Hentet i fra et av høringsbrevene, hvor det står følgende: Programordningen følger av vedtaket i Universitetsstyret og en del av prosedyrene ved opptaket blir derfor tatt ut av forskriften og blir behandlet i fakultets programbeskrivelse.

Commented [EAS10]: Til arbeidsfordeling og rutinebeskrivelse: Viktig at det er kjennskap til myndighet, ansvar og saksbehandling. Søknad om opptak og inngåelse av avtale for ph.d. må slås sammen til ett dokument og gjøres samtidig, jf. tidligere kommentarer.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden/opptaksperioden fastsettes med startdato og slutt dato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.</p> <p>Opptak bør nektes hvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> - avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen - de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet - søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1. <p>§ 5-4. Opptaksperiode</p> <p>Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.</p> <p>Maksimaltid på et ph.d.-program er normalt 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.</p> <p>Avtaleperioden kan forlenges ved permisjoner som følger av kandidatens rettigheter som arbeidstaker, eller gjennom rettigheter gitt gjennom andre finansieringskilder.</p> <p>Ved lovhjemlede avbrudd forlenges opptaksperioden tilsvarende.</p> <p>Opptaksperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort/publisert og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden.</p>	<p>søkere når antall søkere overstiger opptakskapasiteten.</p> <p>Fakultetet selv kan fastsette ytterligere vilkår for opptak.</p> <p>Opptaksvedtaket skal fastsette avtaleperiode og oppnevne minst én veileder.</p> <p>Opptak skal nektes om:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen b) de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet c) søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av doktorgradsprogrammet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp på doktorgradsprogrammet. <p>§ 5-3. Avtaleperiode</p> <p>Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.</p> <p>Unntaket er kandidater som deltar i organisert dobbelkompetanseutdanning. Her kan fakultet som tilbyr dobbelkompetanseutdanning gi egne regler for Avtaleperioden. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.</p> <p>Ved lovhjemlede avbrudd forlenges Avtaleperioden tilsvarende.</p> <p>Avtaleperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge. Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.</p>
--	---

Commented [EAS3]:

Endringen har som hensikt at forlengelsen skal skje ved en konkret vurdering i den enkelte sak, og dette er en bedre løsning enn den nåværende regelen. §§5-2 og 5-5-2 sett i sammenheng gir også en bedre løsning enn grensen av en maksimaltid på åtte år.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.</p> <p>Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.</p> <p>Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter etter ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til universitetets infrastruktur. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.</p>	<p>Selv om studieretten har opphørt, kan kandidaten søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.</p> <p>§ 5-4. Ph.d.-avtalen</p> <p>Opptak til ett av Universitetet i Bergens ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet kandidaten er tatt opp ved. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i Avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2.</p> <p>Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.</p> <p>Vesentlige endringer i ph.d.-avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.</p> <p>§ 5-7. Infrastruktur</p> <p>Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom Universitetet i Bergen og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.</p>
<p>§ 5-5. Avslutning før avtalt tid</p> <p>§ 5-5-1. Frivillig avslutning</p> <p>Ph.d.-kandidaten, veilederen eller fakultetet kan ta initiativ til å avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner</p>	<p>§ 5-5. Avslutning før avtalt tid</p> <p>§ 5-5-1. Frivillig avslutning</p> <p>Kandidat og fakultet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner spørsmål om eventuelle</p>

Commented [EAS11]: Geofysisk institutt mener at bestemmelsen kan stå slik, men at ph.d.-avtalen og søknad om opptak til forskerutdanningen bør slås sammen. Se vedlagte forslag.

Commented [EAS12]: Det er bra at det står fakultetet her, slik at dette kan delegeres til instituttene.

Commented [EAS13]: Hva med infrastruktur for kandidater som ikke er ferdige innen ansettelsesperioden? Ansatte ved andre institusjoner og bedrifter som ikke har nødvendig instruktør?

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>spørsmål om eventuelle tilsetningsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.</p> <p>Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet fakultet, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.</p> <p>En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.</p> <p>§ 5-5-2. Tvungen avslutning</p> <p>Fakultetet kan beslutte tvungen avslutning før avtalt tid for ph.d.-utdanningen er utløpt. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gjentatte og vesentlige brudd fra ph.d.-kandidaten side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt. - Vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning, må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over. - Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over. - Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, som fusk som rammes av reglene i universitets- og høyskolelovens § 4-7. - Opptreden fra en kandidat som bryter med den tilliten som må foreligge mellom universitet og ph.d.-kandidat under gjennomføringen, også straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen. <p>Vedtak om tvungen avslutning gjøres av det fakultetet hvor ph.d.-kandidaten er opptatt etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.</p> <p>Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom</p>	<p>tilsetningsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.</p> <p>En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.</p> <p>§ 5-5-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift</p> <p>Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan fakultetet selv vedta tvungen avslutning av utdanningen:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen. b) Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9. c) Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid. <p>Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.</p> <p>Vedtak etter denne paragrafen fattes av fakultetsstyret. Klager behandles av Den sentrale klagenemnda.</p> <p>§ 5-5-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet</p> <p>Vedtak om tvungen avslutning på bakgrunn av fusk fattes av fakultetet selv etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.</p> <p>Vedtak om tvungen avslutning på bakgrunn av uredelighet fattes av fakultetet selv etter uttalelser i Redelighetsutvalget.</p> <p>§ 5-6. Oppsigelse og avskjed</p> <p>En kandidat som er tilsatt ved Universitetet i Bergen kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf.</p>
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt.</p> <p>§ 5-6. Ph.d.-avtalen</p> <p>Opptak til universitetets ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale innenfor rammen av standardavtalen for opptak vedtatt av universitetsstyret. Avtalen underskrives av ph.d.-kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet ph.d.-kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Veileder som eventuelt oppnevnes etter opptakstidspunktet skal underskrive avtalen umiddelbart etter oppnevning. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-3.</p> <p>Ph.d.-kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.</p> <p>For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern</p>	<p>statsansatteoven §§ 19 og 20, eller avskjediges i henhold til § 26.</p>
--	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultetet og den eksterne parten.

Dersom ph.d.-kandidaten er knyttet til annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

Avtalen skal angi tidspunktet ph.d.-utdanningen påbegynnes.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Ph.d.-kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas ved grunnenhet/fakultetet. For ph.d.-kandidat med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom grunnenhet/fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle ph.d.-kandidaten gjøres, eller umiddelbart etterpå.

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>§ 6-1. Veiledning</p> <p>Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning, og ph.d.-kandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø. Ph.d.-kandidaten skal ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet i seminar.</p> <p>Når arbeidet med en ph.d.-avhandling involverer flere institutt, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte institutt nedfelles i egen avtale (opptaksavtale del B). Dette gjelder også når veilederne for en avhandling kommer fra ulike institutt. Se eget punkt i opptaksavtalen om dette.</p> <p>Ph.d.-kandidaten bør som hovedregel ha to veiledere, hvor en oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra veiledning av kandidater på master- og/eller ph.d.-nivå.</p> <p>Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d.-utdanningen for ph.d.-kandidaten og skal være ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige. Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der ph.d.-kandidaten er tatt opp, eller fra institusjoner godkjent av fakultetet. Ekstern veileder kan være hovedveileder basert på avtaler mellom den institusjonen vedkommende er ansatt ved og UiB. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra fakultetet.</p> <p>Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.</p> <p>Ekstern veileder er en veileder fra et annet fakultet enn det ph.d.-kandidaten er tatt opp ved, eller som kommer fra en institusjon utenfor Universitetet i Bergen.</p>	<p>og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.</p> <p>§ 6-1. Oppnevning av veiledere</p> <p>Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere. En oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere.</p> <p>Veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå.</p> <p>Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der kandidaten er tatt opp. Fakultetet kan oppnevne ekstern hovedveileder. I slike tilfeller skal medveileder være tilsatt ved fakultetet.</p> <p>Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», §§ 6 til 10, gjelder for veilederne.</p> <p>Kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratres før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet. Avgjørelse fra fakultetet kan påklages til den sentrale klagenemda.</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for veilederne.</p> <p>§ 6-2. Veiledningens innhold</p> <p>Ph.d.-kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.</p> <p>Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.</p> <p>Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.</p> <p>§ 6-3. Midtveisevaluering</p> <p>Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi alminnelige retningslinjer. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.</p> <p>Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlig rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill</p>	<p>§ 6-2. Veiledningens innhold</p> <p>Hovedveileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling og progresjon og skal være kandidatens primære kontakt.</p> <p>Kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Universitetet i Bergens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.</p> <p>Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.</p> <p>Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.</p> <p>§ 6-3. Midtveisevaluering</p> <p>Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveisevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av</p>
--	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p>	<p>ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Retningslinjene for midtveiseevaluering fremgår av fakultetets programbeskrivelse.</p>
<p>§ 6-4. Avslutning av veiledningen</p> <p>Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.</p> <p>Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i denne forskriften og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.</p> <p>Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.</p> <p>I forbindelse med denne beslutningen skal fakultetet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.</p> <p>Veilederen/veilederne og fakultetet skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.</p> <p>Twister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.</p> <p>§ 7. Opplæringsdelen</p> <p>§ 7-1. Opplæringsdelens formål</p>	<p>§ 7. Opplæringsdelen</p> <p>§ 7-1. Opplæringsdelens formål</p>

Commented [EAS14]: Det er bra at Midtveiseevaluering kommer tydeligere frem og blir kommunisert tydelig til alle nye ph.d.-kandidater.

Commented [EAS4]: Kommentar fra Høringsforslaget: Forslag til bestemmelse innebærer mindre endringer i ordlyden, men der bestemmelsene blir samlet i §6-1.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Ph.d.- utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.</p> <p>Institusjonen har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.</p> <p>Dersom institusjonen ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.</p> <p>§ 7-2. Opplæringsdelens omfang</p> <p>Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.</p> <p>Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.</p> <p>§ 7-3. Opplæringsdelens innhold</p> <p>Opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen skal inneholde faglig og metodisk skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med avhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. I tillegg skal opplæringsdelen gi trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som minst gir fem (5) studiepoeng.</p> <p>Fakultetet er ansvarlig for å gi alle ph.d.-kandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre</p>	<p>Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.</p> <p>Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.</p> <p>§ 7-2. Opplæringsdelens omfang</p> <p>Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.</p> <p>Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.</p> <p>§ 7-3. Opplæringsdelens innhold</p> <p>Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng. Utover dette fastsetter fakultetet selv hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og rangeringsregler for opptak til kurs eller emner på ph.d.-nivå som tilbys ved fakultetet.</p> <p>Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i Lov om universiteter og høyskoler samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at kurs og andre faglige aktiviteter gjennomført</p>
---	--

Commented [EAS15]: Her blir ordlyden «fakultetet» benyttet. Dette kan leses slik at institutt, eller et forskerutdanningsutvalg kan behandle opplæringsdelen. Her må en se på sammenhengen med «fakultetet selv» § 3, og Geofysisk institutt sin kommentar om at dette bør behandles av institutt, eller forskerutdanningsutvalg ved instituttet.

Commented [EAS16]: Det bør som nevnt ovenfor diskuteres om det skal legges vekt på krav om tilknytning når det gjelder emner, eller om det er andre hensyn som bør veie sterkere.

Commented [EAS17]: Ved programopprettelse: Her kan kommentar ovenfor om at det må fremgå i Utfyllende regler hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen og krav til dokumentasjon.

Commented [EAS18]: Ved programopprettelse bør det legges til rette for god saksflyt og arbeidsdeling.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>enheter/fakulteter, eller ved en annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring. Faglige nettverk og forskerskoler kan involveres.</p> <p>Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som del av opplæringen. Som et ledd i opplæringsdelen kan ph.d.-kandidaten holde vitenskapelige innlegg, seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i faglig formidling. Populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.</p> <p>Alle som er tatt opp til ph.d.-utdanningen, skal følge opplæringsdelen. Det kreves dokumentasjon for at ph.d.-kandidaten har tilegnet seg nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan skje gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesninger, seminarundervisning eller i form av vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler eller i annen form godkjent av fakultetet.</p> <p>Fakultetet kan likevel fritta for deltakelse i deler av opplæringsprogrammet når tilsvarende krav er oppfylt ved annen enhet/fakultet eller institusjon som gir godkjent opplæring. Det kan også gis helt eller delvis fritak for slik deltakelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres, for eksempel ved forskningsopphold ved annen forskningsinstitusjon, gjennom faglige nettverk og deltakelse i nasjonale eller internasjonale forskerkurs og forskerskoler.</p> <p>§ 8. Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon</p> <p>Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd</p>	<p>utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen.</p> <p>§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon</p> <p>Kandidater som har lov hjemlede permisjoner fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18.12.2006.</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til.</p> <p>Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidaten plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Ph.d.-kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at</p>	<p>Kandidaten må sørge for at lærestedet blir informert om permisjoner som blir innvilget av arbeidsgiver, hvis disse to ikke er de samme.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Fakultetet går gjennom rapportene.</p> <p>Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom planen for prosjektet og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av fakultetet selv.</p> <p>Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå</p>
--	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.</p> <p>Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.</p> <p>Et arbeid eller deler av arbeid som ph.d.-kandidaten tidligere har fått godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.</p> <p>§ 10-2. Fellesarbeid</p> <p>Fellesarbeid godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. § 10-1) forutsatt at ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra de øvrige forfatterne, eller sentrale representanter for disse og eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at ph.d.-kandidatens innsats kan identifiseres. Fellesarbeid bør i størst mulig grad avtales på forhånd.</p> <p>Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge normene for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder.</p> <p>I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver ph.d.-kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.</p> <p>§ 10-3. Arbeider som ikke godtas</p> <p>Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader</p>	<p>som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.</p> <p>Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.</p> <p>Et arbeid eller deler av arbeid som kandidaten tidligere har fått godkjent for ph.d.-graden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.</p> <p>§ 10-2. Fellesarbeid</p> <p>Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samvirke med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og Universitetet i Bergens retningslinjer for medforfatterskap og internasjonale standarder.</p> <p>I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.</p> <p>§ 10-3. Arbeider som ikke godtas</p> <p>Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.</p> <p>Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.</p> <p>Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 11-3.</p> <p>§ 10-4. Språk</p> <p>Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, norsk, svensk eller dansk. Dersom ph.d.-kandidaten ønsker å benytte et annet språk enn disse, skal det være søkt og gitt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 5-1.</p> <p>§ 10-5. IPR-rettigheter</p> <p>Universitetets IPR-reglement, se Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen, vedtatt av universitetsstyret i sak 74/10 (1. desember 2010), gjelder for alle som er tatt opp som ph.d.-kandidater innenfor ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved en institusjon som har et annet reglement enn det UiB har, må forhold knyttet til IPR og regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner nedfelles i avtale.</p> <p>Den som skaper et forsknings- eller arbeidsresultat, har i utgangspunktet rettighetene til dette med mindre annet følger av lov, avtale eller Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen. I reglementet er det bestemmelser om plikten som er gitt i lov om å melde fra om resultater fra forskning som kan ha potensial for næringsmessig utnyttning.</p>	<p>kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.</p> <p>Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.</p> <p>Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested.</p> <p>§ 10-4. Språk</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.</p> <p>§ 10-5. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse</p> <p>Kandidater som er tilsatt ved Universitetet i Bergen har meldeplikt om arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet etter lov 17. april 1970 nr. 21 om arbeidstakeroppfinnelser, åndsverkloven 12. mai 1961 nr. 2 og kretsmønsterloven 15. juni 1990 nr. 27, samt andre arbeidsresultater som er omfattet av Universitetet i Bergens politikk for immaterielle rettigheter.</p> <p>For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Universitetet i Bergen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.</p> <p>Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.</p> <p>For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Universitetet i Bergen og kandidaten.</p>
---	--

Commented [EAS19]: Forslag til bestemmelse innebærer at fakultetet selv kan avgjøre språket i avhandlingen. Det følger av programbeskrivelse-ordningen at dette tilligger fakultetet å avgjøre.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Del IV. Fullføring</p> <p>§ 11. Bedømmelse</p> <p>§ 11-1. Grunnlag for bedømmelse</p> <p>Doktorgraden tildeles på grunnlag av:</p> <ul style="list-style-type: none"> a Godkjent gjennomføring av . opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse b Godkjent vitenskapelig avhandling . c Godkjent prøveforelesning over oppgitt . emne og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas. <p>§ 11-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas</p> <p>Institusjonen må bestrebe at tiden fra innlevering av avhandlingen til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.</p> <p>Det er hovedveilederens ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.</p> <p>§ 11-3. Innlevering, tilbaketrekking</p> <p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til det fakultet ph.d.-kandidaten er knyttet til. Med søknaden skal det følge det antallet eksemplarer av avhandlingen som fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 7-2. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antallet eksemplarer som kreves av det enkelte fakultet. Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert/elektronisk) fakultetet bestemmer.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p>	<p>Del IV. Fullføring</p> <p>§ 11. Søknad om bedømmelse</p> <p>§ 11-1. Innlevering</p> <p>Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Kravene for å tildele ph.d.-graden fremgår av § 2-3.</p> <p>Søknaden kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.</p> <p>Fakultetet selv fastsetter i programbeskrivelsen hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden.</p> <p>Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.</p> <p>Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.</p> <p>§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse</p> <p>En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.</p> <p>Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.</p> <p>Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.</p>
---	---

Commented [EAS20]: Geofysisk instituttet støtter dette.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Som vedlegg til søknaden skal følge:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt - Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer jf. § 5-1 annet ledd - Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-2 - Erklæring om ph.d.-arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang - Erklæring om at ph.d.-arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon. <p>Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.</p> <p>Søknader som ikke fyller kravene, skal avvises.</p> <p>§ 11-4. Oppnevning av bedømmelseskommité</p> <p>Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt, en sakkyndig bedømmelseskommité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komitéen samlet dekker avhandlingens fagfelt.</p> <p>Fakultetet utpeker en av sine representanter til komitéens leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, bør være representert i komiteen. Komiteen skal normalt settes sammen slik at begge kjønn er representert. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komitéens medlemmer, og jf. lovens § 10.</p> <p>Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komitéen, men kan om ønskelig innkalles til</p>	<p>§ 11-3. Oppnevning av bedømmelseskommité</p> <p>Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskommité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.</p> <p>Grunnenheten foreslår bedømmelseskommité. Forslaget skal begrunnes og vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet. Fakultetet selv fatter beslutning om hvorvidt merknadene skal tas til følge.</p> <p>Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om å få avhandlingen bedømt er godkjent til komiteen er oppnevnt.</p> <p>Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • begge kjønn er representert
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>samtaler i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeid med avhandlingen. Oppnevnt veileder kan heller ikke administrere komitéens arbeid eller lede disputasen. Dette må imidlertid ikke hindre samarbeid om grader med institusjoner som har en annen praksis. Det bør normalt ikke gå mer enn én måned fra avhandlingen innleveres til ph.d.-kandidaten underrettes om komitéens sammensetning. Ph.d.-kandidaten skal gis anledning til å innlevere skriftlige merknader om komitéens sammensetning, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.</p> <p>Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, se § 12-5, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteen delta i den nye komitéens arbeid.</p> <p>Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.</p> <p>§ 12. Komiteens innstilling og behandling av innstillingen</p> <p>§ 12-1. Komiteens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader</p> <p>Komiteen gir en begrunnet innstilling innen en frist satt av fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.</p> <p>Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes ph.d.-kandidaten, som gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.</p> <p>Dersom ph.d.-kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør realitetsvedtak i saken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • flertallet er uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen • ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon • alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse • flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer <p>Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen. Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteens leder.</p> <p>§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen</p> <p>§ 12-1. Bedømmelseskomiteens innstilling og kandidatens merknader</p> <p>Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden, innen fakultetets fastsatte frist. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes.</p> <p>Bedømmelseskomiteen kan kreve framlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.</p> <p>Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle dissenser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten, som gis en frist på ti (10) virkedager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.</p> <p>Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør vedtak i saken.</p> <p>Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultet selv.</p>
---	---

Commented [EAS21]: Dette må inn i Utfyllende regler for Forskerutdanningen.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller det organet dette bemyndiger.</p> <p>§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen</p> <p>Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.</p> <p>§ 12-3. Fakultets behandling av enstemmig innstilling</p> <p>Dekanen kan på fullmakt godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.</p> <p>Dersom dekanen legger innstillingen fram for fakultetsstyret, og dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer finner at det er begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret innhente avklaring fra bedømmelseskomiteen. Hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige som skal gi individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.</p> <p>Dersom 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer stemmer mot den opprinnelige innstillingen, kan fakultetsstyret vedta å gå mot den opprinnelige innstillingen, selv om konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte av én eller begge av de to nye sakkyndige.</p> <p>§ 12-4. Fakultets behandling av delt innstilling</p> <p>Dersom det er dissens i komiteen, kan fakultetsstyret uten ytterligere bedømmelse gjøre vedtak i saken med 2/3 flertall. Dersom</p>	<p>§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen</p> <p>Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang.</p> <p>§ 12-3. Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling</p> <p>På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet selv vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.</p> <p>Dersom fakultetet selv finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens innstilling eller dersom komiteen avgir delt innstilling, kan fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.</p> <p>Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.</p>
---	---

Commented [EAS22]: Her bør fakultetet ta stilling til om vi skal praktisere fakultetets gamle frist for errata som er det vi har drevet etter at forskriften fra 2013 viste seg mangelfull på området. Må være hensiktsmessig ift innlevering, innstilling og offentliggjøring av avhandling.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>2/3 flertall ikke oppnås, skal fakultetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige, som gir individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.</p> <p>Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komiteen, skal denne innstillingen følges. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan fakultetsstyret selv gjøre vedtak med 2/3 flertall.</p> <p>§ 12-5. Innlevering til ny bedømmelse</p> <p>En avhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan innleveres til ny bedømmelse i omarbeidet form, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider.</p> <p>En avhandling som ikke godkjennes for disputas, kan innleveres i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen har vedtatt dette. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.</p> <p>Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.</p> <p>§ 12-6. Resultatet av behandlingen</p> <p>Ph.d.-kandidaten underrettes om utfallet av behandlingen.</p> <p>§ 12-7. Offentlig tilgjengelighet</p> <p>Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse.</p>	<p>§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse</p> <p>En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.</p> <p>Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.</p> <p>Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteen delta i den nye komiteens arbeid.</p> <p>§ 12-5. Krav til avhandlingen</p> <p>Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets bestemmelser. Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.</p> <p>§ 12-6. Offentliggjøring</p> <p>Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for disputas. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den</p>
---	---

Commented [EAS23]: Kan ikke dette forvirre? Omarbeiding er knyttet til at innstillingen er holdt tilbake i påvente av såkalt «omarbeiding».

Commented [EAS5]: Bestemmelsen fremstår som overflødig. Det er derfor fint at tatt ut i det tilsendte høringsforslaget.

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Det kan ikke gis restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering. Slik utsettelse kan skje når ph.d.-utdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en ekstern part og for at den eksterne parten skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.</p> <p>Ved publisering av avhandlingen skal ph.d.-kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.</p> <p>§ 12-8. Sammendrag av avhandlingen, pressemelding</p> <p>Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen.</p> <p>I god tid før disputasen finner sted, skal kandidaten utforme en pressemelding som sendes fakultetet til godkjenning. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med den malen som vedtas. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen, senest to uker før disputasen finner sted.</p> <p>Fakultetet har ansvar for informasjon til ph.d.-kandidatene om prosedyrene i forbindelse med offentliggjøring av ph.d.-arbeidet. Retningslinjer og eksempler på pressemelding sendes ph.d.-kandidaten når avhandlingen er godkjent.</p> <p>§ 13. Prøveforelesning og disputas</p> <p>Ph.d.-utdanningen avsluttes med</p>	<p>ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.</p> <p>Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-6, 3. ledd.</p> <p>Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning</p> <p>§ 13. Prøveforelesning og disputas</p> <p>Ph.d.-utdanningen avsluttes med:</p>
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>a Godkjent prøveforelesning over oppgitt) emne. b Disputas.)</p> <p>§ 13-1. Prøveforelesning</p> <p>Etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares, jf. § 12-1, skal ph.d.-kandidaten prøveforelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven. Hensikten er å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden til (10) virkedager før forelesningen.</p> <p>Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.</p> <p>Prøveforelesningen skal normalt holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen og skal godkjennes av en bedømmelseskomite nedsatt av fakultetet.</p> <p>Etter prøveforelesningen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen. Innberetningen skal konkludere med om forelesningen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komiteen som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.</p> <p>§ 13-2. Disputas</p>	<p>a) Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne. b) Disputas.</p> <p>§ 13-1. Prøveforelesning</p> <p>Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøvene. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.</p> <p>Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.</p> <p>Prøveforelesningen skal vurderes av en bedømmelseskomite. Komiteen meddeler fakultetet om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Innstillingen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.</p> <p>Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komiteen som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.</p> <p>Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.</p> <p>§ 13-2. Disputas</p>
---	---

Commented [EAS24]: Til Utfyllende regler: Og kan ikke kunngjøres før avhandlingen er levert

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Disputasen skal normalt finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.</p> <p>Tid og sted for disputasen skal kunngjøres minst ti (10) arbeidsdager før den avholdes.</p> <p>Forelesning og disputas skal normalt skje på norsk, engelsk, dansk eller svensk.</p> <p>Er avhandlingen skrevet på et annet språk i samsvar med § 5-1 og § 10-4, kan fakultetet tillate at disputasen holdes på vedkommende språk.</p> <p>Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteén og oppnevnes av fakultetet. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteén.</p> <p>Disputasen ledes av dekanen, eller den dekanen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Deretter gjør ph.d.-kandidaten rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom ph.d.-kandidaten og opponentene. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere <i>ex auditorio</i>, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.</p> <p>Etter disputasen sender bedømmelseskomiteén en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom disputasen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes</p>	<p>Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.</p> <p>Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti (10) virkedager før den avholdes.</p> <p>Disputas skal normalt avholdes ved Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes under disputas.</p> <p>Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal normalt være medlemmer av bedømmelseskomiteén og oppnevnes av fakultetet selv.</p> <p>Disputasen skal avvikles i tråd med rammer for disputaser ved Universitetet i Bergen. Disputasen ledes av dekanen eller den denne bemyndiger. Kandidaten skal gis anledning til å forsvare avhandlingen. Øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å kommentere <i>ex auditorio</i>.</p> <p>Bedømmelseskomiteén avgir innstilling til fakultetet om disputasen bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.</p> <p>Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas skal så vidt mulig bedømmes av den samme komité som den opprinnelige.</p> <p>Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. <i>Kreering og vitnemål</i></p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret ph.d.-kandidaten til philosophiae doctor.</p> <p>Vitnemålet utferdiges av institusjonen. På vitnemålet skal tittelen på avhandlingen for oppnådd ph.d.-grad føres opp. Opplysninger om det faglige opplæringsprogrammet ph.d.-kandidaten har deltatt i, skal vedlegges vitnemålet. Det kan gis nærmere regler om utformingen av vitnemålet og om øvrige opplysninger som skal framgå av dokumentet og av vedlegget (Diploma Supplement).</p> <p>§ 15. <i>Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)</i></p> <p>Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.</p> <p>§ 16. <i>Klage</i></p> <p><i>Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen</i></p> <p>Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.</p> <p>§ 17. <i>Klage over eksamen i opplæringsdelen</i></p> <p>Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.</p>	<p>§ 14. <i>Kreering og vitnemål</i></p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret kandidaten til philosophiae doctor.</p> <p>Vitnemålet utferdiges av Universitetet i Bergen.</p> <p>§ 15. <i>Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)</i></p> <p>Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.</p> <p>§ 16. <i>Klage</i></p> <p><i>Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen</i></p> <p>Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Blir avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.</p> <p>§ 17. <i>Klage over eksamen i opplæringsdelen</i></p> <p>Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.</p>
---	---

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar</p> <p>Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.</p> <p>Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.</p> <p>§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler</p> <p>§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler</p> <p>Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.</p> <p>I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.</p> <p>§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler</p> <p>Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:</p> <p>a et vitnemålsdokument utstedt av alle) konsortiemedlemmene,</p> <p>b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne,) eller en kombinasjon av a) og b).</p>	<p>§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar</p> <p>Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.</p> <p>Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.</p> <p>§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler</p> <p>§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler</p> <p>Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.</p> <p>I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.</p> <p>§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler</p> <p>Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:</p> <p>a et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene,</p> <p>b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne eller en kombinasjon av a) og b).</p>
---	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.</p> <p>§ 19-3. Cotutelle-avtaler</p> <p>Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt ph.d.-kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.</p> <p>§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle</p> <p>Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.</p> <p>§ 20. Delegering</p> <p>Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.</p> <p>§ 21. Ikrafttredelse</p> <p>Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves forskrift 12. juni 2003¹ for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen vedtatt av universitetsstyret.</p> <p><small>1Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.</small></p> <p>§ 22. Overgangsbestemmelser</p> <p>Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.</p> <p>Forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, er tilgjengelig ved Kollegiesekretariatet.</p>	<p>Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.</p> <p>§ 19-3. Cotutelle-avtaler</p> <p>Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.</p> <p>§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle</p> <p>Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.</p> <p>§ 20. Delegering</p> <p>Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.</p> <p>§ 21. Ikrafttredelse</p> <p>Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013 vedtatt av universitetsstyret.</p> <p>§ 22. Overgangsbestemmelser</p> <p>Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.</p>
--	--

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

**SØKNADS- OG AVTALESKJEMA FOR OPPTAK
TIL ORGANISERT DOKTORGRADSUTDANNING
VED DET MATEMATISK-NATURVITENSKAPELIGE FAKULTET
UNIVERSITETET I OSLO**

Søknaden skal fylles ut på PC, skrives ut, undertegnes og sendes til den grunnenheten søkeren ønsker å knytte seg til *innen 2 måneder etter oppstart på doktorgradsutdanningen*.

Undertegnede søker om opptak til ph.d.-programmet ved (velg fra rullgardinmenyen):

Personopplysninger:

Etternavn (alle):		Fornavn og mellomnavn (alle):	
Fødselsnummer (11 siffer) eller fødselsdato:	Statsborgerskap:	Kjønn:	
Bostedsadresse:			
Postnummer og sted:	Land:	Telefon (privat):	Mobiltelefon:
E-postadresse:			

Avtalens varighet:

Avtalen gjelder f.o.m. (dd.mm.åå):	t.o.m. (dd.mm.åå.):
Hvor stor del av tiden skal tilbringes ved UiO, residensplikt (se ph.d.-programmet for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet punkt 6.7)?	
Angi % -andel og tidsrom:	

Arbeidsplass:

Kandidaten skal ha arbeidsplass ved:

Grunnenhet/ekstern institusjon (samarbeidsavtale med ekstern institusjon skal vedlegges)
--

Finansiering (velg fra rullgardinmenyen):

Finansieringskilde	Periode	
	f.o.m. (dd.mm.åååå)	t.o.m. (dd.mm.åååå)

Pliktarbeid (velg fra rullgardinmenyen):

Type pliktarbeid	Total prosentandel av arbeidstid	Eventuelt pliktarbeidet utføres ved (arbeidssted):

Faglig bakgrunn:

Akademisk grad som danner bakgrunn for opptak:

Gradens navn:	
Studieretning:	
Lærested:	
Eksamenssemester og -år:	
Tittel på hoved/masteroppgave el.l.:	

Utdanning etter videregående skole, vitnemål vedlegges:

Type utdanning	Lærested	Eksamenssemester/år

Planer for ph.d.-graden:

Avhandlingen:

Avhandlingens arbeidstittel:
Vil avhandlingen være en direkte videreføring av hoved-/masteroppgaven? ☐ Ja ☐ Nei
Hvis ja, utdyp svaret:
Område for vitenskapelig spesialisering (fagfelt/forskningsgruppe):

Veiledning:

Hovedveileder		
Etternavn:	Fornavn og mellomnavn:	Fødselsdato:
Stillingstittel:	Grad/Tittel:	Kjønn:
Arbeidsstedsadresse:	Postnummer og -sted:	Land:
Telefonnr:	E-postadresse:	

Medveileder 1		
Etternavn:	Fornavn og mellomnavn:	Fødselsdato:
Stillingstittel:	Grad/Tittel:	Kjønn:
Arbeidsstedsadresse:	Postnummer og -sted:	Land:
Telefonnr:	E-postadresse:	

Medveileder 2		
Etternavn:	Fornavn og mellomnavn:	Fødselsdato:
Stillingstittel:	Grad/Tittel:	Kjønn:
Arbeidsstedsadresse:	Postnummer og -sted:	Land:
Telefonnr:	E-postadresse:	

Medveileder 3		
Etternavn:	Fornavn og mellomnavn:	Fødselsdato:
Stillingstittel:	Grad/Tittel:	Kjønn:
Arbeidsstedsadresse:	Postnummer og -sted:	Land:
Telefonnr:	E-postadresse:	

Medveileder 3		
Etternavn:	Fornavn og mellomnavn:	Fødselsdato:
Stillingstittel:	Grad/Tittel:	Kjønn:
Arbeidsstedsadresse:	Postnummer og -sted:	Land:
Telefonnr:	E-postadresse:	

Teoretisk opplæringsdel:

Opplæringsdelen skal normalt være på 30 studiepoeng, dog ikke mer enn 40 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Opplæringsdelen skal normalt bestå av minst 20 studiepoeng i realfag og minst 5 studiepoeng innen et emne i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Inntil 10 studiepoeng kan tas som nasjonale eller internasjonale forskerkurs eller spesialpensa i form av litteratur eller metodiske studier som er relevant for forskningsoppgaven. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen kan ikke være eldre enn 2 år ved opptaksdato.

Emnekode	Emne navn	Gis hvor	Planlagt eksamenssemester og år	Antall studiepoeng
MNSES9100	Science, Ethics and Society	UiO		5

Uttalelse fra hovedveileder:

Veileders vurdering av søkerens forutsetninger for å gjennomføre den aktuelle forskningsoppgaven:

Utgangspunktet for arbeidet:

Ressurssituasjonen for prosjektet (reisepenger, utenlandsopphold, laboratorieutgifter o.l.):

Eventuelle samarbeidspartnere eller forskernettverk som søker skal knytte seg til:

Dato og signatur, hovedveileder:

Følgende skal fylles ut av grunnenheten:

Innstiller grunnenheten opptak (må krysses av)?   JA   NEI

Ph.d.-utvalgets begrunnelse for innstillingen. Dersom søkeren ikke fyller opptakskravene skal grunnenhetens innstilling begrunnes (må fylles ut):

Dato og underskrift av ph.d.-utvalgsleder:

Partene i denne avtalen bekrefter at de har satt seg inn i gjeldende regler for forskerutdanning samt de forskningsetiske prinsipper som gjelder for fagområdet.

_____
dato og signatur, ph.d.-kandidat

_____
dato og signatur, hovedveileder

_____
dato og signatur, medveileder I

_____
dato og signatur, medveileder II

_____
dato og signatur, medveileder III

_____
dato og signatur, medveileder IV

_____
dato og signatur, grunnenhet

_____
dato og signatur, MN-fakultetet

Følgende må vedlegges søknaden hvis den skal bli behandlet:

1. Prosjektbeskrivelse som er spesifikk for den aktuelle søkeren og som fyller kravene som er gitt i punkt 5.1.6.2 i *Utfyllende regler til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo*. **Den skal være underskrevet av søker og alle veiledere.**
2. Attestert kopi av originalt vitnemål for avlagt hovedfag/mastergradseksamen eller tilsvarende.
3. Attestert kopi av original oversikt over teoretisk pensum til cand.scient./mastergrad.
4. Attestert kopi av vitnemål for cand. mag./bachelorgrad med original karakterutskrift hvor alle emner fra lavere grad inngår (ev. attestert kopi av original karakterutskrift).
5. Curriculum vitae (CV).

Følgende skal vedlegges søknaden hvis det er aktuelt (kryss av):

- Attesterte kopier av vitnemål fra andre relevante skoler/studier.
- Attestert kopi av resultatet av TOEFL- eller IELTS-testen:
  - TOEFL - Test of English as a Foreign Language med minimumresultat 550 på Paper-based Test (PBT), eller 80 på Internet-based Test (IBT).
  - IELTS - International English Language Testing Service med resultat 6.0.

Følgende søkere er i hht Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) fritatt fra ovennevnte krav:

- Søkere fra land som er medlem av EU/EØS og/eller Europarådet/UNESCO-Cepes og som har engelsk som 1. fremmedspråk tatt over en periode på minimum 7 år i grunn- og videregående skole. **Søkeren må selv dokumentere dette.**
- Søkere med gjennomført bachelorgrad eller mastergrad fra hjemlandet med engelsk som undervisningsspråk.
- Søkere som har en A-level eksamen i engelsk.
- Enkelte søkere fra afrikanske land, se NOKUTs hjemmeside for detaljer.

- Beskrivelse av og offisiell sensur for eventuelle avlagte kurs/emner som skal inngå i teoretisk opplæringsdel.
- Publikasjonsliste.
- For utenlandsk utdanning: vurdering av utdanningen fra MN-fakultetet eller NOKUT.
- For utenlandsk utdanning: offisiell beskrivelse av karaktersystemet fra den institusjonen hvor utdanningen er avlagt.
- Beskrivelse av eventuelt spesialpensum.
- Samarbeidsavtale med ekstern part.

<http://www.matnat.uio.no/forskning/utdanning/skjemaer/avtaleskjema%20ekstern.doc>

- Samarbeidsavtale med sentrene.

http://www.matnat.uio.no/forskning/utdanning/skjemaer/avtaleskjema_senter.doc

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-PÅG

Dato

10.09.2018

Hørings svar fra Institutt for informatikk - Forskrift for graden philosophiae doctor ved Universitetet i Bergen

Viser til brev fra 29. juni 2018 angående høring om revidert ph.d.-forskrift. Forskerutdanningsutvalget ved Institutt for informatikk har gått gjennom forslaget til revidert forskrift og har følgende tilbakemelding:

§ 5-2 Opptaksvedtak

Dersom opptaksvedtaket skal fattes av fakultetet selv, må det gode tekniske løsninger på plass for å sikre rask og effektiv saksgang.

§ 8 Kandidatens rettigheter ved permisjon

Personal og studieadministrasjonen har hver sine systemer som beregner ny sluttdato ved permisjon. Disse bør samkjøres.

§ 9 Rapportering

Forskerutdanningsutvalget opplever årlig fremdriftsrapportering som lite hensiktsmessig.

§10-2 Fellesarbeid

Det bør utarbeides maler med flere eksempler på hvordan medforfattererklæringer skal utformes. Dette er sikkert mest aktuelt i programbeskrivelsen eller utfyllende reglement.

Vennlig hilsen

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

---

Institutt for informatikk
Telefon 55584200

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Thormøhlensgate 55
Bergen

Saksbehandler
Pål Magnus Gunnestad

Michal Walicki
FU-leder

Pål Magnus Gunnestad
førstekonsulent

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-HAI

Dato

10.09.2018

Hørings svar fra Institutt for fysikk og teknologi - Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d) ved Universitetet i Bergen

Institutt for fysikk og teknologi har følgende tilbakemeldinger:

§6.2 Veiledningens innhold

Uklar setning i siste avsnitt. Vi foreslår å avslutte setningen: ".....og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen."

Siste del i setningen foreslås slettet: "..i forhold til bibliotek og arkiv."

§11.1: Innlevering

Avsnitt fire: «Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komite».

Hva skjer hvis kandidaten har levert inn en avhandling hvor "fakultetet" ikke finner at avhandlingen har høy nok vitenskapelig kvalitet? Kan kandidaten levere inn omskrevet avhandling til ny bedømmelse. Bedømmelseskomite vil bli opprettet. Hvis oppgaven så blir underkjent, vil kandidaten få en mulighet til andre (tredje)gangsvurdering?

§13.1 Prøveforelesning

Avsnitt to: «Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.»

Det bør ikke være krav om at prøveforelesningen skal være på samme språk som avhandlingen. Kandidatene har i løpet av doktorgradsstudiet hatt mange anledninger til å presentere avhandlingen sin på engelsk. Vi har samtidig tradisjon for å avholde prøveforelesning på et såpass tidlig tidspunkt at det er reelt at kandidaten kan få en ny mulighet ved et eventuelt stryk. Bedømmelseskomiteen for avhandlingen er dermed ikke

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

involvert i prøveforelesningen. Denne paragrafen utelukker automatisk prøveforelesninger på norsk, og dermed minskes muligheten til å opprettholde en levende norsk fagterminologi .

Siste del av setningen bør slettes: «..og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk»

Vennlig hilsen

Kjartan Olafsson
FU-leder
Institutt for fysikk og teknologi

Hanne Israelsen
seniorkonsulent

UNIVERSITETET I BERGEN

Matematisk institutt

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-LEGR

Dato

10.09.2018

Hørings svar fra Matematisk institutt - Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d) ved Universitetet i Bergen

Forskerutdanningsutvalget ved Matematisk institutt støtter endringene i den reviderte ph.d.-forskriften og ser frem til møte i Forskerutdanningsutvalget ved fakultetet for å diskutere små detaljer i revisjonen.

Vennlig hilsen

Adrian Florin Radu
Leder i FU

Lesya Gram-Radu
førstekonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Matematisk institutt
Telefon 55582838
post@math.uib.no

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Allégt. 41
Bergen

Saksbehandler
Lesya Gram-Radu
55582838

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-KNDA

Dato

07.09.2018

Hørings svar - Forskrift for graden philosophiae doctor ved Universitetet i Bergen

Utkastet til forskriften framstår i all hovedsak som ryddig og klart formulert og oppleves som en forbedring i forhold til gjeldende forskrift. Fordi deler av den gamle forskriften er tenkt flyttet til fakultetenes programbeskrivelser som ikke foreligger ennå, er det vanskelig å vurdere helheten av reglementet på enkelte områder.

Vi noterer at alle enkeltvedtak vedrørende den enkelte kandidat skal gjøres på fakultetsnivå. Det er svært viktig at det etableres gode saksbehandlingsrutiner som ikke forsinker saksflyten. Det er essensielt at instituttene som fagansvarlige er involvert i vurderingene som gjøres rundt enkeltvedtak.

Ideelt sett vil være ønskelig å fortsette med to regelnivåer som i dag. Det er mulig formatet til programbeskrivelsene gjør at dette ikke er mulig. Vi vil likevel peke på at innføring av et tredje regelnivå (forskrift + programbeskrivelse + utfyllende retningslinjer) etter vårt syn vil bidra til å gjøre regelverket mer uoversiktlig og vanskelig å orientere seg i, særlig for kandidater og veiledere som ikke forholder seg til regelverket i det daglige.

Kommentarer til enkeltpunkter i forskriften

§5-1. Den nye forskriften innebærer en innstramming når det gjelder fakultetenes mulighet til å ta opp kandidater som ikke har 5-årig mastergrad. I forskriften vises det til kvalifikasjonsrammeverket for en nærmere definisjon av begrepet «..eller tilsvarende». Vi mener det kan være hensiktsmessig å legge inn en nærmere definisjon av begrepet i programbeskrivelsen for å etablere en enhetlig praksis ved tilsetning i stipendiatstillinger.

§5-2. Her sier forskriften at «Fakultetet kan rangere kvalifiserte søkere når antall søkere overstiger opptakskapasiteten». Det er uklart for oss om adgangen til å rangere er knyttet til tilsetningsprosess eller opptak. I dag er det ikke knyttet noen form for rangering av kandidater til selve opptaksprosessen.

§6-1. «Hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet». I dager sammensetningen av veiledningskomiteen en del av opptaksgrunnlaget, og vi foreslår at det i fakultetets programbeskrivelse stilles krav om at forslag til veiledningskomite fortsatt skal følge opptakssøknaden. Dette er viktig for å sikre faglig veiledning i hele arbeidets innhold.

§12-6. Avsnittet om kreditering av institusjoner ved publisering er for så vidt tydelig nok. Vurderingen av hva som kreves for at institusjonen skal tilfredsstille kravet om at «den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

publiserte arbeidet» vil likevel erfaringsmessig vurdere fra miljø til miljø. Det kan derfor være nyttig med en diskusjon omkring f.eks. hvorvidt det å være gradsgivende institusjon tilfredsstillende kravet for kandidater med ekstern arbeidsgiver. Om det er ønskelig å si noe mer spesifikt om dette i programbeskrivelse eller retningslinjer vet vi ikke, men vi tror altså det vil være behov for å se på hvordan vi best kan samordne praksisen omkring dette.

Habilitet. Generelt mener vi det vil være til stor hjelp med en noe mer utfyllende presisering av hva som ligger i habilitetskravet – f.eks. i forhold til veiledning og bedømmingskomite.

§13.1. Vi foreslår at fakultetets programbeskrivelse inneholder en formulering om at prøveforelesningen bør avholdes minst 3 uker før disputas. Dersom det ikke er praktisk mulig å gjennomføre ny prøveforelesning før disputas, vil det kunne heve terskelen for ikke å godkjenne prøveforelesninger. Dette kan over tid bidra til at kvaliteten i denne delen av forskerutdanningen blir redusert.

Vennlig hilsen

Ørjan Totland
instituttleder

Heidrun I. Wergeland
leder forskerutdanningsutvalget

From: Kristine Spildo
Sent: Monday, September 10, 2018 1:47 PM
To: Birthe Gjerdevik <Birthe.Gjerdevik@uib.no>
Subject: Angående høring - Forskrift for PhD graden

Hei Birthe,

I tillegg til de kommentarene i det vedlagte dokumentet har vi følgende kommentarer:

s. 20, § 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomiteé

Det blir lagt opp til ein meir omstendeleg prosess for oppnevning av komité, med grunngjeving og kommentarrett. Dette gir meir sakshandsaming og lengre behandlingstid. Førslår å behalde noverande ordning, men at FU tek ein gjennomgang for å identifisere spesifikke problemstillingar som instituttnivået skal vere obs på ved oppnevning av komite.

s. 20, § 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomiteé

Ang. samansetjing:

Førslår å fjerne punktet om at «bedømmelseskomiteen normalt skal settes sammen slik at begge kjønn er representert.» Det er vanskeleg å sjå sakleg grunnlag for formuleringa gitt fagkarakterne ved vårt fakultet, samstundes som det md dagens samansetning av fast vitskapelg personale, bidrar til for stor fagleg-administrativ belastning på våre kvinnelege tilsette.

Forslag til alternativ bestemmelse : «Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, skal være representert i bedømmelseskomiteen.»

s. 23, §12.4 Innlevering til ny bedømmelse

Forslaget seier «Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid. »

Det er uklart om det å delta i komiteens arbeid impliserer medlemskap i komiteen.

Forslag til alternativ formulering: «Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén inngå også i den nye komitéen. »

s. 25, §13.1 Prøveforelesning

Forslaget inneheld «Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes. »

Dette punktet er problematisk i tilfelle kor prøveforelesning blir halde i tilknytning til disputasen.

Dette er spesielt aktuelt for utalandske kandidatar som har returnert til heimlandet i tida mellom innlevering og disputas. Formuleringa skaper ei kopling mellom vurdering av prøveforelesning og praktiske forhold rundt disputas (opponentar har reist og er på plass, familie er på plass etc). Det bør vere mogeleg å gjennomføre ny prøveforelesning etter godkjent disputas.

2. 26, §13.2 Disputas

Typografi – inkluder «kun» og apostrof over «en» i formuleringa «Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes kun én gang».

Generelt mener vi det er viktig å passe på ordbruken *fakultetet* og *fakultetet selv* slik at vi har størst mulig fleksibilitet og kan fatte enkeltvedtak i saker for enkeltkandidater på instituttnivå. Derfor er det også viktig å begrense bruken av *fakultetet selv*, som gir delegasjonsforbud. Hege har gått gjennom alle paragrafene. I de tilfellene *fakultetet selv* er benyttet for områder hvor vi i dag har fått delegert myndighet til å fatte vedtak, som f.eks. for opptak av kandidater eller endring i utdanningsplanen, har jeg kommentert at vi må fortsatt ha dette. Det vil bli svært tungvint og lite praktisk i hverdagen hvis fakultetsstyret eller fakultetets programstyre for ph.d.-programmet skal gjøre dette.

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen 20. juni 2013 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I. Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

Dersom det i den enkelte ph.d.-kandidats opplæringsdel inngår kurs/emner som normalt tilbys på masternivå (300-emner), gjelder de reglene som er fastsatt for disse nivåene, jf. lov om universiteter og høyskoler, forskrift om opptak, studier, vurdering og grader ved Universitetet i Bergen og fakultetenes utfyllende regler til nevnte forskrift og de enkelte studieplanene og emnebeskrivelsene.

For ph.d.-kandidater som i forbindelse med fellesgrader oppholder seg ved andre institusjoner eller arbeidsplasser som ledd i forskerutdanningen, gjelder også vedkommende institusjons regler.

For opplæringsdelen, jf. § 7, gjelder universitets- og høyskolelovens disiplinærregler ved siden av forskriften her, jf. lovens § 4-7. For øvrig gjelder disiplinærreglene i forskriften her, jf. § 5-5-2.

Dersom ph.d.-kandidaten er arbeidstaker ved Universitetet i Bergen eller andre steder, gjelder også lover og avtaler som er fastsatt for arbeidsforholdet.

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til

Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Hjemmel: Fastsatt av universitetsstyret ved Universitetet i Bergen xx.xx.2018 med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-3 og § 3-9.

Del I Innledende bestemmelser

§ 1. Forskriftens virkeområde

Forskriften gjelder for all utdanning som fører frem til graden philosophiae doctor (ph.d.), med følgende presiseringer:

For andre bestemmelser som regulerer forhold knyttet til ph.d.-graden, vises det til Lov om universiteter og høyskoler (UH-loven, 2005), Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR, 2011), Forskrift om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat (2006), Forskrift om grader og yrkesutdanninger, beskyttet tittel og normert studietid ved universiteter og høyskoler (2005), Kunnskapsdepartementets forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning (2010), NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (2017), Lov om organisering av forskningsetisk arbeid (2017) og European Charter for Researchers & Code of Conduct for the Recruitment of Researchers (2005).

§ 2. Målsetting, omfang og innhold for ph.d.-utdanningen

§ 2-1. Målsetting for ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen skal kvalifisere for forskning av internasjonal standard og for annet

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi ph.d.-kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal ph.d.-kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal ph.d.-kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier og inkluderer en opplæringsdel av minimum 30 studiepoengs omfang.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av kursdelen, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Styret ved Universitetet i Bergen har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved institusjonen. Ansvaret for gjennomføringen av ph.d.-utdanningen er delegert til fakultetene innenfor deres respektive fagområder. Ansvaret for

arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og analytisk tenkning, i samsvar med god vitenskapelig skikk og forskningsetiske standarder.

Ph.d.-utdanningen skal gi kandidaten kunnskap, ferdigheter og kompetanse i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

§ 2-2. Innhold i ph.d.-utdanningen

Utdanningen omfatter et selvstendig forskningsarbeid som skal dokumenteres med en vitenskapelig avhandling av internasjonal standard på høyt faglig nivå. I tillegg skal kandidaten ha en opplæringsdel i faglig kontekst, metode og teori som gir faglig dybde og bredde i eget fag, samtidig som faget settes inn i en videre ramme. I ph.d.-utdanningen skal kandidaten også få trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten.

§ 2-3. Omfang av ph.d.-utdanningen

Ph.d.-utdanningen organiseres i programmer som er normert til 3 års fulltidsstudier.

Ph.d.-utdanningens viktigste komponent er et selvstendig forskningsarbeid som gjennomføres under aktiv veiledning.

Ph.d.-graden tildeles på grunnlag av:

- 1 Godkjent vitenskapelig avhandling
- 2 Godkjent gjennomføring av *opplæringsdelen*, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- 3 Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne
- 4 Godkjent offentlig forsvar av avhandlingen (disputas).

§ 3. Ansvar for ph.d.-utdanningen

Universitetsstyret har det overordnede ansvaret for ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Universitetsstyret oppretter og nedlegger program for ph.d.-utdanningen ved det enkelte fakultet.

koordinering av tverrfaglig og tverrfakultær ph.d.-utdanning skal ivaretas av et vertsfakultet.

§ 4. Kvalitetssikring av opplæringsdelen

Fakultetene skal kvalitetssikre emnene i ph.d.-utdanningens opplæringsdel i tråd med retningslinjene for kvalitetssikring av emner på bachelor- og masternivå. Se Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia.

Del II. Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-utdanningen må søkeren normalt ha en femårig mastergrad, jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Fakultetet kan i utfyllende regler stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med institusjonens rekrutteringspolitikk og faglige profil.

Søknad om opptak til ph.d.-utdanningen:

- Søknadsskjema
- Avtale om opptak.

Rektor kan fastsette regler om utforming av programbeskrivelser. Fakultetet selv fastsetter og endrer programbeskrivelsen for det enkelte ph.d.-programmet. Med fakultetet menes organer på fakultetsnivå. Det skal legges til rette for tverrfaglig ph.d.-utdanning ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet kan vedta utfyllende regler til denne forskriften, særlig om temaer knyttet til opptakskrav, opptaksvedtak, avtaleperiode og opplæringsdelen.

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-program, om godkjenning av opplæringsdelen, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Kandidater ved tverrfakultære utdanningstilbud skal knyttes til et ph.d.-program ved ett av universitetets fakulteter.

§ 4. Kvalitetssikring

Fakultetene skal kvalitetssikre ph.d.-utdanningen i tråd med Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.

Del II Opptak

§ 5. Opptak

§ 5-1. Vilkår for opptak

For opptak til ph.d.-programmene ved Universitetet i Bergen kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende jamfør beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverket om andre syklus. Fakultetet kan stille ytterligere krav til opptak.

Søknaden skal inneholde prosjektbeskrivelse og fremdriftsplan. Fakultetet selv fastsetter hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden ut over dette.

Fakultetet selv kan stille ytterligere krav til kvalifikasjoner etter kriterier som er åpent tilgjengelige og i tråd med Universitetet i

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>Søknaden bør inneholde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Dokumentasjon for utdanningen som skal . ligge til grunn for opptaket. 2 Prosjektbeskrivelse som omfatter:<ul style="list-style-type: none"> - faglig redegjørelse for prosjektet - fremdriftsplan - finansieringsplan - dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser - eventuelle planer for opphold ved annen (inkl. utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet - faglig formidling - opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter - plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket - forslag om minst én veileder og angivelse av tilknytning til aktivt forskningsmiljø - redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden. <p>Det fagmiljøet ph.d.-kandidaten skal knyttes til, bør delta aktivt i utformingen av prosjektbeskrivelsen og i opplegget for selve ph.d.-utdanningen.</p> <p>Ph.d.-kandidaten og hovedveileder bør raskest mulig og senest innen tre (3) måneder etter opptak sammen gå igjennom prosjektbeskrivelsen og vurdere eventuelle behov for justeringer. Prosjektbeskrivelsen bør gjøre rede for tema, problemstillinger samt valg av teori og metode.</p> <p>Institusjonen kan kreve residensplikt.</p> <p>Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanning innen tre (3) måneder etter oppstart</p>	<p>Bergens rekrutteringspolitikk og faglige profil.</p>
--	---

av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. § 5-3.

Dersom søker ønsker å bruke et annet språk i avhandlingen enn det som er godkjent i forskriftens § 10-4, skal søknad om dette leveres sammen med planen for studiet.

Fakultetet fastsetter søknadsskjema og kan fastsette krav til ytterligere dokumentasjon.

Fakultetet kan sette ytterligere vilkår for opptak i sine utfyllende regler.

§ 5-2. Framgangsmåten ved opptak

Søknad om opptak skal stiles til det fakultetet som har det fagområdet det søkes opptak til og sendes gjennom det instituttet søkeren ønsker å bli knyttet til. Fakultetet kan i sine utfyllende regler fastsette kriterier for rangering mellom kvalifiserte søkere hvis antallet søkere overstiger opptakskapasiteten.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for forskerutdanning og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt. Dersom prosjektets art gir grunn til det, skal det legges vekt på planens redegjørelse for de rettslige og etiske problemstillingene.

Fra tilsagn om opptak er gjort kjent for ph.d.-kandidaten, skal det ikke gå mer enn én måned før signert avtale om ph.d.-utdanning foreligger.

§ 5-3. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak gjøres av fakultetet selv. Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden, se § 5-2 tredje ledd.

§ 5-2. Opptaksvedtak

Vedtaket om opptak fattes av fakultetet selv.

Vedtaket baseres på en samlet vurdering av søknaden. Fakultetet kan rangere kvalifiserte søkere når antall søkere overstiger

I vedtaket skal minst én veileder oppnevnes, ansvaret for håndtering av andre behov som er skissert i søknaden plasseres, og avtaleperioden/opptaksperioden fastsettes med startdato og sluttdato. Startdato settes lik startdato for finansiering. Eventuell forlengelse av avtaleperioden må relateres til rettighet som arbeidstaker eller avklares spesielt i forhold til kandidatens finansieringsgrunnlag.

Opptak bør nektes hvis:

- avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av prosjektet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp til ph.d.-utdanningen, jf. § 5-1.

§ 5-4. Opptaksperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Maksimaltid på et ph.d.-program er normalt 8 år fra startdato. Lovfestede permisjoner og pliktarbeid medregnes ikke.

Avtaleperioden kan forlenges ved permisjoner som følger av kandidatens rettigheter som arbeidstaker, eller gjennom rettigheter gitt gjennom andre finansieringskilder.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges opptaksperioden tilsvarende.

Opptaksperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort/publisert og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden.

opptakskapasiteten.

Fakultetet selv kan fastsette ytterligere vilkår for opptak.

Opptaksvedtaket skal fastsette avtaleperiode og oppnevne minst én veileder.

Opptak skal nektes om:

- a) avtaler med ekstern tredjepart er til hinder for offentliggjøring og offentlig forsvar av avhandlingen
- b) de immaterialrettslige avtalene som er inngått, er så urimelige at institusjonen ikke bør medvirke i prosjektet
- c) søkeren ikke vil kunne oppfylle kravet om at minimum ett år av doktorgradsprogrammet skal gjennomføres etter at vedkommende er tatt opp på doktorgradsprogrammet.

§ 5-3. Avtaleperiode

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år.

Unntaket er kandidater som deltar i organisert dobbelkompetanseutdanning. Her kan fakultet som tilbyr dobbelkompetanseutdanning gi egne regler for Avtaleperioden. Fakultetet kan i sine utfyllende regler ha strengere krav til progresjon under studieløpet.

Ved lovhjemlede avbrudd forlenges Avtaleperioden tilsvarende.

Avtaleperioden kan etter søknad forlenges på annet grunnlag. I søknaden må det vedlegges en redegjørelse for hva som er gjort og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Søknaden kan innvilges der fakultetet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Selv om studieretten har opphørt, kan

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må foreligge.

Ved innvilget forlengelse kan fakultetet selv sette ytterligere vilkår.

Etter opptaksperiodens utløp opphører partenes rettigheter og plikter etter ph.d.-avtalen, slik at ph.d.-kandidaten kan miste sin rett til veiledning, kursdeltakelse og tilgang til universitetets infrastruktur. Ph.d.-kandidaten kan likevel søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Ph.d.-kandidaten, veilederen eller fakultetet kan ta initiativ til å avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner

kandidaten søke om å få levere inn avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 5-4. Ph.d.-avtalen

Opptak til ett av Universitetet i Bergens ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale. Ph.d.-avtalen underskrives av kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet kandidaten er tatt opp ved. Ph.d.-avtalen inneholder bestemmelser om partenes rettigheter og plikter i Avtaleperioden og skal sikre at kandidaten deltar regelmessig i et aktivt og relevant forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-2.

Kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

Vesentlige endringer i ph.d.-avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas av fakultetet. For kandidat med ekstern finansiering eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom Universitetet i Bergen og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå.

§ 5-5. Avslutning før avtalt tid

§ 5-5-1. Frivillig avslutning

Kandidat og fakultet kan avtale at ph.d.-utdanningen avsluttes før avtalt tid. Ved slik frivillig avslutning av ph.d.-utdanningen skal det ved egen avtale fastsettes hvordan partene ordner spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og

spørsmål om eventuelle tilsettingsforhold, finansiering, utstyr og rettigheter til resultater.

Ved frivillig avslutning som skyldes ph.d.-kandidatens ønske om å skifte prosjekt eller overgang til annet fakultet, skal ph.d.-kandidaten søke nytt opptak på grunnlag av det nye prosjektet.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning

Fakultetet kan beslutte tvungen avslutning før avtalt tid for ph.d.-utdanningen er utløpt. Slik tvungen avslutning kan besluttes hvis ett eller flere av følgende forhold foreligger:

- Gjentatte og vesentlige brudd fra ph.d.-kandidaten side av informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt.
- Vesentlig forsinkelse i fremdriften av forskningsprosjektet av en slik art at det skaper begrunnet tvil om ph.d.-kandidaten vil kunne fullføre prosjektet innenfor avtalt tid. For å danne grunnlag for tvungen avslutning, må den vesentlige forsinkelsen skyldes forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen, grunnet forhold som ph.d.-kandidaten selv har herredømme over.
- Brudd på de forskningsetiske retningslinjer som gjelder for fagområdet, som fusk som rammes av reglene i universitets- og høyskolelovens § 4-7.
- Opptreden fra en kandidat som bryter med den tilliten som må foreligge mellom universitet og ph.d.-kandidat under gjennomføringen, også straffbare forhold knyttet til gjennomføringen av ph.d.-utdanningen.

Vedtak om tvungen avslutning gjøres av det fakultetet hvor ph.d.-kandidaten er opptatt etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Dersom ph.d.-kandidaten er tilsatt ved universitetet, kan avtalen kun avsluttes dersom

rettigheter til resultater.

En avhandling som er utarbeidet under organisert veiledning i et forskerutdanningsløp, kan ikke leveres inn til bedømmelse som en fri doktorgrad/dr.philos.

§ 5-5-2. Tvungen avslutning ved forsinkelse eller manglende fremdrift

Når ett eller flere av de følgende vilkårene er oppfylt, kan fakultetet selv vedta tvungen avslutning av utdanningen:

- a) Vesentlig forsinkelse i gjennomføringen av opplæringsdelen.
- b) Gjentatte eller vesentlige brudd fra kandidatens side på informasjons-, oppfølgings- eller rapporteringsplikt, herunder unnlatt innsendelse av fremdriftsrapport, jf. § 9.
- c) Forsinkelse i fremdriften av prosjektet som er av en slik art at det skaper begrunnet tvil om kandidaten vil kunne fullføre til avtalt tid.

Tvungen avslutning etter reglene her kan bare vedtas dersom fremdriftssvikten eller forsinkelsen skyldes forhold som kandidaten selv rår over.

Vedtaket etter denne paragrafen fattes av fakultetsstyret. Klager behandles av Den sentrale klagenemnda.

§ 5-5-3. Tvungen avslutning ved fusk på eksamen eller prøver og uredelighet

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av fusk fattes av fakultetet selv etter innstilling fra grunnenhet. Vedtaket kan klages til Den sentrale klagenemnd.

Vedtaket om tvungen avslutning på bakgrunn av uredelighet fattes av fakultetet selv etter uttalelser i Redelighetsutvalget.

§ 5-6. Oppsigelse og avskjed

En kandidat som er tilsatt ved Universitetet i Bergen kan sies opp fra sin stilling som stipendiat når det er saklig grunn i virksomhetens eller kandidatens forhold, jf. statsansatteloven §§ 19 og 20, eller avskjediges

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

vilkårene for oppsigelse eller avskjed i tjenestemannsloven er oppfylt.

i henhold til § 26.

§ 5-6. Ph.d.-avtalen

Opptak til universitetets ph.d.-program formaliseres gjennom en skriftlig avtale innenfor rammen av standardavtalen for opptak vedtatt av universitetsstyret. Avtalen underskrives av ph.d.-kandidat, veileder(e), institutt og det fakultetet ph.d.-kandidaten er tatt opp ved. Avtalen regulerer partenes rettigheter og plikter i opptaksperioden og skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskermiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen skal kunne gjennomføres til avtalt tid. Veileder som eventuelt oppnevnes etter opptakstidspunktet skal underskrive avtalen umiddelbart etter oppnevning. Minst én veileder skal være oppnevnt ved opptakstidspunktet, jf. § 5-3.

Ph.d.-kandidater som tilsettes ved Universitetet i Bergen undertegner egen arbeidsavtale.

For ph.d.-kandidater med finansiering fra, tilsetting hos eller andre bidrag fra en ekstern

part, skal det, i tråd med fastsatte retningslinjer, inngås egen avtale mellom kandidaten, fakultetet og den eksterne parten.

Dersom ph.d.-kandidaten er knyttet til annen arbeidsplass, skal det inngås avtale som regulerer arbeidsvilkårene, tid til doktorgradsarbeidet, driftsmidler og behov for vitenskapelig utstyr. Avtalen skal sikre at ph.d.-kandidaten deltar regelmessig i et aktivt forskningsmiljø og legge til rette for at ph.d.-utdanningen kan gjennomføres til avtalt tid.

I tilfeller hvor ph.d.-kandidaten skal ha tilknytning til utenlandske institusjoner, må institusjonens retningslinjer for slikt samarbeid følges og egne avtaler inngås på fastsatte skjema. Avtalen skal normalt foreligge sammen med opptaksavtalen.

Avtalen skal angi tidspunktet ph.d.-utdanningen påbegynnes.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen, skal forelegges fakultetet til eventuell godkjenning.

§ 5-7. Infrastruktur

Ph.d.-kandidaten skal ha nødvendig infrastruktur for gjennomføring av forskningsprosjektet til disposisjon. Avgjørelsen av hva som anses som nødvendig infrastruktur for gjennomføring, tas ved grunnenhet/fakultetet. For ph.d.-kandidat med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale mellom grunnenhet/fakultetet og ekstern part i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Slik avtale skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle ph.d.-kandidaten gjøres, eller umiddelbart etterpå.

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Del III. Gjennomføring

§ 6. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning. Fakultet, institutt og veilederne skal sammen sikre at kandidaten deltar i et aktivt forskningsmiljø.

§ 6-1. Veiledning

Arbeidet med ph.d.-avhandlingen skal foregå under individuell veiledning, og ph.d.-kandidaten skal ha jevnlig kontakt med sin(e) veileder(e) og skal inngå i et aktivt forskningsmiljø. Ph.d.-kandidaten skal ha anledning til å få sitt avhandlingsarbeid drøftet i seminar.

Når arbeidet med en ph.d.-avhandling involverer flere institutt, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte institutt nedfelles i egen avtale (opptaksavtale del B). Dette gjelder også når veilederne for en avhandling kommer fra ulike institutt. Se eget punkt i opptaksavtalen om dette.

Ph.d.-kandidaten bør som hovedregel ha to veiledere, hvor en oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder bør være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere. Veileder(e) skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne bør ha tidligere erfaring fra veiledning av kandidater på master- og/eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder har det faglige og administrative hovedansvaret for ph.d.-utdanningen for ph.d.-kandidaten og skal være ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige. Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der ph.d.-kandidaten er tatt opp, eller fra institusjoner godkjent av fakultetet. Ekstern veileder kan være hovedveileder basert på avtaler mellom den institusjonen vedkommende er ansatt ved og UiB. Dersom fakultetet oppnevner ekstern hovedveileder, skal det oppnevnes medveileder fra fakultetet.

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

Ekstern veileder er en veileder fra et annet fakultet enn det ph.d.-kandidaten er tatt opp ved, eller som kommer fra en institusjon utenfor Universitetet i Bergen.

§ 6-1. Oppnevning av veiledere

Kandidaten skal som hovedregel ha to veiledere. En oppnevnes som hovedveileder. Veilederne oppnevnes av fakultetet selv og hovedveileder skal være oppnevnt på opptakstidspunktet. I tillegg kan det oppnevnes en eller flere medveiledere.

Veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse innenfor fagfeltet og være aktive forskere. Minst en av de oppnevnte veilederne skal ha erfaring fra veiledning av kandidater på master- eller ph.d.-nivå.

Hovedveileder skal normalt være tilsatt ved det fakultet der kandidaten er tatt opp.

Fakultetet kan oppnevne ekstern hovedveileder. I slike tilfeller skal medveileder være tilsatt ved fakultetet.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel, «Om ugildhet», §§ 6 til 10, gjelder for veilederne.

Kandidat og veileder kan be institusjonen om å oppnevne ny veileder for kandidaten. Veileder kan ikke fratres før ny veileder er oppnevnt. Tvister om veileders og kandidats faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved fakultetet. Avgjørelse fra fakultetet kan påklages til den sentrale klagenemda.

Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for veilederne.

§ 6-2. *Veiledningens innhold*

Ph.d.-kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. *Midtveisevaluering*

Hver ph.d.-kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Fakultetet bestemmer tidspunkt og form og kan gi alminnelige retningslinjer. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og/eller tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen, i likhet med den jevnlig rapporteringen, har som hovedformål å hjelpe ph.d.-kandidaten, ved å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill

§ 6-2. *Veiledningens innhold*

Hovedveileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling og progresjon og skal være kandidatens primære kontakt.

Kandidaten og veiledere bør ha jevnlig kontakt. Universitetet i Bergens etiske retningslinjer skal ligge til grunn for veiledningsforholdet. Veileder har ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling. Kontakthyppheten bør fremgå av den årlige fremdriftsrapporteringen, jf. § 9.

Veilederne plikter å holde seg orientert om fremdriften i kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til prosjektbeskrivelsens fremdriftsplan, jf. § 5-1. Veileder plikter å følge opp faglige forhold som kan medføre forsinket gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at denne kan fullføres innenfor normert tid.

Veilederne skal gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal gi kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen.

§ 6-3. *Midtveisevaluering*

Hver kandidat skal gjennomgå en midtveisevaluering. Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt. Midtveisevalueringen har som hovedformål å hjelpe kandidaten til å identifisere forhold som medfører risiko for at prosjektet stanser opp eller blir forsinket, samt å gi innspill som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder og kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor

som kan øke kvaliteten i arbeidet. Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidat plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.

§ 6-4. Avslutning av veiledningen

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i denne forskriften og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått.

Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med denne beslutningen skal fakultetet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veilederen/veilederne og fakultetet skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Tvister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

normert tidsramme.

Retningslinjene for midtveisevaluering fremgår av fakultetets programbeskrivelse.

§ 7. Opplæringsdelen

§ 7-1. Opplæringsdelens formål

Fakultetet har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir

Ph.d.- utdanningen skal være lagt opp slik at den skal kunne fullføres innenfor normert tidsramme.

Institusjonen har ansvar for at opplæringsdelen, sammen med avhandlingsarbeidet, gir utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard, med gjennomføring av et vitenskapelig arbeid, trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom institusjonen ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen av ph.d.-utdanningen skal inneholde faglig og metodisk skoleing som er ønskelig av hensyn til arbeidet med avhandlingen og for kvalifisering til yrker hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt. I tillegg skal opplæringsdelen gi trening i formidling av faglig arbeid overfor fagfeller, studenter og allmennheten. Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som minst gir fem (5) studiepoeng.

Fakultetet er ansvarlig for å gi alle ph.d.-kandidater tilbud om opplæring på høyt vitenskapelig nivå. Dersom fakultetet ikke selv arrangerer hele opplæringsdelen, skal fakultetet legge til rette for at ph.d.-kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre

utdanning på høyt faglig nivå og etter internasjonal standard. Opplæringsdelen skal gi trening i faglig formidling og innføring i forskningsetikk, vitenskapsteori og vitenskapsmetode. Opplæringen skal sammen med forskningsarbeidet bidra til oppnåelse av forventet læringsutbytte i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Dersom fakultetet ikke selv tilbyr hele opplæringsdelen, skal forholdene legges til rette for at kandidaten får tilsvarende opplæring ved andre institusjoner.

§ 7-2. Opplæringsdelens omfang

Opplæringsdelen skal tilsvare minst 30 studiepoeng, hvorav minst 20 studiepoeng skal avlegges etter opptak. Elementer som skal inngå i opplæringsdelen, bør ikke være eldre enn fem (5) år ved opptaksdato.

Opplæringsdelen skal være gjennomført og godkjent før avhandlingen innleveres. Alle elementer som inngår i opplæringsdelen skal dokumenteres.

§ 7-3. Opplæringsdelens innhold

Opplæringsdelen skal inneholde vitenskapsteori og etikk med et omfang som gir minst fem (5) studiepoeng. Utover dette fastsetter fakultetet selv hvilke elementer som kan inngå i opplæringsdelen, krav til dokumentasjon og rangeringsregler for opptak til kurs eller emner på ph.d.-nivå som tilbys ved fakultetet.

Eksamener i opplæringsdelen er regulert av bestemmelsene om eksamen i Lov om universiteter og høyskoler samt forskrift om studier og eksamener ved Universitetet i Bergen.

Fakultetet selv fatter vedtak om godkjenning av opplæringsdelen. Fakultetet kan godkjenne at kurs og andre faglige aktiviteter gjennomført utenfor Universitetet i Bergen inngår i opplæringsdelen.

enheter/fakulteter, eller ved en annen institusjon som gir godkjent doktorgradsopplæring. Faglige nettverk og forskerskoler kan involveres.

Opplæringen kan gis dels som regelmessige forelesninger/seminarer, dels som kortere intensive samlinger eller i annen form godkjent av fakultetet. I de fag der det ikke foreligger egnet kurstilbud, kan individuelt lesepensum godkjennes som del av opplæringen. Som et ledd i opplæringsdelen kan ph.d.-kandidaten holde vitenskapelige innlegg, seminar eller forelesninger og på denne måten få øvelse i faglig formidling. Populærvitenskapelig arbeid som krever tilnærmet samme arbeidsinnsats, kan godkjennes som tilsvarende skolering i faglig formidling.

Alle som er tatt opp til ph.d.-utdanningen, skal følge opplæringsdelen. Det kreves dokumentasjon for at ph.d.-kandidaten har tilegnet seg nødvendige faglige kunnskaper. Slik dokumentasjon kan skje gjennom obligatoriske praktiske øvelser, skriftlige eller muntlige prøver, forelesninger, seminarundervisning eller i form av vitenskapelige og/eller populærvitenskapelige artikler eller i annen form godkjent av fakultetet.

Fakultetet kan likevel frita for deltakelse i deler av opplæringsprogrammet når tilsvarende krav er oppfylt ved annen enhet/fakultet eller institusjon som gir godkjent opplæring. Det kan også gis helt eller delvis fritak for slik deltakelse dersom annen opplæring eller forskningsmessig erfaring som gir tilsvarende kompetanse, kan dokumenteres, for eksempel ved forskningsopphold ved annen forskningsinstitusjon, gjennom faglige nettverk og deltakelse i nasjonale eller internasjonale forskerkurs og forskerskoler.

§ 8. Ph.d.-kandidatens rettigheter ved permisjon

Ph.d.-kandidater som har foreldrepermisjon fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven),

§ 8. Kandidatens rettigheter ved permisjon

Kandidater som har lovhjemlede permisjoner fra ph.d.-utdanningen, kan likevel følge undervisning og avlegge eksamener i emner og kurs som skal inngå som en del av kandidatens opplæringsdel under permisjonstiden, i tråd med lov om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd og NAVs rundskriv til § 14-10, fjerde ledd, av 18.12.2006.

Kandidaten må sørge for at lærestedet blir informert om permisjoner som blir innvilget av

<p>kapittel 14, § 14-10, fjerde ledd.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal ph.d.-kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate skriftlige rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen. Rapportene skal sendes til og godkjennes av fakultetet eller av andre enheter som fakultetet har delegert dette til.</p> <p>Fakultet, veileder(e) og ph.d.-kandidaten plikter aktivt å følge opp forhold som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av ph.d.-utdanningen, slik at utdanningen, så langt som mulig, kan bli gjennomført innenfor normert tidsramme.</p> <p>Ph.d.-kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets</p>	<p>arbeidsgiver, hvis disse to ikke er de samme.</p> <p>§ 9. Rapportering</p> <p>I løpet av avtaleperioden skal kandidaten og hovedveileder, hvert år levere separate rapporter om framdriften av ph.d.-utdanningen på fastsatt måte og til fastsatte frister. Fakultetet går gjennom rapportene.</p> <p>Kandidat og veileder har et likeverdig ansvar for rapportering. Manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering kan medføre tvungen avslutning av ph.d.-utdanningen før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.</p> <p>Kandidat og hovedveileder skal i forbindelse med rapportering gå gjennom planen for prosjektet og vurdere behov for justeringer. Betydelige endringer skal godkjennes av fakultetet selv.</p> <p>Fakultetet kan ved behov kreve særskilt rapportering.</p> <p>§ 10. Ph.d.-avhandlingen</p> <p>§ 10-1. Krav til avhandlingen</p> <p>Avhandlingen skal være et selvstendig vitenskapelig arbeid av internasjonal standard og på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering, metodisk, forskningsetisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og framstillingsform. Avhandlingen skal kunne utvikle ny faglig kunnskap og ha et faglig nivå som tilsier at forskningen vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.</p> <p>Avhandlingen kan være et frittstående arbeid</p>
---	---

vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som ph.d.-kandidaten tidligere har fått godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Fellesarbeid godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf. § 10-1) forutsatt at ph.d.-kandidatens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det innhentes erklæringer fra de øvrige forfatterne, eller sentrale representanter for disse og eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at ph.d.-kandidatens innsats kan identifiseres. Fellesarbeid bør i størst mulig grad avtales på forhånd.

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samarbeid med andre forfattere, skal ph.d.-kandidaten følge normene for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og i henhold til internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere, skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver ph.d.-kandidatens innsats i hvert enkelt arbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid

eller en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i studiet.

Flere arbeider kan godkjennes som deler av avhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen.

Et arbeid eller deler av arbeid som kandidaten tidligere har fått godkjent for ph.d.-graden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke bli gjenstand for bedømmelse, selv om arbeidet innleveres i omarbeidet form.

§ 10-2. Fellesarbeid

Dersom et skriftlig arbeid er blitt til i samvirke med andre forfattere, skal kandidaten følge de normer for medforfatterskap som er allment akseptert i fagmiljøet og Universitetet i Bergens retningslinjer for medforfatterskap og internasjonale standarder.

I avhandlinger hvor det inngår arbeider med flere forfattere skal det følge en underskrevet erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats i hvert enkeltarbeid.

§ 10-3. Arbeider som ikke godtas

Arbeid som har vært godtatt som grunnlag for tidligere avlagte eksamener eller grader, kan ikke antas til bedømmelse med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider. Data, analyser eller metoder fra tidligere grader kan likevel benyttes som grunnlag for arbeid med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved

med ph.d.-prosjektet.

Ved bruk av publiserte arbeider kan disse ikke godtas som del av avhandlingen hvis de ved opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested, jf. § 11-3.

§ 10-4. Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk, norsk, svensk eller dansk. Dersom ph.d.-kandidaten ønsker å benytte et annet språk enn disse, skal det være søkt og gitt tillatelse til dette ved opptak, jf. § 5-1.

§ 10-5. IPR-rettigheiter

Universitetets IPR-reglement, se Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen, vedtatt av universitetsstyret i sak 74/10 (1. desember 2010), gjelder for alle som er tatt opp som ph.d.-kandidater innenfor ph.d.-utdanningen ved Universitetet i Bergen. Dersom ph.d.-kandidaten er ansatt ved en institusjon som har et annet reglement enn det UiB har, må forhold knyttet til IPR og regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner nedfelles i avtale.

Den som skaper et forsknings- eller arbeidsresultat, har i utgangspunktet rettighetene til dette med mindre annet følger av lov, avtale eller Reglement om håndtering av ansattes rettigheter til forsknings- og arbeidsresultater ved Universitetet i Bergen. I reglementet er det bestemmelser om plikten som er gitt i lov om å melde fra om resultater fra forskning som kan ha potensial for næringsmessig utnyttning.

Del IV. Fullføring

opptakstidspunkt er eldre enn fem (5) år fra publiseringsdato. Det kan dispensere fra dette kravet dersom helt ekstraordinære forhold tilsier det.

Avhandlingen kan innleveres for bedømmelse ved kun ett lærested.

§ 10-4. Språk

Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes i en avhandling.

§ 10-5. Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Kandidater som er tilsatt ved Universitetet i Bergen har meldeplikt om arbeidsresultater med næringsmessig potensial som gjøres i arbeidsforholdet etter lov 17. april 1970 nr. 21 om arbeidstakeroppfinnelser, åndsverkloven 12. mai 1961 nr. 2 og kretsmønsterloven 15. juni 1990 nr. 27, samt andre arbeidsresultater som er omfattet av Universitetet i Bergens politikk for immaterielle rettigheter.

For kandidater med ekstern arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i avtale mellom Universitetet i Bergen, kandidaten og den eksterne arbeidsgiveren.

Regulering av rettigheter mellom samarbeidende institusjoner må være fastsatt i skriftlig avtale.

For kandidater uten arbeidsgiver skal tilsvarende meldeplikt nedfelles i opptaksavtalen mellom Universitetet i Bergen og kandidaten.

Del IV. Fullføring

§ 11. Søknad om bedømmelse

§ 11-1. Innlevering

§ 11. Bedømmelse

§ 11-1. Grunnlag for bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

- a Godkjent gjennomføring av
  - . opplæringsprogrammet, eventuelt annen godkjent faglig skoloring eller kompetanse
- b Godkjent vitenskapelig avhandling
  - .
- c Godkjent prøveforelesning over oppgitt
  - . emne og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas.

§ 11-2. Tidsbruk fra innlevering til disputas

Institusjonen må bestrebe at tiden fra innlevering av avhandlingen til disputas er kortest mulig. Det skal normalt ikke gå mer enn fem (5) måneder fra innlevering til disputas.

Det er hovedveileders ansvar å gjøre fakultetet oppmerksom på at innlevering er nært forestående, slik at nødvendige forberedelser kan starte.

§ 11-3. Innlevering, tilbaketrekking

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til det fakultet ph.d.-kandidaten er knyttet til. Med søknaden skal det følge det antallet eksemplarer av avhandlingen som fakultetet bestemmer. Sammen med søknaden skal det foreligge dokumentasjon for at opplæringsdelen er fullført og godkjent, jf. § 7-2. Dersom avhandlingen godkjennes til disputas, leveres ytterligere det antallet eksemplarer som kreves av det enkelte fakultet. Avhandlingen leveres i standardisert format og i den form (papirbasert/elektronisk) fakultetet bestemmer.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.

Som vedlegg til søknaden skal følge:

- Avhandlingen i godkjent format og i henhold til institusjonens bestemmelser i den form og det antall eksemplarer institusjonen har bestemt

Søknad om å få avhandlingen bedømt rettes til fakultetet. Kravene for å tildele ph.d.-graden fremgår av § 2-3.

Søknaden kan først leveres når opplæringsdelen er godkjent.

Fakultetet selv fastsetter i programbeskrivelsen hvilken dokumentasjon som skal følge søknaden.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Avhandlingen vil bli vurdert slik den er innlevert.

§ 11-2. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskommitéen delta i den nye komitéens arbeid.

- Dokumentasjon av nødvendige tillatelser, som etiske avklaringer jf. § 5-1 annet ledd
- Medforfattererklæringer hvor dette er påkrevd i henhold til § 10-2
- Erklæring om ph.d.-arbeidet leveres inn til bedømmelse for første eller andre gang
- Erklæring om at ph.d.-arbeidet ikke er levert inn til bedømmelse ved annen institusjon.

Fakultetet behandler søknad om å få avhandlingen bedømt. Fakultetet kan på selvstendig grunnlag avvise søknad om å få avhandlingen bedømt dersom det er åpenbart at avhandlingen ikke har høy nok vitenskapelig kvalitet og vil bli underkjent av en komité.

Søknader som ikke fyller kravene, skal avvises.

§ 11-4. Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen og forsvaret av den, oppnevner fakultetet etter forslag fra vedkommende institutt, en sakkyndig bedømmelseskomité på minst 3 medlemmer. Begrunnelsen bør vise hvordan komiteén samlet dekker avhandlingens fagfelt.

Fakultetet utpeker en av sine representanter til komitéens leder. Når særlige grunner tilsier det, kan fakultetet oppnevne en administrativ leder som ikke deltar i den faglige bedømmelsen av avhandlingen. Så vidt mulig skal to av komitémedlemmene være uten tilknytning til UiB. Minst ett av medlemmene bør være fra utenlandsk lærested. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Det kjønn som ph.d.-kandidaten har, bør være representert i komiteen. Komiteen skal normalt settes sammen slik at begge kjønn er representert. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 flg. gjelder for komitéens medlemmer, og jf. lovens § 10.

Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteén, men kan om ønskelig innkalles til samtaler i denne for å gjøre rede for veiledningen og arbeid med avhandlingen. Oppnevnt veileder kan heller ikke administrere komitéens arbeid eller lede disputasen. Dette må imidlertid ikke hindre samarbeid om grader med institusjoner som har en annen praksis.

§ 11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

Når fakultetet selv har godkjent søknad om å få avhandlingen bedømt, oppnevner fakultetet selv en sakkyndig bedømmelseskomité på minst tre medlemmer som skal bedømme avhandlingen. Habilitetsreglene i forvaltningslovens § 6 gjelder for komiteens medlemmer.

Grunnenheten foreslår bedømmelseskomité. Forslaget skal begrunnes og vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt. Kandidaten skal underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet. Fakultetet selv fatter beslutning om hvorvidt merknadene skal tas til følge.

Det bør normalt ikke gå mer enn fire (4) uker fra søknaden om å få avhandlingen bedømt er godkjent til komiteen er oppnevnt.

Bedømmelseskomiteen skal normalt settes sammen slik at:

- begge kjønn er representert
- flertallet er uten hovedstilling ved Universitetet i Bergen
- ett av medlemmene, om mulig, er fra en relevant utenlandsk institusjon
- alle medlemmene har doktorgrad eller tilsvarende kompetanse

Det bør normalt ikke gå mer enn én måned fra avhandlingen innleveres til ph.d.-kandidaten underrettes om komitéens sammensetning. Ph.d.-kandidaten skal gis anledning til å innlevere skriftlige merknader om komitéens sammensetning, senest innen én uke etter at forslaget til sammensetning er gjort kjent for kandidaten.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, se § 12-5, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomitéen delta i den nye komitéens arbeid.

Komiteens innstilling skal normalt foreligge senest tre måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.

§ 12. Komitéens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Komitéens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Komitéen gir en begrunnet innstilling innen en frist satt av fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Dissenser skal begrunnes. Komitéen kan kreve framlagt ph.d.-kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes ph.d.-kandidaten, som gis en frist på ti (10) arbeidsdager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom ph.d.-kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomitéen før fakultetet gjør realitetsvedtak i saken.

Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetsstyret eller det organet dette bemyndiger.

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

- flertallet i bedømmelseskomiteen er eksterne medlemmer

Dersom kriteriene fravikes skal dette begrunnes særskilt. Oppnevnt veileder kan ikke være medlem av komiteen. Fakultetet utpeker en av sine representanter til komiteens leder.

§ 12. Bedømmelseskomiteens innstilling og behandling av innstillingen

§ 12-1. Bedømmelseskomiteens innstilling og kandidatens merknader

Bedømmelseskomiteen avgir en begrunnet innstilling om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden, innen fakultetets fastsatte frist. Innstillingen og eventuelle dissenser skal begrunnes. Bedømmelseskomiteen kan kreve framlagt kandidatens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle dissenser sendes til fakultet, og skal så snart som mulig oversendes kandidaten, som gis en frist på ti (10) virkedager til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom kandidatens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før fakultetet gjør vedtak i saken.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultet selv.

Ph.d.-kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet. Søknad om retting av formelle feil må leveres inn senest fire (4) uker før komiteens frist for avlevering av innstilling og kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av enstemmig innstilling

Dekanen kan på fullmakt godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at avhandlingen er verdig til å forsvares for doktorgraden.

Dersom dekanen legger innstillingen fram for fakultetsstyret, og dersom minst 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer finner at det er begrunnet tvil om en avhandling bør godkjennes, skal fakultetsstyret innhente avklaring fra bedømmelseskomiteen. Hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige som skal gi individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom 2/3 av fakultetsstyrets frammøtte medlemmer stemmer mot den opprinnelige innstillingen, kan fakultetsstyret vedta å gå mot den opprinnelige innstillingen, selv om konklusjonen i den opprinnelige innstillingen får støtte av én eller begge av de to nye sakkyndige.

§ 12-4. Fakultets behandling av delt innstilling

Dersom det er dissens i komitéen, kan fakultetsstyret uten ytterligere bedømmelse gjøre vedtak i saken med 2/3 flertall. Dersom 2/3 flertall ikke oppnås, skal fakultetsstyret søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen, eller, hvis slik kontakt ikke har gitt eller antas å ville gi ønsket avklaring, skal fakultetsstyret oppnevne to nye sakkyndige, som gir individuelle uttalelser om avhandlingen. Ph.d.-

§ 12-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

Kandidaten kan etter innlevering søke om tillatelse til å rette formelle feil i avhandlingen. Søknaden skal vedlegges en fullstendig oversikt over de feil (errata) som ønskes rettet.

Fakultetet fastsetter frist for søknad om retting av formelle feil. Slik retting av formelle feil kan bare skje en gang.

§ 12-3. Fakultets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

På grunnlag av bedømmelseskomiteens innstilling fatter fakultetet selv vedtak om hvorvidt en doktorgradsavhandling er verdig til å forsvares.

Dersom fakultetet selv finner at det foreligger begrunnet tvil om komiteens innstilling eller dersom komiteen avgir delt innstilling, kan fakultetet selv søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen og/eller oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen.

Eventuelle tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader.

kandidaten skal underrettes om denne oppnevningen. Slike tilleggsuttalelser eller individuelle uttalelser skal forelegges ph.d.-kandidaten, som gis anledning til å komme med merknader innen en gitt frist.

Dersom begge de nye sakkyndige slutter seg til konklusjonene fra flertallet i den opprinnelige komitéen, skal denne innstillingen følges. Dersom mindretallets konklusjon får støtte fra en av eller begge de nye sakkyndige, kan fakultetsstyret selv gjøre vedtak med 2/3 flertall.

§ 12-5. Innlevering til ny bedømmelse

En avhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan innleveres til ny bedømmelse i omarbeidet form, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider.

En avhandling som ikke godkjennes for disputas, kan innleveres i omarbeidet utgave først seks (6) måneder etter at institusjonen har vedtatt dette. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt og ikke blitt funnet verdig til å forsvares.

§ 12-6. Resultatet av behandlingen

Ph.d.-kandidaten underrettes om utfallet av behandlingen.

§ 12-7. Offentlig tilgjengelighet

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputasen holdes. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse.

Det kan ikke gis restriksjoner på offentliggjøring og publisering av en doktorgradsavhandling, med unntak for en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjørelse/publisering. Slik utsettelse kan

§ 12-4. Innlevering til ny bedømmelse

En doktorgradsavhandling som fakultetet selv ikke har funnet verdig til forsvar, kan bedømmes i omarbeidet utgave. Ny bedømmelse kan bare finne sted én gang.

Ph.d.-kandidaten skal ved ny innlevering opplyse om at arbeidet tidligere har vært bedømt ved Universitetet i Bergen og ikke funnet verdig til å forsvares.

Hvis en avhandling leveres inn i omarbeidet versjon for ny bedømmelse, bør minst ett medlem fra den opprinnelige bedømmelseskomiteén delta i den nye komitéens arbeid.

§ 12-5. Krav til avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten levere avhandlingen til fakultetet i standardisert format og i henhold til fakultetets bestemmelser. Kandidaten skal også levere et sammendrag av avhandlingen på engelsk og en pressemelding på norsk.

§ 12-6. Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to (2) uker før dato for disputas. Avhandlingen gjøres tilgjengelig i den form den ble innlevert til bedømmelse, eventuelt etter rettinger som nevnt i § 12-2.

Det kan ikke legges restriksjoner på offentliggjøring av en doktorgradsavhandling med unntak av en på forhånd avtalt utsettelse av datoen for offentliggjøring. Slik utsettelse

skje når ph.d.-utdanningen delvis eller i sin helhet er finansiert av en ekstern part og for at den eksterne parten skal kunne ta stilling til patentering/kommersialisering, jf. opptaksavtalens del C. Ekstern part kan ikke stille vilkår om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres eller publiseres.

Ved publisering av avhandlingen skal ph.d.-kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning.

§ 12-8. Sammendrag av avhandlingen, pressemelding

Det skal utarbeides et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen.

I god tid før disputasen finner sted, skal kandidaten utforme en pressemelding som sendes fakultetet til godkjenning. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med den malen som vedtas. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen, senest to uker før disputasen finner sted.

Fakultetet har ansvar for informasjon til ph.d.-kandidatene om prosedyrene i forbindelse med offentliggjøring av ph.d.-arbeidet. Retningslinjer og eksempler på pressemelding sendes ph.d.-kandidaten når avhandlingen er godkjent.

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med
a Godkjent prøveforelesning over oppgitt) emne.
b Disputas.
)

kan finne sted for at institusjonen og eventuelt ekstern part som helt eller delvis har finansiert ph.d.-utdanningen, skal kunne ta stilling til eventuell patentering. Ekstern part kan ikke stille krav om at hele eller deler av ph.d.-avhandlingen ikke skal kunne offentliggjøres, jf. § 5-6, 3. ledd.

Ved publisering av avhandlingen skal kandidater følge gjeldende retningslinjer for kreditering av institusjoner. Hovedregelen er at en institusjon skal oppgis som adresse i en publikasjon dersom den har gitt et nødvendig og vesentlig bidrag til eller grunnlag for en forfatters medvirkning til det publiserte arbeidet. Samme forfatter skal oppgi også andre institusjoner som adresse dersom disse i hvert enkelt tilfelle tilfredsstiller kravet til medvirkning

§ 13. Prøveforelesning og disputas

Ph.d.-utdanningen avsluttes med:

- a) Godkjent prøveforelesning over oppgitt emne.
- b) Disputas.

§ 13-1. Prøveforelesning

§ 13-1. *Prøveforelesning*

Etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares, jf. § 12-1, skal ph.d.-kandidaten prøveforelese. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøven. Hensikten er å prøve ph.d.-kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden til (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal normalt holdes etter at avhandlingen er innlevert, men før disputasen og skal godkjennes av en bedømmelseskomite nedsatt av fakultetet.

Etter prøveforelesningen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningen. Innberetningen skal konkludere med om forelesningen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom prøveforelesningen ikke anbefales godkjent.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke institusjonen har bestemt noe annet.

§ 13-2. *Disputas*

Disputasen skal normalt finne sted etter at prøveforelesningen er avholdt og godkjent, og innen to (2) måneder etter at institusjonen har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputasen skal kunngjøres

Kandidaten skal prøveforelese etter at avhandlingen er levert inn, men før disputas holdes. Prøveforelesningen er en selvstendig del av ph.d.-prøvene. Hensikten er å prøve kandidatens evne til å tilegne seg kunnskaper utover avhandlingens tema og evnen til å formidle disse i en forelesningssituasjon. Prøveforelesningen skal være over oppgitt emne. Emne for prøveforelesningen bestemmes av fakultetet og kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Prøveforelesningen avholdes som hovedregel ved Universitetet i Bergen og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.

Prøveforelesningen skal vurderes av en bedømmelseskomite. Komiteen meddeler fakultetet om prøveforelesningen er bestått eller ikke bestått. Innstillingen skal begrunnes dersom prøveforelesningen anbefales ikke bestått.

Dersom fakultetet ikke godkjenner prøveforelesningen, må det avholdes ny prøveforelesning. Ny prøveforelesning må holdes over nytt emne og ikke senere enn seks (6) måneder etter første forsøk. Ny prøveforelesning kan bare holdes én gang. Forelesningen bedømmes så vidt mulig av den samme komitéen som den opprinnelige, dersom ikke fakultetet har bestemt noe annet.

Prøveforelesningen skal være bestått før disputas kan avholdes.

§ 13-2. *Disputas*

Disputas skal normalt finne sted innen to måneder etter at fakultetet har funnet avhandlingen verdig til å forsvares.

Tid og sted for disputas skal kunngjøres minst ti (10) virkedager før den avholdes.

Disputas skal normalt avholdes ved

Gjeldende bestemmelser og endringsforslag i Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen

<p>minst ti (10) arbeidsdager før den avholdes.</p> <p>Forelesning og disputas skal normalt skje på norsk, engelsk, dansk eller svensk.</p> <p>Er avhandlingen skrevet på et annet språk i samsvar med § 5-1 og § 10-4, kan fakultetet tillate at disputasen holdes på vedkommende språk.</p> <p>Disputasen skal være offentlig. Det skal normalt være to opponenter. De to opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomitéen og oppnevnes av fakultetet. I særlige tilfeller kan det oppnevnes opponenter som ikke har vært medlemmer av komitéen.</p> <p>Disputasen ledes av dekanen, eller den dekanen bemyndiger. Den som leder disputasen, gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningen og bedømmelsen av denne. Deretter gjør ph.d.-kandidaten rede for hensikten med og resultatet av den vitenskapelige undersøkelsen. Første opponent innleder diskusjonen og annen opponent avslutter disputasen. Det enkelte fakultet kan likevel fastsette en annen rekkefølge og oppgavefordeling mellom ph.d.-kandidaten og opponentene. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.</p> <p>Etter disputasen sender bedømmelseskomitéen en innberetning til fakultetet, der den gjør rede for hvordan den har vurdert forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om disputasen er godkjent/ikke godkjent. Det skal begrunnes dersom disputasen ikke anbefales godkjent.</p> <p>Hvis disputasen ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas kan tidligst avholdes etter seks (6) måneder og bedømmes så vidt mulig av den samme komité som den opprinnelige. Disputasen skal finnes tilfredsstillende før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p>	<p>Universitetet i Bergen.</p> <p>Fakultetet bestemmer hvilke språk som kan benyttes under disputas.</p> <p>Det skal normalt være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal normalt være medlemmer av bedømmelseskomiteen og oppnevnes av fakultetet selv.</p> <p>Disputasen skal avvikles i tråd med rammer for disputaser ved Universitetet i Bergen. Disputasen ledes av dekanen eller den denne bemyndiger. Kandidaten skal gis anledning til å forsvare avhandlingen. Øvrige tilstedeværende skal gis anledning til å kommentere <i>ex auditorio</i>.</p> <p>Bedømmelseskomiteen avgir innstilling til fakultetet om disputasen bør godkjennes. Innstillingen skal begrunnes dersom disputasen anbefales ikke godkjent.</p> <p>Dersom disputas ikke godkjennes, kan ny disputas holdes en gang. Ny disputas skal så vidt mulig bedømmes av den samme komité som den opprinnelige.</p> <p>Disputasen skal være godkjent før vitnemål kan tildeles.</p> <p>§ 14. Kreering og vitnemål</p> <p>På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent,</p>
---	--

På grunnlag av innberetning om at prøveforelesningen og disputasen er godkjent, kreerer universitetsstyret ph.d.-kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av institusjonen. På vitnemålet skal tittelen på avhandlingen for oppnådd ph.d.-grad føres opp. Opplysninger om det faglige opplæringsprogrammet ph.d.-kandidaten har deltatt i, skal vedlegges vitnemålet. Det kan gis nærmere regler om utformingen av vitnemålet og om øvrige opplysninger som skal framgå av dokumentet og av vedlegget (Diploma Supplement).

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages

kreerer universitetsstyret kandidaten til philosophiae doctor.

Vitnemålet utferdiges av Universitetet i Bergen.

§ 15. Vedlegg til vitnemål (Diploma Supplement)

Det skal utstedes vedlegg til vitnemålet i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 16. Klage

Klage over avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett, klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen

Avslag på søknad om opptak, vedtak om opphør av studierett og klage over avslag på søknad om godkjenning av elementer i opplæringsdelen, kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes til fakultetet. Bli avslaget opprettholdt, sendes klagen uten ugrunnet opphold til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse.

§ 17. Klage over eksamen i opplæringsdelen

Eksamener som er avlagt under opplæringsdelen, kan påklages etter lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler, § 5-3 Klage over karakterfastsetting - rett til begrunnelse og § 5-2 Klage over formelle feil ved eksamen.

§ 18. Klage over avslag på søknad om bedømmelse, underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar

Underkjenning av avhandling, prøveforelesning eller forsvar kan påklages etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for

etter reglene i forvaltningslovens § 28 flg. Begrunnet klage sendes fakultetet. Fakultetet kan, etter at saken først er lagt fram for bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle) konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne,) eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar

bedømmelseskomitéen, oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis ikke fakultetet tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klagenemnda kan prøve alle sider ved det påklagede vedtaket.

Dersom underinstansen eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes et utvalg eller enkeltpersoner til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§ 19. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

§ 19-1. Fellesgrader og cotutelle-avtaler

Institusjonen kan inngå samarbeid med en eller flere norske eller utenlandske institusjoner om samarbeid i form av fellesgrader eller cotutelle-avtaler.

I avtaler om fellesgradssamarbeid og cotutelle kan det gjøres unntak for bestemmelsene, dersom det er nødvendig av hensyn til regelverket ved de samarbeidende institusjonene. Slike unntak skal, både enkeltvis og samlet, fremstå som fullt ut forsvarlige, se og § 19-4.

§ 19-2. Fellesgrader og fellesgradsavtaler

Ved fellesgrader menes et samarbeid mellom flere institusjoner, der alle i fellesskap har ansvar for opptak, veiledning og gradstildeling. Samarbeidet organiseres normalt i et konsortium og reguleres i avtale mellom konsortiedeltakerne. For fullført fellesgrad utstedes felles vitnemål i form av:

- a et vitnemålsdokument utstedt av alle konsortiemedlemmene,
- b et vitnemål fra hver av konsortiedeltakerne eller en kombinasjon av a) og b).

Fellesgradsavtaler skal normalt bare inngås dersom det fra før er et etablert, stabilt faglig samarbeid mellom universitetet og minst en av de andre konsortiedeltakerne. Styret vedtar retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

retningslinjer for fellesgradssamarbeid, inkludert mal for samarbeidsavtaler jf. første ledd.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av ph.d.-kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt ph.d.-kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves forskrift 12. juni 2003¹ for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen vedtatt av universitetsstyret.

¹Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Forskrift 12. juni 2003 for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen, er tilgjengelig ved Kollegiesekretariatet.

§ 19-3. Cotutelle-avtaler

Med cotutelle-avtaler menes felles veiledning av kandidater og samarbeid om utdanning av ph.d.-kandidater. Cotutelle-avtalen inngås for hver enkelt kandidat og bør bygges på et stabilt, faglig institusjonelt samarbeid.

§ 19-4. Krav ved fellesgrader og cotutelle

Kvalifikasjonskrav for opptak, krav om at avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig, krav om offentlig disputas med en habil bedømmelseskomité kan ikke fravikes.

§ 20. Delegering

Fakultetets myndighet etter denne forskriften kan ikke delegeres til instituttnivå, dersom dette ikke eksplisitt er nevnt i forskriften.

§ 21. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft straks og samtidig oppheves Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013 vedtatt av universitetsstyret.

§ 22. Overgangsbestemmelser

Den som når denne forskriften trer i kraft er tatt opp ved ph.d.-utdanningen etter Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen fra 09.07.2013, beholder de rettighetene som følger av den dersom dette er til gunst for vedkommende.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-BIG

Dato

06.11.2018

Orienteringssak f - Høringssvar på ph.d.-forskrift ved UiB og videre arbeid med utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

Universitetet i Bergen vedtok i november 2017 å endre organiseringen av doktorgradsutdanningen, slik at ph.d.-programmene blir fakultetsvise (17/10495). I den forbindelse fattet universitetsstyret vedtak om at ph.d.-forskriften skulle revideres for å hjemle overgangen til fakultetsvise ph.d.-programmer og det nye kvalitetssikringssystemet.

Ph.d.-forskriften har i den sammenheng vært ute på høring. Forslaget til ny forskrift har vært diskutert i Forskerutdanningsutvalget ved fakultetet og har vært til høring ved instituttene. Fakultetets høringssvar er vedlagt. Forskningsutvalget ved UiB har etter høringsfristen dette diskutert enkelte av punktene i forskriften, Ph.d.-forskriften ved UiB skal behandles i Universitetsstyret 29. november 2018.

Fakultetet holder parallelt med dette på å utarbeide programbeskrivelsen for ph.d.-programmet som skal opprettes ved fakultetet. Programbeskrivelsen inneholder både læringsutbytte for programmet og utfyllende regler. Forslag til programbeskrivelse vil sendes på høring til instituttene og tas opp som sak i Forskerutdanningsutvalget ved fakultetet. Denne prosessen gir fakultetet anledning til å presisere og skriftliggjøre vår praksis og våre rutiner for forskerutdanningen innenfor et formalisert rammeverk. Universitetsstyrebehandling av oppretting av fakultetsvise ph.d.-program er 21. februar 2019.

Dokumenter

Forslag til forskrift

Høringssvar fra fakultetet

06.11.18 MN/BIG

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige
fakultet
Telefon 55582062
post@mnfa.uib.no

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Realfagbygget, Allégt. 41
Bergen

Saksbehandler
Birthe Gjerdevik
55583488

Institutt for geovitenskap
Institutt for fysikk og teknologi
Institutt for biovitenskap
Institutt for informatikk
Geofysisk institutt
Kjemisk institutt
Matematisk institutt

Referanse

2018/7976-BIG

Dato

13.12.2018

Høring - programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Bakgrunn

I forbindelse med oppretting av fakultetsvise program [vedtok Universitetsstyret revidert forskrift for ph.d.-graden i sitt møte 29.11.18](#). Forskriften som er vedtatt er strammet inn, og mye av det som anses som prosedyrer er tatt ut. Videre henvises det flere steder til at fakultetene kan utarbeide egne regler.

Fakultetet har utarbeidet en programbeskrivelse for ph.d.-programmet som inneholder læringsutbyttebeskrivelse for programmet, samt utfyllende regler. Programbeskrivelsen gir fakultetet anledning til å presisere og skriftliggjøre vår praksis og våre rutiner for forskerutdanningen innenfor et formalisert rammeverk. Forslaget tar utgangspunkt i allerede eksisterende retningslinjer ved fakultetet, med noen nye forslag.

Oppretting av for de nye fakultetsvise ph.d.-programmene, inkludert programbeskrivelsen for programmet, skal vedtas i Universitetsstyret 26. februar. Forslag til programbeskrivelse (inkludert utfyllende regler) for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet (vedlagt) sendes med dette på høring til instituttene. **Svarfrist på høringen er 14. januar 2019.** Fakultetet skal sende endelig utkast programbeskrivelse til Forskningsadministrativ avdeling 24. januar.

Punkter diskutert i forskerutdanningsutvalget

For å sikre en grundig diskusjon rundt de mest sentrale punktene i forslaget til programbeskrivelse, ble de største endringene gjennomgått i Forskerutdanningsutvalget i et møte 11.12.18. Under følger en kort redegjøring av Forskerutdanningsutvalgets konklusjoner.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige
fakultet
Telefon 55582062
post@mnfa.uib.no

Postadresse
Postboks 7803
5020 Bergen

Besøksadresse
Realfagbygget, Allégt. 41
Bergen

Saksbehandler
Birthe Gjerdevik
55583488

- Veiledererklæring

Ett av punktene som ble diskutert i møtet i Forskerutdanningsutvalget 11.12.18. var om det fortsatt er behov for å hente inn veiledererklæring ved innlevering av avhandling. Det er i dag krav til at det skal følge med en erklæring fra veileder om avhandlingen er anbefalt innlevert, men det er ikke et krav til at veileder godkjenner innlevering for at kandidaten skal få lov å levere. Erklæringen vil muligens ivareta at kandidaten tar kontakt med veiledere før han eller hun leverer, men dette er ikke alltid tilfellet, da den hentes inn av administrasjonen etter at kandidaten har levert avhandlingen. Ut over dette, har ikke denne erklæringen en funksjon.

Forskerutdanningsutvalget konkluderte med at de ønsker at det ved innlevering skal sikres at kandidat har vært i kontakt med veileder, selv om det ikke er et krav til at veileder godkjenner for å kunne levere inn. Basert på dette vil fakultetet foreslå en endring i rutinene rundt innlevering av avhandlingen. Det innføres et krav til at kandidaten må levere medforfattererklæring sammen med avhandlingen når kandidaten søker om å få avhandlingen bedømt. På denne måten sikrer vi oss at kandidaten har vært i kontakt med veileder før avhandlingen blir levert. Fakultetet ønsker også å ta inn i utfyllende regler at avhandlingen ikke regnes som innlevert før forslag til bedømmelseskomité og nødvendig dokumentasjon er mottatt ved fakultetet.

På bakgrunn av dette er det ikke lenger nødvendig å kreve en erklæring fra veileder om han/hun anbefaler innlevering eller ikke. Vi vil også presisere at de instituttene som ønsker det kan ha ytterligere oppfølgingsrutiner i forkant av innleveringen dersom de ønsker det, programbeskrivelsen beskriver minstekravet.

- Språkkrav ved opptak

Forskerutdanningsutvalget ønsker at det innføres krav til engelskkunnskaper ved opptak til ph.d.-programmet. Fakultetet vil vedta retningslinjer som i hovedsak baserer seg på krav til engelskkunnskaper ved opptak til master ved UiB, og vil vurdere om det skal være strengere krav enn ved opptak til master <https://www.uib.no/en/education/49142/english-language-requirements-masters-programmes#valid-tests-and-examinations>

- Frist for å levere søknad om opptak

Forskerutdanningsutvalget ønsker at frist for å søke opptak til ph.d.-programmet endres fra tre (3) måneder til normalt to (2) måneder.

- Krav til prosjektbeskrivelse

Nytt: Prosjektbeskrivelsen skal inneholde fremdriftsplan for arbeidet med etterprøvbare milepæler. Framdriftsplanen skal inkludere publiseringsplan. Fremdriftsplanen skal kunne benyttes i forbindelse med midtveisevaluering og fremdriftsrapportering.

Forskerutdanningsutvalget diskuterte også om kandidaten skal presentere prosjektbeskrivelsen for Forskerutdanningsutvalget på instituttet, noe flertallet stemte for. Formuleringen i programbeskrivelsen er som følger: *Kandidaten skal ved søknad om opptak presentere prosjektbeskrivelsen for en komité der Forskerutdanningsutvalget ved instituttet er representert med minst én representant.*

- Mulighet for å skrive monografi

Muligheten for å skrive avhandlingen som monografi skal beholdes.

- Kreve deltakelse på internasjonal konferanse som en del av opplæringsdelen
De aller fleste kandidater ved MN presenterer på en internasjonal konferanse som en del av sin opplæringsdel. Forskerutdanningsutvalget ønsker at dette skal være en obligatorisk del av opplæringsdelen på ph.d.-programmet.

- Språk i avhandlinger
Det skal være tillatt å skrive avhandlinger på engelsk eller norsk.

- Krav til bedømmelseskomité
Dagens krav til at medlemmer i en bedømmelseskomité som ikke har forskning som hovedbeskjeftigelse skal dokumentere pågående vitenskapelig aktivitet, beholdes.

- Habilitetsregler for bedømmelseskomité
Forskerutdanningsutvalget ønsker å beholde dagens krav til at medlemmene i bedømmelseskomitéen ikke kan ha publisert med veiledere eller kandidat de siste 5 år.

- Krav til antall artikler i artikkelbaserte avhandlinger
Forskerutdanningsutvalget ønsker ikke at det angis i programbeskrivelsen hvor mange artikler som bør inngå i avhandlingen, da dette avhenger av hvor stor artikkelen er, hvor mange medforfattere som har deltatt osv.

- Læringsutbytte
Forskerutdanningsutvalget støtter det nåværende forslaget til læringsutbytte i programbeskrivelse.

- Programstyre for ph.d.-programmet
Programstyret skal bestå av leder (prodekan), én representant fra hvert av instituttene (FU-leder ved instituttet) og to ph.d.-kandidater. Fakultetsadministrasjonen har sekretærfunksjon for programutvalget. Ph.d.-kandidatene fyller kravet i Universitets- og høyskoleloven om at i alle organ med beslutningsmyndighet skal ha minst 20 prosent av medlemmene være studenter.

Svarfrist på høringen er 14. januar 2019. Prosedyrer og rutiner knyttet til de utfyllende reglene i programbeskrivelsen vil utarbeidet etter at denne er vedtatt. Endringer i programbeskrivelsen etter vedtaket i Universitetsstyret skal vedtas i Fakultetsstyret.

Vennlig hilsen

Anne Marit Blokhus
prodekan

Ingrid Christensen
seksjonssjef

Programbeskrivelse for ph.d.- programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Innhold

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon	2
Programmets navn	2
Programmets kvalifikasjon	3
Læringsutbyttebeskrivelse	3
Programmets organisering	3
Opptak	4
Vilkår for opptak	4
Krav til utdanning	4
Karakterkrav	4
Krav til finansiering	4
Språkkrav	5
Krav til søknad om opptak til ph.d.-programmet	5
Krav til innhold i søknaden	5
Krav til dokumentasjon og vedlegg til søknad	5
Krav til innhold i prosjektbeskrivelsen	5
Vedtak om opptak	6
Avtaleperiode	7
Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering	7
Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt	7
Ph.d.-avtale	7
Infrastruktur	8
Struktur og innhold i programmet	8
Veiledning	8
Veiledernes plikter	8
Kandidatens plikter i veilederforholdet	9
Avslutning av veiledning	9
Midtveisevaluering	10
Opplæringsdelen	11
Krav til opplæringsdelen	11
Innhold i opplæringsdelen	11

Fremdriftsrapportering	14
Avhandlingen	14
Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger	14
Retningslinjer for monografier	15
Språk i avhandlingen	15
Fullføring	15
Bedømmelse	15
Søknad om bedømmelse	15
Tilbaketrekking av avhandling	15
Oppnevning av bedømmelseskomité	16
Forslag til bedømmelseskomité	16
Sammensetning av bedømmelseskomité	16
Retningslinjer for tidsbruk	16
Retningslinjer for innstilling	17
Fakultetets behandling av innstillingen	17
Retningslinjer for sammendrag og pressemelding	17
Retningslinjer for errata	18
Prøveforelesning og disputas	18
Prøveforelesning	18
Disputas	19
Kvalitetssikring	20
Evalueringsordning for ph.d.-programmet	20

Programbeskrivelse for ph.d.- programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

Programmets navn

Ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Universitetet i Bergen.

Programmets kvalifikasjon

Ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet fører til graden philosophiae doctor (ph.d.).

Læringsutbyttebeskrivelse

Kunnskaper

Kandidaten

- er i kunnskapsfronten innenfor sitt forskningsfelt og behersker fagområdets vitenskapsteori og metoder
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor fagområdet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan formulere problemstillinger, planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid
- kan drive forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- behersker avanserte metodiske verktøy innenfor sitt fagområde
- kan kritisk vurdere de etiske sidene ved et forskningsprosjekt

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet og ansvarlighet
- kan planlegge og gjennomføre komplekse arbeidsoppgaver og prosjekter
- kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler og fora
- kan formidle eget fag for allmenheten

Programmets organisering

Fakultetets ansvar

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-programmet, oppnevning av veiledere, om endelig godkjenning av opplæringsdelen, om tvungen avslutning, oppnevning av bedømmelseskomité, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden, retting av formelle feil i avhandlingen og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Instituttets ansvar

Instituttleder, forskerutdanningsutvalget ved instituttet og veiledningskomitéen er ansvarlige for den daglige oppfølging av ph.d.-kandidatene. Målet er å sikre faglig kvalitet, gjennomførbarhet, oppfølging gjennom studiet, og en mest mulig likhet i rammebetingelser uavhengig av veiledningskomité og forskningsgrupper ph.d-kandidaten er tilknyttet. Institutter fatter vedtak om godkjenning av deler i opplæringsdelen, anbefaler opptak til programmet, godkjenning av prøveforelesning og forslag til bedømmelseskomité.

Opptak

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanningen innen to (2) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-2.*

Vilkår for opptak

Til 5-1 Vilkår for opptak

Krav til utdanning

For opptak til ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §5-1.*

Fakultet kan etter en helhetsvurdering unntaksvis godkjenne opptak av kandidater med mastergradsutdanninger fra akkrediterte institusjoner som er kortere enn 5 år, men minst 4 år. Dette gjelder for eksempel utenlandske mastergradsutdanninger som etter validering samlet sett tilsvarer en 4-årig normert høyere utdanning i Norge.

Graden må:

- 1) være høyere grad (2. syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk),
- 2) inneholde et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 30 studiepoeng, og
- 3) søkeren må i tillegg dokumentere aktiviteter eller karaktersnitt utover vanlige krav

I tvilstilfeller skal Programstyret for ph.d.-programmet vurdere saken.

Karakterkrav

Gjennomsnittskarakterene på henholdsvis spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven må være C eller bedre i norsk karakterskala. Karaktergrense for opptak beregnes normalt som 3,0 (A=5, B=4, C=3, D=2, E=1) for spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven.

Krav til finansiering

Søkere til ph.d.-programmet skal normalt være tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller andre samarbeidsinstitusjoner. Finansiering for forskningsprosjektet og levekostnader må være avklart på søknadstidspunktet, og søkere må ha etablert kontakt med en veileder ansatt på UiB.

Ved opptak av kandidater med ekstern finansiering som ikke er ansatt i en stipendiatstilling ved Universitetet i Bergen eller andre samarbeidsinstitusjoner må det ansvarlige instituttet vurdere at finansieringen sikrer gode og likeverdige rammebetingelser for gjennomføring av ph.d.-prosjektet som andre kandidater. En kandidat vil ved opptak få en rekke rettigheter, og instituttet må forplikte seg tilsvarende som for andre kandidater som er tatt opp i et forskerutdanningsløp. Dersom en kandidat er tilsatt i en bedrift og skal gjennomføre ph.d.-programmet med lønn fra bedriften, må denne bekrefte at søkeren kan bruke minimum 50% av arbeidstiden på ph.d.-prosjektet.

Språkkrav

Søkere med utenlandsk utdanning må ved søknad om opptak dokumentere gode ferdigheter i engelsk etter gjeldende regler ved fakultetet.

[[Lenke til prosedyrer og krav til engelsk for opptak](#)]

Krav til søknad om opptak til ph.d.-programmet

Krav til innhold i søknaden

Søknad skal leveres på angitt søknadsskjema og skal inneholde følgende punkter:

- Finansieringsplan
- Prosjektbeskrivelse
- Plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket, faglig formidling og etikk.
- Hovedveileder og medveileder(e)
- Dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser.
- Eventuelle planer for opphold ved annen (inkludert utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet.
- Opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter.
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.

Krav til dokumentasjon og vedlegg til søknad

Vitnemål eller annen godkjent dokumentasjon på oppnådd grad må legges ved søknad om opptak.

En søknad om opptak til forskerutdanningen skal ha følgende vedlegg:

- vitnemål m/karakterutskrift
- CV
- sammendrag av mastergradsoppgave, eventuelt oversikt over pensum til mastergrad
- prosjektbeskrivelse
- kopi av tilsettingsbrev /arbeidskontrakt/bekreftelse på finansiering

For søkere med utenlandsk utdanning kommer i tillegg følgende krav:

- vitnemål, karakterutskrift og Diploma Supplement for all høyere utdanning som er del av opptaksgrunnlaget
- vitnemål og karakterutskrift på originalspråket, samt engelsk eller skandinavisk i tråd med gjeldende retningslinjer for dette

Alle kandidater med utenlandsk utdanning skal ved tilsetting i stipendiatstilling eller før søknad om opptak være vurdert av fakultetet om utdanningens omfang, nivå og karakterer fyller krav til opptak til ph.d.-programmet.

For kandidater med ekstern finansiering som ikke er tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller en samarbeidsinstitusjon kommer det i tillegg krav til dokumentasjon av finansieringsgrunnlag, samt støttebrev om økonomisk forpliktelse fra instituttet.

Krav til innhold i prosjektbeskrivelsen

Ved søknad om opptak skal det legges ved en prosjektbeskrivelse. Alle som søker opptak til ph.d-programmet skal ha etablert kontakt med en veileder ansatt på UiB. Prosjektbeskrivelsen skal være utarbeidet av kandidaten i samarbeid med den foreslåtte veiledningskomiteén og skal danne rammen for ph.d.-prosjektet.

Prosjektbeskrivelsen skal være kort og konsis, normalt 4-10 sider, inkludert referanseliste. Prosjektbeskrivelsen kan ha et begrenset antall figurer.

Prosjektbeskrivelsen skal inneholde følgende elementer:

- Faglig bakgrunn ("state-of-the-art"). Her inngår kandidatens kunnskapsstatus, samt hvordan det planlagte prosjektet vil tilføre ny kunnskap til det angitte forskningsfeltet.
- Faglig problemstilling, metodikk og prosjektmål. Inndeling i delarbeider med tilhørende tidsplan. Redegjørelse av hva som forventes å oppnåes. Helst etterprøvbare hypoteser.
- Datagrunnlag, metoder og statistikk.
- Ansvar og rolle skal angis for hvert av medlemmene i veiledningskomiteen.
- Oversikt over samarbeidspartnere, utenlandsopphold, meddeltakelse, etc.
- Sentrale referanser
- Fremdriftsplan for arbeidet med etterprøvbare milepæler. Fremdriftsplanen skal inkludere publiseringsplan. Fremdriftsplanen skal kunne benyttes i forbindelse med midtveisevaluering og fremdriftsrapportering

Kandidaten skal ved søknad om opptak presentere prosjektbeskrivelsen for en komité der Forskerutdanningsutvalget ved instituttet er representert med minst én representant.

Vedtak om opptak

Til § 5-2 Opptaksvedtak

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-programmet. Den innledende søknadsvurderingen foretas av instituttet som behandler søknaden i instituttets forskerutdanningsutvalg i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser, og sender opptak til godkjenning ved fakultetet. Ved opptak av kandidater med ekstern finansiering som ikke er tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller en samarbeidsinstitusjon, skal en redegjørelse fra instituttet og bekreftelse på finansiering legges ved når opptaket sendes til godkjenning ved fakultetet.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for ph.d.-utdanning, og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt.

Ved opptak skal én hovedveileder, og minst én biveileder oppnevnes. Alle nødvendige avtaler skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå, jf § 5-4 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner. Dette skal nedfelles i ph.d.-avtalen når den signeres.

[Til nettside rutiner for opptak og retningslinjer for opptak av kandidater med ekstern finansiering (selvfinansiert)]

Avtaleperiode

Til §5-3 Avtaleperiode

Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering

Kandidaten skal normalt søke om opptak til ph.d.-utdanning innen to (2) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Ved lovhjemlede permisjoner forlenges avtaleperioden tilsvarende. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §5-3*.

Opptak for en kortere periode enn 3 år gis dersom kandidaten allerede har gjennomført deler av et ph.d.-program, eller når opptaket bygger på tidligere ansettelse i utdanningsstilling (stipendiat, vitenskapelig assistent og liknende), slik at total tid til prosjektet blir tre år.

Studierett på ph.d.-programmet vil avsluttes ved finansieringsperiodens slutt, dersom det ikke søkes om forlengelse.

Se § 5-5 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* for regler om frivillig og tvungen avslutning før avtalt tid.

Vilkår for forlengelse etter finansieringsperiodens slutt

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-3* kan kandidaten søke om å forlenge avtaleperioden på annet grunnlag enn lovfestede permisjoner. Frist for søknad er en (1) måned før utløpet av avtaleperioden.

Ved søknaden skal det legges ved en redegjørelse for hva som er fullført og publisert, og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må legges ved søknaden. Søknaden skal behandles av instituttets forskerutdanningsutvalg. Søknaden kan innvilges der instituttet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden, og at instituttet kan tilby nødvendige veiledningsressurser og infrastruktur. Fakultetet selv må godkjenne forlengelsen, og kan sette ytterligere vilkår.

Ved innvilget forlengelse må kandidaten søke om godkjenning av opplæringsdelen innen utløpet av den første forlengelsesperioden, dersom dette ikke allerede er gjort.

Ph.d.-avtale

Til §5-4 Ph.d.-avtalen

Kandidaten skal senest 3 uker etter mottatt opptaksbrev levere ph.d.-avtalen til instituttet med nødvendige signaturer fra veiledere, instituttleder og eventuelt ekstern part. Ph.d.-avtalen med nødvendige signaturer oversendes fra institutt til fakultetet for godkjenning fra fakultetet (dekan).

For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass, skal dette reguleres i ph.d.-avtalen mellom Universitetet i Bergen og samarbeidspart i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Jf. § 5-4 i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen skal føre til revisjon av ph.d.-avtalen. Søknader og revisjoner behandles i forskerutdanningsutvalget på instituttnivå. Instituttet sender svar til kandidaten med kopi til fakultetet. Større endringer skal godkjennes ved fakultetet.

Når arbeidet med ph.d.-avhandling involverer flere fagmiljøer, fakulteter eller institutter, eller når ulike fagmiljøer er arbeidsplass for arbeidet med en avhandling, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte fagmiljø nedfelles i egen avtale.

[Til nettside prosedyrer for ph.d.-avtale]

Infrastruktur

Til §5-7 Infrastruktur

Instituttet må påse at nødvendig infrastruktur og utstyr for gjennomføring av forskningsprosjektet er tilgjengelig i hele ph.d-perioden. Dette må også tas hensyn til ved eventuell forlenging av studierett på ph.d.-programmet.

Struktur og innhold i programmet

Veiledning

Til §6 Veiledning

Ph.d.-programmet er en veiledet utdanning. Dette medfører at kandidaten bør oppholde seg ved universitetet en vesentlig del av den effektive studietiden, så sant ikke spesielle forhold tilsier noe annet.

Til § 6-1. Oppnevning av veiledere

Det skal ved opptak til ph.d.-programmet oppnevnes en veiledningskomité som består av minst to medlemmer. Komitéen har felles ansvar for veiledningen og skal bestå av en faglig ansvarlig hovedveileder og minst én medveileder. Minst ett av medlemmene skal være tilsatt ved instituttet kandidaten er tilknyttet.

Alle som oppnevnes som veiledere skal ha gjennomgått e-kurset i ph.d.-veiledning i løpet av de tre siste årene. Se *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-1* for krav til veiledere.

[Lenke til nettside om e-kurs i ph.d.-veiledning]

Til §6-2 Veiledningens innhold

Veilederne skal holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til fremdriftsplanen. Veilederne skal også være jevnlig tilgjengelige for muntlig/skriftlig dialog med ph.d.-kandidaten. Der eksterne veiledere er involvert har den interne veilederen et særlig ansvar for å kvalitetssikre prosjekt og knytte ph.d.-kandidaten til relevante fagmiljø ved fakultetet.

Jf. 6-2 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* kan uenigheter mellom veileder og kandidat knyttet til tilgang til eller rådighet over innsamlede data, tvist om størrelsen på bidrag til felles artikkelprosjekter, og tvister mellom opphavsrettigheter mv., bringes inn til behandling og avgjørelse ved fakultetet selv. Fakultetets avgjørelse kan påklages til den sentrale klagenemnden.

Veiledernes plikter

Jf. § 6-2 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* skal veilederne gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til

bibliotek og arkiv. Veilederne skal også gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen. Veilederne skal også delta aktivt i planlegging av relevante kurs og aktiviteter i opplæringsdelen. Kandidat og veiledere har et felles ansvar for å ta krav om publiserbarhet med i betraktning ved valg av forskningsprosjekt.

Hovedveileder

Hovedveileder er den viktigste personen kandidaten skal forholde seg til i doktorgradsløpet. Hovedveileder er kandidatens primære kontaktperson og har ansvar for at kandidaten blir integrert i forskningsgrupper og forskningsmiljø. Veileder skal være oppdatert på kandidatens prosjekt og fremdrift.

Hovedveileders plikter:

- ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling.
- faglig og administrativt hovedansvar for ph.d.-kandidaten
- ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige
- holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid, og følge opp faglige forhold som påvirker denne.
- årlig rapportere til fakultetet om fremdrift i kandidatens ph.d.-utdanning og bidra ved kandidatens midtveisevaluering.

Medveileder(e)

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

I de tilfeller der medveileder er ansatt ved UiB, og hovedveileder er eksternt ansatt, har medveileder ansvar for å integrere kandidaten i relevante fagmiljø ved UiB, og være oppdatert på reglement og rutiner knyttet til ph.d.-programmet.

Kandidatens plikter i veilederforholdet

Ph.d.-kandidaten skal være i aktiv dialog med alle veilederne om sin progresjon, samt forelegge utkast til skriftlige arbeider for diskusjon med veilederne.

Kandidatens plikter:

- planlegge ph.d.-utdanningen i samarbeid med veilederne, og gjennomføre avtalte aktiviteter slik at avtaleperioden kan overholdes.
- informere hovedveileder om alt som kan tenkes å påvirke veilederforholdet, og holde jevnlig kontakt om ph.d.-utdanningen.
- levere skriftlige arbeid og presentasjoner etter avtale eller på oppfordring fra veilederne.
- gjøre veilederne oppmerksom på, og diskutere evt. forskningsetiske spørsmål.
- årlig rapportere om fremdrift fremdriftsrapporteringen.
- innhente dokumentasjon på gjennomførte aktiviteter i opplæringsdelen, og holde veilederne orientert om dette.

Avslutning av veiledning

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

En anmodning om å bli løst fra veiledningsforholdet skal stiles til fakultetet, men sendes via instituttet. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* eller utfyllende regler og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått. Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med bytte av veileder skal instituttet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veiledere, fakultet og institutt skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Twister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

Midtveiseevaluering

Til § 6-3. Midtveiseevaluering

Midtveiseevaluering er obligatorisk og skal avholdes senest innen utgangen av det andre året i kandidatens løp. Instituttet er ansvarlig for å gjennomføre midtveiseevalueringen.

Midtveiseevalueringen skal gjennomføres i form av en presentasjon fra kandidaten. Kandidaten skal i forkant av midtveiseevalueringen levere en skriftlig rapport til en komité som er nedsatt av instituttet. Rapporten skal redegjøre for status i arbeidet med avhandlingen og status for opplæringsdelen. I tillegg skal rapporten eksplisitt redegjøre for de metodiske og eventuelle etiske utfordringene i arbeidet.

Det skal være minimum 2 personer i komiteen. Ett medlem bør fortrinnsvis være leder av, eller medlem av instituttets FU. Veileder skal ikke være medlem av komitéen.

Både veileder og kandidat skal være tilstede på midtveiseevaluering, men kandidat bør også snakke med komitéen alene i etterkant av presentasjonen.

Som hovedregel skal midtveiseevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt.

Midtveiseevalueringen skal resultere i en realistisk tidsplan for ferdigstilling av forskerutdanningsløpet. Det skal utarbeides en skriftlig rapport eller tilbakemelding fra komitéen. Dersom evalueringen synliggjør at kandidaten ikke tilfredsstillt forventet progresjon skal det utarbeides en mer grundig oppfølgingsplan som inkluderer et oppfølgingsmøte med veileder, kandidat og representant for instituttledelsen som avholdes innen tre (3) måneder. På oppfølgingsmøtet skal midtveiseevalueringskomiteen vurdere om oppfølgingsplanen blir fulgt. Dersom komitéen konkluderer med at det er liten sannsynlighet for at

prosjektet vil bli gjennomført, kontakter instituttlederen lederen av programstyret for ph.d. programmet. Informasjon som fremkommer kan inngå i en diskusjon om avslutning av studieløpet.

Opplæringsdelen

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §7-2* skal minimum 20 studiepoeng i opplæringsdelen avlegges etter opptak til ph.d.-programmet. Elementer som ved søknad om opptak er eldre enn 5 år bør ikke inngå i opplæringsdelen.

Krav til opplæringsdelen

Til § 7.3 Opplæringsdelens innhold

Innholdet i opplæringsdelen må være slik at den sammen med arbeidet med avhandlingen og tidligere utdanning gir den nødvendige faglige bredde og fordypning som er nedfelt i målsettingen for forskerutdanningen. Elementene i opplæringsdelen skal være relevant for ph.d.-kandidatens forskningsprosjekt.

Opplæringsdelen skal omfatte 30 studiepoeng og består av følgende elementer:

- Emner, forskerkurs, spesialpensa, 20-22 studiepoeng
- Vitenskapsteori og etikk, 5 studiepoeng.
- Formidling, 3-5 studiepoeng. Herunder presentasjon på internasjonal konferanse.

Innhold i opplæringsdelen

Emner, forskerkurs, spesialpensa, 20-22 studiepoeng

Emner på 200-tallsnivå eller over, forskerkurs og/eller spesialpensa skal omfatte 20-22 studiepoeng (avhengig av antall studiepoeng i formidlingsdelen).

Fakultetet godkjenner ikke 100-talls emner som en del av opplæringsdelen. Dersom slike emner anses nødvendige som forkunnskaper til andre emner eller forskningsoppgaven, må disse tas utenfor rammen på 30 studiepoeng.

Nasjonale og internasjonale forskerkurs med en varighet på 5 fulle arbeidsdager gir 2 studiepoeng. Dokumentasjon av kursets omfang og innhold må fremskaffes av kandidat og kursarrangør. Det kreves ikke rapportering/eksamen utover det som eventuelt måtte inngå i kurset.

Beskrivelsene av spesialpensum skal være slik at det er mulig å vurdere innhold, nivå og omfang. Vurderingsform må også angis. Instituttet fastsetter vurderingsformen for spesialpensum som inngår i opplæringsdelen. Ved vurdering i spesialpensum skal det benyttes bokstavkarakterer.

- **Vitenskapsteori og etikk, 5 studiepoeng**

Kandidater som har fullført emner i vitenskapsteori og etikk på ph.d.-nivå ved andre institusjoner kan få dette innpasset etter faglig vurdering. Det eksterne emnet må dekke elementer som inngår i emnet i vitenskapsteori og etikk som tilbys ved fakultetet, se egne retningslinjer. Den faglige vurderingen gjøres av fakultetet selv.

[[Lenke til retningslinjer for innpass av emne i vitenskapsteori og etikk](#)]

- **Formidling, 3-5 studiepoeng**

Alle elementene i formidlingsdelen skal normalt gjennomføres etter at søknad om opptak til ph.d.-programmet er sendt inn, eller etter at tilsetting i stipendiatstilling er foretatt.

Aktiviteter som skal inngå:

- Deltakelse på internasjonale konferanser med presentasjon av resultater fra egen forskning (poster eller foredrag). Med internasjonale konferanser menes ikke nasjonale møter med invitasjon av utenlandske foredragsholdere. Det gis 2 studiepoeng pr. konferanse. Maksimalt én konferanse.

Andre aktiviteter som kan inngå:

- Kurs i kunnskapsformidling
- Populærvitenskapelig bidrag innen eget felt. Det gis inntil 2 studiepoeng pr. bidrag. Maksimalt 2 studiepoeng.
- Seminar/forelesning over selvvalgt emne. 1 studiepoeng. 1 forelesningstimes varighet. Maksimalt 1 studiepoeng.
Seminar/forelesningen skal være åpent for alle og bekjentgjøres 2 uker på forhånd. Tema foreslås av student og veileder og godkjennes av instituttet. Instituttet nedsetter en komité på to medlemmer som vurderer seminar/forelesningen. Komitéen sender resultatet av vurderingen til instituttet. Kriteriene for seminar/forelesning over selvvalgt emner er de samme som for prøveforelesning over oppgitt emne. Formålet med forelesningen er at ph.d.-kandidaten skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at den med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende det en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget. I bedømmelsen av prøveforelesningen vektlegges både faglig innhold og evne til formidling.

Vitenskapelige artikler som inngår i avhandlingen, gir ikke studiepoeng i opplæringsdelen.

[[Lenke til nettside om hvordan studiepoeng beregnes og retningslinjer for godkjenning av elementer i opplæringsdelen](#)]

Nivå og karakterkrav

Ved vurdering i emner og/eller spesialpensa skal prestasjonen tilsvare en karakter på C eller bedre. For elementer med karakterskala bestått/ikke bestått skal bestått tilsvare C eller bedre. Dersom et emne/kurs ikke har fastsatt karakterskala bestått/ikke bestått, skal det benyttes bokstavkarakterer. I eksamen i spesialpensum skal det benyttes bokstavkarakterer.

Opplæringsdelen kan inneholde emner som undervises ved andre fakulteter eller institusjoner. Dersom det er tvil om emnet har tilstrekkelig nivå, skal emnet evalueres av et relevant fagmiljø ved fakultetet.

Dersom tidligere avlagte eksamener benyttes i opplæringsdelen, skal det dokumenteres at de er avlagt med tilfredsstillende resultat.

Innpassing og vurdering av elementer som skal inngå i opplæringsdelen vurderes av forskerutdanningsutvalget ved instituttet.

Andre forhold

Søkere som har påbegynt en ph.d.-utdanning (eller tilsvarende) ved annen institusjon, kan søke om godkjenning for gjennomført del av organisert forskerutdanning ved opptak. Gjennomført program må dokumenteres skriftlig og skal omfangsvurderes av fakultetet på bakgrunn av innstilling fra instituttet der

kandidaten søker opptak. Aktiviteter som godkjennes under formidlingsdelen skal være gjennomført etter at forskerutdanningen ved den andre institusjonen var påbegynt.

[[Lenke til prosedyrer](#)]

Søknad om godkjenning av opplæringsdelen

Ph.d.-kandidaten skal minimum 6 måneder før avtaleperioden på ph.d-programmet utløper søke instituttets forskerutdanningsutvalg om godkjenning av opplæringsdelen. Søknaden skal være godkjent av veileder.

Søknaden må inneholde all nødvendig dokumentasjon på de gjennomførte aktivitetene i opplæringsdelen. Dersom ikke alle aktiviteter er gjennomført, legger ph.d.-kandidaten ved en plan for fullføring av opplæringsdelen som er godkjent av veileder. Dokumentasjon på elementer som enda ikke er fullført må da sendes inn når alle elementer i opplæringsdelen er godkjent. Instituttets forskerutdanningsutvalg behandler søknad om endelig godkjenning, endelig godkjenning vedtas av fakultetet selv.

Dersom kandidaten har fått forlenget avtaleperioden på annet grunnlag enn lovfestede permisjoner skal søknad om endelig godkjenning av opplæringsdelen leveres i løpet av den første perioden for forlengelse, dersom opplæringsdelen ikke har blitt godkjent tidligere.

Opplæringsdelen skal være endelig fullført og godkjent når kandidaten søker om å levere avhandling.

Godkjenning av opplæringsdelen

Forskerutdanningsutvalget ved instituttet har ansvar for innholdet og godkjenner elementer som skal inngå i opplæringsdelen. Fakultetet selv fatter vedtak om endelig godkjenning av opplæringsdelen.

Krav til oppsett og dokumentasjon for opplæringsdelen

Ved søknad om godkjenning av opplæringsdelen skal det for alle aktiviteter opplyses om antall studiepoeng, år og semester. Dersom dokumentasjonen tidligere er levert og godkjent ved instituttet, er det ikke nødvendig å levere dokumentasjonen på nytt. For aktiviteter der det gis karakterer, kan kun aktiviteter med resultat C eller bedre godkjennes i opplæringsdelen

Emner

Emnekode og tittel. Dokumenteres med karakterutskrift.

Spesialpensum

Tittel. Dokumentasjon av emner/spesialpensa avlagt ved UiB framskaffes av administrasjonen i saksforberedelsen til instituttets forskerutdanningsutvalg. Spesialpensa avlagt ved andre institusjoner må dokumenteres med karakterutskrift.

Forskerkurs

Tittel, varighet og sted, program, eventuelt lenke til nettsted. Dokumentasjon/bekreftelse på deltakelse på kurs, kopi av poster eller abstract kan kreves for godkjenning av studiepoeng.

Internasjonal konferanse

Konferansens tittel, sted og dato samt presentasjonsformen skal oppgis. Program for konferanse, deltakerliste (kun siden som inneholder ph.d.-kandidatens navn) og tilfredsstillende kopi av kandidatens presentasjon eller poster fra konferanse, godkjent av veiledningskomiteen, er nødvendig for dokumentasjon.,

Seminar over selvvalgt emne

Tittel, sted og dato oppgis. Dokumentasjon på at seminaret er godkjent i tråd med utfyllende regler ved fakultetet.

Populærvitenskapelige artikler/populærvitenskapelig arbeid

Referanse til artiklene oppgis. Dokumentasjon som bekrefter omfang, tid og sted for annen populærvitenskapelig aktivitet legges ved.

[Lenke til prosedyrer for godkjenning av opplæringsdel]

Fremdriftsrapportering

Til § 9. Rapportering

Instituttet har ansvar for å gjennomgå og følge opp de årlige framdriftsrapportene for sine kandidater. Dette gjelder både forskningsprosjektet og opplæringsdelen. Rapportene skal godkjennes av instituttets forskerutdanningsutvalg. En samlerapport fra instituttet skal oversendes fakultetet og behandles i programstyret for ph.d. Programstyret for ph.d. gjennomgår instituttens samlerapporter og vurderer behovet for systematiske tiltak.

Framdriftsrapportene skal brukes for å holde oversikt over kandidatens tidsplan for ferdigstilling. Dersom rapporten fra veileder og kandidat viser problemer med progresjonen eller forholdet mellom veileder og kandidat, eller dersom de viser ulik oppfatning om når kandidaten skal levere, må dette følges opp ved instituttet.

Jfr. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 9* kan manglende eller utilfredsstillende framdriftsrapportering medføre tvungen avslutning av ph.d.-programmet før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Avhandlingen

Til §10. Ph.d.-avhandlingen

Avhandlingen kan skrives som monografi eller være artikkelbasert.

Hovedresultatene i avhandlingen skal være publiserbare. I løpet av arbeidet med avhandlingen skal som hovedregel deler av arbeidet publiseres internasjonalt.

Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger

Artiklene i avhandlingen skal ha et nivå tilsvarende det som kreves for publisering i anerkjente fagtidsskrifter med fagfelleevaluering.

Antall artikler

Krav til omfanget av avhandlingen må ikke være høyere enn at det er mulig å levere avhandling og fullføre opplæringsdelen med en forskningsinnsats tilsvarende tre årsverk.

Krav til sammenstilling

Artikkelbaserte avhandlinger skal knyttes sammen til et hele ved en innledning til arbeidet og med en sammenfatning av de viktigste resultater og konklusjoner. Sammenstillingen skal ikke bare sammenfatte, men også binde sammen, de problemstillinger og konklusjoner som legges frem i delarbeidene i et helhetlig perspektiv, og på den måten dokumentere sammenhengen i avhandlingen. Kandidaten skal være eneforfatter på sammenstillingen.

Medforfatterskap

Ved medforfatterskap identifiseres og dokumenteres kandidatens selvstendige innsats gjennom en medforfattererklæring fra medforfattere som klargjør omfanget av medforfatterskapet i de enkelte arbeidene. Kandidaten må være eneforfatter på sammenstillingen.

Retningslinjer for monografier

En monografi skal etterstrebe å ha et tydelig fokus og en avgrensing. Den skal gi en klar fremstilling av problemstilling, teoribruk, metoder, prosedyrer for datainnsamling og analyse. Avhandlingens plassering og bidrag i forhold til fagfeltets forskning bør komme tydelig frem. Dersom deler av monografien er publisert som del av et annet arbeid skal dette presiseres.

Dersom en avhandling i form av en monografi er basert på underliggende publikasjoner med flere medforfattere skal avhandlingen innleveres med medforfattererklæringer for alle relevante publikasjoner.

Språk i avhandlingen

Til § 10.4 Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk eller norsk.

Fullføring

Bedømmelse

Søknad om bedømmelse

Til §11. Søknad om bedømmelse

Kandidaten søker til instituttet om å få avhandlingen bedømt senest 10 uker før planlagt disputas. Som vedlegg til søknaden skal kandidaten levere:

- medforfattererklæring om kandidatens innsats i fellesarbeider. Medforfattererklæringen skal være på engelsk og skal være utarbeidet og signert av hovedveileder.
- en digital versjon av avhandlingen

Opplæringsdelen må være endelig godkjent før kandidaten kan søke om bedømmelse av avhandlingen.

[[Lenke til nettside om innlevering av avhandling](#)]

Tilbaketrekking av avhandling

Avhandlingen skal bedømmes slik den er levert inn. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* 11.1 kan et innlevert arbeid ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d-graden. En avhandling regnes ikke som innlevert før fakultetet har mottatt forslag til bedømmelseskomité sammen med søknad om bedømmelse fra kandidaten, medforfattererklæring og habilitetserklæringer fra den foreslåtte bedømmelseskomitéen, fra instituttet.

Oppnevning av bedømmelseskommité

Til §11-3. Oppnevning av bedømmelseskommité

Forslag til bedømmelseskommité

Instituttet sender forslag til bedømmelseskommité til fakultetet senest 7 uker før planlagt disputas.

Veiledningskomiteen, eventuelt i samråd med forskningsgruppeleder, sender skriftlig forslag til bedømmelseskommité til instituttet.

Fakultetet selv godkjenner søknad om å få avhandlingen bedømt og oppnevner bedømmelseskommité.

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* 11-2 skal kandidaten underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet.

[Til nettsiden med mal for medforfattererklæring og mal for anbefaling av innlevering]

Sammensetning av bedømmelseskommité

Bedømmelseskomiteen skal bestå av minst tre medlemmer, hvorav en intern komitéleder og to eksterne likestilte opponenter. Intern komitéleder skal normalt være tilsatt ved instituttet. Se *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* §11-2 for krav til sammensetting. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse. Dette må dokumenteres hvis det ikke framkommer av vedkommendes tittel. For medlemmer som ikke har forskning som hovedbeskjeftigelse, er det et krav at det skal dokumenteres pågående vitenskapelig aktivitet.

Habilitet

Oppponenter kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem (5) år eller annet samarbeid med kandidat eller veiledningskommité for å regnes som habil. Leder for komité kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat for å regnes som habil. For øvrig vises det til lovbestemmelsene om habilitet, forvaltningslovens §§ 6-10. Instituttet innhenter habilitetserklæring fra de foreslåtte komitémedlemmene.

Leder av komitéen

Leder av komiteen har ansvar for raskt å etablere kontakt med de eksterne medlemmene og informere dem om hva arbeidet innebærer, og om den norske ordningen for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger. Lederen skal sørge for at tidsfrister overholdes, at bedømmelsen tilfredsstillende oppfyller kravene til faglig kvalitet og at de eksterne komitémedlemmene gjøres kjent med hele bedømmelsesprosessen. Administratoren av komiteen skal delta aktivt i vurdering av avhandlingen.

Videre har lederen ansvaret for at innstillingen blir underskrevet av alle de tre medlemmene. Innstilling med originale underskrifter fra alle komitémedlemmene skal foreligge senest i forbindelse med disputasen.

[nettside med administrative rutiner for å foreslå bedømmelseskommité]

Retningslinjer for tidsbruk

Komitéen avgir normalt innen fem (5) uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet om arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Ph.d.-kandidaten gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskommitéens innstilling.

Komitéen avgir normalt innen 5 uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å

forsvares for doktorgraden. Innstillingen kan være enstemmig eller delt. Doktoranden gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskomitéens innstilling.

Retningslinjer for innstilling

Til § 12-1. Komiteens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Innstillingen skal avgjøre om de kvalitative og kvantitative vitenskapelige kravene til en treårig ph.d.-grad er oppfylt, og om avhandlingen er verdig til disputas.

Bedømmelseskomitéen skal levere en felles skriftlig innstilling. Konklusjonen om avhandlingen er godkjent eller ikke godkjent for disputas må være tydelig. Bedømmelseskomitéen kan ikke godkjenne en avhandling under forutsetning av at endringer blir gjort i avhandlingen.

Den felles, samordnede innstillingen skal inneholde følgende elementer:

- avhandlingens fagområde og det vitenskapelige feltet som oppgaven er et bidrag til
- avhandlingens sammenstilling
- fremragende og viktige teoretiske og/eller eksperimentelle detaljer
- tekniske kvaliteter (struktur, skriftlig presentasjon og generelt inntrykk) av avhandlingen bør kort kommenteres
- diskusjon om avhandlingens vitenskapelige betydning og sentrale forhold knyttet til teoretisk rammeverk, hypoteser, materiale, metodikk og funn.

Eventuelle individuelle kommentarer fra hvert enkelt medlem kan være vedlagt innstillingen.

[Se nettside og mal for innstilling]

Fakultetets behandling av innstillingen

Til § 12 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomitéens innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetets forskerutdanningsutvalg. Dekan kan godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at doktoranden gis adgang til å disputere.

[Lenke til prosedyrer for behandling av innstilling]

Retningslinjer for sammendrag og pressemelding

Til § 13 Avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten trykke eller tilgjengeliggjøre avhandlingen etter nærmere bestemmelser fra fakultetet.

Ph.d.-kandidaten skal utarbeide et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen når denne leveres til bedømmelse.

Retningslinjer for errata

Til § 13-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

En ph.d.-avhandling skal bedømmes nøyaktig slik den er levert inn. Rettelser som ikke påvirker det faglige innholdet kan gjøres før endelig versjon av avhandlingen trykkes og/eller publiseres i BORA. Kandidaten kan etter innlevering, én gang, søke fakultetet selv om å rette formelle feil i den versjonen av avhandlingen som skal offentliggjøres.

Formelle feil inkluderer retting av skrivefeil og rene språkfeil, manglende tegnsetting, korrigeringsreferanser, sidelayout, tekstformat o.l. Retting av formelle feil innebærer at teksten kan gjøres mer meningsbærende eller språklig korrekt, meningsinnholdet i teksten kan ikke presiseres eller endres. Endringer i tabeller godkjennes ikke som errata.

Bestemmelsen om at det ikke kan foretas substansielle endringer gjelder også dersom kandidaten før disputas får melding om at en innlevert artikkel er godkjent eller utgitt av et forlag, men i omarbeidet form. Det er det innleverte artikkelmanuset som skal legges til grunn i disputasen, men kandidaten kan i forordet til avhandlingen som trykkes opp til disputasen, vise til den endelige tidsskriftsartikkelen.

En godkjent errata-liste skal alltid følge avhandlingen når det gjøres endringer. Verken den rettede versjonen av avhandlingen eller erratalisten skal oversendes bedømmelseskomiteen.

Frist for søknad om retting av formelle feil er én uke etter at kandidaten har mottatt innstillingen. Til søknaden skal det legges ved en liste (errataliste) som viser de rettinger kandidaten ønsker å foreta i avhandlingen. Errata-listen sendes til instituttet, instituttet vurderer om de ønskede endringene kan godkjennes som formelle feil, og sender erratalisten til fakultetet for godkjenning og signering. Erratalisten legges som innstikk i avhandlingen som er tilgjengelig under disputasen.

[\[Til nettside om errata\]](#)

Pressemelding

Minimum 3 uker før disputas skal ph.d.-kandidaten i samråd med veileder utforme en pressemelding på norsk. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med gjeldende mal, og sendes til fakultetet. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen senest to uker før disputasen finner sted.

[\[Lenke til nettside om trykking, pressemelding og sammendrag\]](#)

Til § 13-3 Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputas. For eventuell utsatt offentliggjøring, se § 13-3 i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Prøveforelesning og disputas

Prøveforelesning

Til §14-1 Prøveforelesning

Prøveforelesningen skal holdes etter innlevering av avhandlingen, og skal normalt avholdes senest 3 uker før disputas.

Prøveforelesningen arrangeres av instituttet. Instituttleder eller den denne bemyndiger oppnevner en egen komité til å bedømme prøveforelesningen. Komitéen for prøveforelesningen skal bestå av minst tre medlemmer, og bør ha samme leder som avhandlingens bedømmelseskomité. Alle medlemmene kan være ansatt ved UiB. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Emne for prøveforelesning

Emne for prøveforelesningen bestemmes av instituttet. For å sikre lik praksis skal forskerutdanningsutvalget ved instituttet være involvert i å bestemme tema for prøveforelesning. Tema for oppgitt emne skal ikke hentes fra sentrale problemstillinger i doktorgradsarbeidet.

Emne for prøveforelesningen kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Innhold

Prøveforelesningen skal vare i 45 minutter. Formålet med prøveforelesningen er at doktoranden skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at den med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende det en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget. I bedømmelsen av prøveforelesningen vektlegges både faglig innhold og evne til formidling.

Språk

Prøveforelesning kan avholdes på norsk eller engelsk. Språk på prøveforelesningen bestemmes av instituttet.

Ikke godkjent prøveforelesning

Dersom komitéen ikke godkjenner prøveforelesningen får kandidaten anledning til ett nytt forsøk. Dato for ny prøveforelesning og eventuell ny dato for disputas avtales så fort som mulig, og må finne sted innenfor en ramme av 10 arbeidsdager. Ny prøveforelesning skal holdes over samme tema, og med samme komité. I tilfeller der komitéen underkjenner prøveforelesningen skal komitéens innberetning gi kandidaten klare anvisninger om hvilke forhold som må rettes opp.

Godkjent prøveforelesning må være avholdt før disputas kan avholdes.

Disputas

Til § 14-2. Disputas

Sted og tid

Disputas skal arrangeres ved Universitetet i Bergen. Ph.d.-kandidater som har hatt arbeidssted ved UNIS kan disputere ved UNIS etter søknad til instituttet.

Fakultetet kunngjør tid og sted for disputas minimum ti dager før disputasen finner sted. Det arrangeres ikke disputaser i juli måned.

Opponent

De to eksterne medlemmene av bedømmelseskommiteen fungerer som opponenter under disputasen. Opponentene er likestilt under disputasen.

Leder for disputas

Instituttleder leder disputasen på vegne av dekanen, etter en mal for gjennomføringen. Dersom hun/han er forhindret, kan disputasen ledes av nestleder eller en professor/førsteamanuensis ved grunnenheten. Ph.d.-kandidatens veiledere eller administrator av bedømmelseskommiteen kan ikke lede disputasen.

Disputasen

Disputasen avholdes på engelsk

Instituttets medlem i komitéen (komitélederen) instruerer de øvrige medlemmene om rammen for en disputas ved UiB. Det forventes at opponentene både gir en overordnet faglig kvalitetsmessig vurdering av avhandlingen, og en mer inngående behandling av avhandlingen eller sentrale deler av denne. Under

disputasen er opponentene likestilt og blir enige seg imellom om hvem som innleder og hvem som avslutter opposisjonen.

Dersom en opponent har vurdert avhandlingen og skrevet innstillingen, men likevel ikke har anledning til å møte på disputas på grunn av uforutsette hendelser skal det oppnevnes en setteopponent til disputasen. Setteopponenten kan være tilsatt ved fakultetet. Setteopponenten må være habil i forhold til kandidaten.

Dersom den opprinnelige opponenten har mulighet skriver han ned sine spørsmål til disputasen og sender dem til komitéleder. Setteopponent viderefremidler disse spørsmålene under disputasen. Dersom den opprinnelige opponenten ikke har mulighet til å skrive ned spørsmål må setteopponenten sette seg inn i avhandlingen, og delta som opponent under disputasen. Det må også settes inn et settemedlem til disputasen dersom internt medlem av komitéen ikke kan delta.

Prosedyrer for disputasen

Disputasleder innleder disputasen.

Doktorgradskandidaten

Doktorgradskandidaten presenterer sitt vitenskapelige arbeid, både målsetninger og funn/resultater før den vitenskapelige diskusjonen starter. Presentasjonen skal vare ca. 30-40 minutter.

Opponentene

To av bedømmelseskomiteens medlemmer fungerer som oppponenter. Hvordan oppgavene fordeles mellom opponentene avtales på forhånd og meddeles leder for disputasen.

Opponenten som skal innlede gir et kort resymé (5-15 minutter) der doktorandens vitenskapelige arbeid settes i en internasjonal sammenheng. Deretter eksaminerer han/hun doktoranden.

Deretter eksaminerer den andre opponenten doktoranden.

Leder av disputasen åpner for spørsmål fra auditoriet. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.

Etter at forsvaret er avsluttet avholder bedømmelseskomiteen et kort møte. Disputasleder informerer deretter om bedømmelseskomiteens vurdering av disputasen.

Avhandlingen skal være tilgjengelig for tilhørerne på disputasen.

[Se prosedyrer for disputas]

Resultatet av disputasen

Etter at disputasen er avsluttet, signerer bedømmelseskomitéen en innberetning på særskilt skjema. Innberetningen skal leveres til instituttet. Dersom disputasen ikke godkjennes skal innstillingen begrunnes.

Kvalitetssikring

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

UiB har utviklet et kvalitetssystem som skal bidra til at ph.d.-kandidatene ferdigstiller avhandlinger av høy faglig kvalitet, og at utdanningen gjennomføres så nær normert tid som mulig. Systemet skal også bidra til at ph.d.-avhandlingene fra Universitetet i Bergen følger god forskningspraksis og gjeldende regelverk.

Sammensetning av programstyret for ph.d.-programmet

Programstyret består av leder (prodekan), én representant fra hvert av instituttene (FU-leder ved instituttet) og to ph.d.-kandidater. Fakultetsadministrasjonen har sekretærfunksjon for programutvalget.

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

Fakultetet har ansvar for de elementer i kvalitetssikringssystemet som er delegert til programnivå. Programstyret for ph.d.-programmet følger opp dette ansvaret i samarbeid med fakultetsledelsen.

Emneevaluering

Alle emner på ph.d.-nivå ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet skal evalueres hvert tredje år. Enheten (fakultetet eller institutt) som har ansvar for gjennomføringen av det enkelte emne har ansvar for å gjennomføre evalueringen, og for å rapportere til Programstyret for ph.d.-programmet innen fastsatt frist.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen og emneporteføljen

Programstyret for ph.d.-programmet vurderer årlig rammene for opplæringsdelen, omfanget av emneporteføljen og behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner.

Forskerutdanningsmelding

Forskerutdanningsutvalget ved instituttet utarbeider årlig en ph.d.-utdanningsmelding som viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år. Eventuelle problemstillinger ved instituttet følges opp med dialogmøter mellom fakultetet og instituttet.

Fakultetets ph.d.-utdanningsmelding utarbeides årlig av fakultetet basert på instituttene meldinger, og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak i ph.d.-programmet.

Fremdriftsrapportering

Den årlige fremdriftsrapporteringen fra den enkelte kandidat og hovedveileder gjennomgås av instituttene, som vedtar oppfølging og innføring av tiltak i det individuelle ph.d.-løp. Programstyret for ph.d.-programmet gjennomgår instituttene samlerapporter og vurderer behovet for systematiske tiltak.

Midtveisevaluering

Midtveisevalueringen gir en oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Instituttet kandidaten er tilknyttet har ansvar for oppfølging av kandidater der det avdekkes bekymringsfull progresjon på midtveisevalueringen.

Kandidatundersøkelse

Alle ferdige ph.d.-kandidater får anledning til å vurdere ph.d.-programmet i forbindelse med doktorpromosjonen. Fakultetet analyserer resultatene av kandidatundersøkelsen med tanke på eventuelle tiltak.

Forsinkelses- og frafallsundersøkelse

Hvert tredje år gjennomføres en forsinkelses- og frafallsundersøkelse der det innhentes informasjon fra de som er forsinket eller skrevet ut av ph.d.-programmet. Fakultetet analyserer resultatene av undersøkelsen og utarbeider eventuelle tiltak i samarbeid med Programstyret for ph.d.-programmet.

Programevaluering

En ekstern komité, oppnevnt av fakultetet, vil hvert sjetten år se på helheten i ph.d.-programmet: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, med tanke på gjennomstrømming og kvalitet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-LEGR

Dato

11.01.2019

Hørings svar fra Matematisk institutt - Programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Kommentarer til enkeltpunkter i programbeskrivelse.

Frist for å levere søknad om opptak.

Forskerutdanningsutvalget ved Matematisk institutt synes dagens frist på 3 måneder for innlevering av prosjektsøknad er en fornuftig avveining mellom en rask start og det å få alt skikkelig på plass. Særlig kandidater fra utlandet og utenfor Europa trenger tid for å løse spørsmål som gjelder innreise, oppholdstillatelse, ID-nummer, bolig osv. Det kan også ta noe tid å få ferdig en fullstendig veiledningskomite og det tar tid å skrive en god prosjektbeskrivelse. Vi mener en frist på 2 måneder blir for knapp for mange. Alternativt kan man i større grad enn tidligere anbefale at søknaden leveres i god tid før fristen utløper. I tillegg kan man oppfordre kandidaten til å komme i gang med forskning og kurs så snart som mulig etter opptak. Dette er også noe de fleste kandidatene gjør slik tiden mellom opptak og innlevering av prosjektsøknaden ikke kastes bort.

Krav til prosjektbeskrivelse.

Milepæler.

Vi er enig i det at prosjektbeskrivelsen skal inneholde en fremdriftsplan med milepæler, men vi ser at dette er en dynamisk plan som i praksis blir justert underveis i mer eller mindre grad. På den annen side kan milepælene, slik de er framstilt i prosjektbeskrivelsen, etterspørres under midtveisevalueringen når det usikkerhet om framdriften til kandidaten.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Presentere prosjektbeskrivelse.

Vi ønsker ikke at det vil bli innført et generelt krav om å presentere prosjektbeskrivelsen for en komite, men heller mer spesifikt at FU har rett til å innkalle PhD-kandidaten og veiledningskomite til et møte med FU når det er særskilte behov som for eksempel at prosjektbeskrivelsen er uklar eller utilstrekkelig. Forskerutdanningsutvalget vurderer alle prosjektbeskrivelser strengt og både kandidater og veiledere tar søknadsprosessen alvorlig. Vi mener at dagens ordning fungerer bra og er i balanse med behovet for å sikre en god start for våre ph.d.- kandidater. I tillegg kan det oppstå situasjoner hvor veileder og kandidat ikke ønsker å offentliggjøre i starten av prosjektarbeidet mulige nye ideer som prosjektet kan inneholde.

Veiledererklæring.

Vi synes det er viktig at veilederen er sikret å bli informert hvis kandidaten leverer avhandlingen helt på egen hånd. Det er heller ikke alltid tilfellet at kandidaten har noe fellesarbeid med veilederen og derfor vil ei medforfattererklæring ikke nødvendigvis medføre at veilederen blir orientert. Derfor ønsker vi å beholde dagens ordning med veiledererklæring.

Vennlig hilsen

Marie Skorpa Nilsen
Administrasjonssjef

Lesya Gram-Radu
førstekonsulent

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-ELSÆ

Dato

10.01.2019

Hørings svar fra Geofysisk institutt - Programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Geofysisk institutt takker for det gode arbeidet som er gjort med Programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. Programbeskrivelsen og utfyllende regler er oversiktlig med en god struktur og er informativ for både veiledere og ph.d.-kandidater.

Vi har for at det skal være mest mulig oversiktlig kommentert direkte i vedlegget «Programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet», men vi framhever i tillegg noen av punktene her:

- Det er ønskelig at opptak og avtaleinngåelse blir samkjørt for å strømlinjeforme prosessen for ph.d.-kandidaten, samt at det gir en god og effektiv saksbehandling. Her har Geofysisk institutt tidligere lagt ved skjemaet som blir brukt ved UiO, der søknad om opptak til forskerutdanningen og avtalen om opptak til organisert forskerutdanning er blitt slått sammen til ett dokument.
- I tillegg mener Geofysisk institutt at når det gjelder habilitet for opponenter og leder av bedømmelseskomite, så må dette endres til 3 år, som er i samsvar med Forskningsrådet sin praksis, samt HR ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.
- Når det gjelder tidspunkt for når innlevering av avhandling skal regnes som levert, så bør dette være når ph.d.-kandidaten har levert søknad om bedømmelse, avhandling og medforfattererklæring til instituttet.

Vennlig hilsen

Kristin Kalvik
Administrasjonssjef ved
Geofysisk institutt

Elisabeth Aase Sæther
seniorkonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Programbeskrivelse for ph.d.- programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Innhold

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon	2
Programmets navn	2
Programmets kvalifikasjon	3
Læringsutbyttebeskrivelse	3
Programmets organisering	3
Opptak	4
Vilkår for opptak	4
Krav til utdanning	4
Karakterkrav	4
Krav til finansiering	4
Språkkrav	5
Krav til søknad om opptak til ph.d.-programmet	5
Krav til innhold i søknaden	5
Krav til dokumentasjon og vedlegg til søknad	5
Krav til innhold i prosjektbeskrivelsen	5
Vedtak om opptak	6
Avtaleperiode	7
Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering	7
Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt	7
Ph.d.-avtale	7
Infrastruktur	8
Struktur og innhold i programmet	8
Veiledning	8
Veiledernes plikter	8
Kandidatens plikter i veilederforholdet	9
Avslutning av veiledning	9
Midtveisevaluering	10
Opplæringsdelen	11
Krav til opplæringsdelen	11
Innhold i opplæringsdelen	11

Fremdriftsrapportering	14
Avhandlingen	14
Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger	14
Retningslinjer for monografier	15
Språk i avhandlingen	15
Fullføring	15
Bedømmelse	15
Søknad om bedømmelse	15
Tilbaketrekking av avhandling	15
Oppnevning av bedømmelseskomité	16
Forslag til bedømmelseskomité	16
Sammensetning av bedømmelseskomité	16
Retningslinjer for tidsbruk	16
Retningslinjer for innstilling	17
Fakultetets behandling av innstillingen	17
Retningslinjer for sammendrag og pressemelding	17
Retningslinjer for errata	18
Prøveforelesning og disputas	18
Prøveforelesning	18
Disputas	19
Kvalitetssikring	20
Evalueringsordning for ph.d.-programmet	20

Programbeskrivelse for ph.d.- programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Programmets navn, mål, omfang og kvalifikasjon

Programmets navn

Ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Universitetet i Bergen.

Programmets kvalifikasjon

Ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet fører til graden philosophiae doctor (ph.d.).

Læringsutbyttebeskrivelse

Kunnskaper

Kandidaten

- er i kunnskapsfronten innenfor sitt forskningsfelt og behersker fagområdets vitenskapsteori og metoder
- kan vurdere hensiktsmessigheten og anvendelsen av ulike metoder og prosesser i forskning og faglige utviklingsprosjekter
- kan bidra til utvikling av ny kunnskap, nye teorier, metoder, fortolkninger og dokumentasjonsformer innenfor fagområdet

Ferdigheter

Kandidaten

- kan formulere problemstillinger, planlegge og gjennomføre forskning og faglig utviklingsarbeid
- kan drive forskning og faglig utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå
- kan håndtere komplekse faglige spørsmål og utfordre etablert kunnskap og praksis på fagområdet
- behersker avanserte metodiske verktøy innenfor sitt fagområde
- kan kritisk vurdere de etiske sidene ved et forskningsprosjekt

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan identifisere nye relevante etiske problemstillinger og utøve sin forskning med faglig integritet og ansvarlighet
- kan planlegge og gjennomføre komplekse arbeidsoppgaver og prosjekter
- kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler og fora
- kan formidle eget fag for allmenheten

Programmets organisering

Fakultetets ansvar

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-programmet, oppnevning av veiledere, om endelig godkjenning av opplæringsdelen, om tvungen avslutning, oppnevning av bedømmelseskomité, om innlevert avhandling er verdig til å forsvares for ph.d.-graden, retting av formelle feil i avhandlingen og om prøveforelesning og disputas kan godkjennes.

Instituttets ansvar

Instituttleder, forskerutdanningsutvalget ved instituttet og veiledningskomitéen er ansvarlige for den daglige oppfølging av ph.d.-kandidatene. Målet er å sikre faglig kvalitet, gjennomførbarhet, oppfølging gjennom studiet, og en mest mulig likhet i rammebetingelser uavhengig av veiledningskomité og forskningsgrupper ph.d.-kandidaten er tilknyttet. Institutter fatter vedtak om godkjenning av deler i opplæringsdelen, anbefaler opptak til programmet, godkjenning av prøveforelesning og forslag til bedømmelseskomité.

Opptak

Det skal normalt søkes om opptak til ph.d.-utdanningen innen to (2) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden. Dersom det gjenstår mindre enn ett (1) års fulltidsarbeid med forskningsprosjektet ved søknadstidspunkt, bør søkeren avvises, jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-2.*

Commented [EAS1]: Geofysisk institutt støtter at fristen blir endret fra tre til to måneder. Dette vil sikre at ph.d.-kandidaten raskt kommer i gang med søknaden om opptak til forskerutdanningen, og dermed tidligere har klar prosjektbeskrivelse og opplæringsdelen.

Vilkår for opptak

Til 5-1 Vilkår for opptak

Krav til utdanning

For opptak til ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet kreves det at søkeren har en femårig mastergrad eller tilsvarende, i samsvar med beskrivelsene i kvalifikasjonsrammeverkets andre syklus. Fakultetet kan etter særskilt vurdering godkjenne annen likeverdig utdanning som grunnlag for opptak. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §5-1.*

Fakultet kan etter en helhetsvurdering unntaksvis godkjenne opptak av kandidater med mastergradsutdanninger fra akkrediterte institusjoner som er kortere enn 5 år, men minst 4 år. Dette gjelder for eksempel utenlandske mastergradsutdanninger som etter validering samlet sett tilsvarer en 4-årig normert høyere utdanning i Norge.

Graden må:

- 1) være høyere grad (2. syklus i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk),
- 2) inneholde et selvstendig arbeid som har et omfang på minimum 30 studiepoeng, og
- 3) søkeren må i tillegg dokumentere aktiviteter eller karaktersnitt utover vanlige krav

I tvilstilfeller skal Programstyret for ph.d.-programmet vurdere saken.

Karakterkrav

Gjennomsnittskarakterene på henholdsvis spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven må være C eller bedre i norsk skalkala. Karaktergrense for opptak beregnes normalt som 3,0 (A=5, B=4, C=3, D=2, E=1) for spesialiseringen i bachelorgraden, emnene i mastergraden samt masteroppgaven.

Krav til finansiering

Søkere til ph.d.-programmet skal normalt være tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller andre samarbeidsinstitusjoner. Finansiering for forskningsprosjektet og levekostnader må være avklart på søknadstidspunktet, og søkere må ha etablert kontakt med en veileder ansatt på UiB.

Ved opptak av kandidater med ekstern finansiering som ikke er ansatt i en stipendiatstilling ved Universitetet i Bergen eller andre samarbeidsinstitusjoner må det ansvarlige instituttet vurdere at finansieringen sikrer gode og likeverdige rammebetingelser for gjennomføring av ph.d-prosjektet som andre kandidater. En kandidat vil ved opptak få en rekke rettigheter, og instituttet må forplikte seg tilsvarende som for andre kandidater som er tatt opp i et forskerutdanningsløp. Dersom en kandidat er tilsatt i en bedrift og skal gjennomføre ph.d.-programmet med lønn fra bedriften, må denne bekrefte at søkeren kan bruke minimum 50% av arbeidstiden på ph.d.-prosjektet.

Språkkrav

Søkere med utenlandsk utdanning må ved søknad om opptak dokumentere gode ferdigheter i engelsk etter gjeldende regler ved fakultetet.

[\[Lenke til prosedyrer og krav til engelsk for opptak\]](#)

Commented [EAS2]: Geofysisk institutt støtter språkkrav, så lenge det blir på linje med kravet til master.

Krav til søknad om opptak til ph.d.-programmet

Krav til innhold i søknaden

Søknad skal leveres på angitt søknadsskjema og skal inneholde følgende punkter:

- Finansieringsplan
- Prosjektbeskrivelse
- Plan for opplæringsdelen, inkludert opplæring som vil gi generell kompetanse i samsvar med kvalifikasjonsrammeverket, faglig formidling og etikk.
- Hovedveileder og medveileder(e)
- Dokumentasjon av spesielle behov for faglige og materielle ressurser.
- Eventuelle planer for opphold ved annen (inkludert utenlandsk) forskningsinstitusjon eller virksomhet.
- Opplysninger om eventuelle immaterialrettslige restriksjoner for å beskytte andres rettigheter.
- Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.

Krav til dokumentasjon og vedlegg til søknad

Vitnemål eller annen godkjent dokumentasjon på oppnådd grad må legges ved søknad om opptak.

En søknad om opptak til forskerutdanningen skal ha følgende vedlegg:

- vitnemål m/karakterutskrifter
- CV
- sammendrag av mastergradsoppgave, eventuelt oversikt over pensum til mastergrad
- prosjektbeskrivelse
- kopi av tilsettingsbrev /arbeidskontrakt/bekreftelse på finansiering

For søkere med utenlandsk utdanning kommer i tillegg følgende krav:

- vitnemål, karakterutskrift og Diploma Supplement for all høyere utdanning som er del av opptaksgrunnlaget
- vitnemål og karakterutskrift på originalspråket, samt engelsk eller skandinavisk i tråd med gjeldende retningslinjer for dette

Alle kandidater med utenlandsk utdanning skal ved tilsetting i stipendiatstilling eller før søknad om opptak være vurdert av fakultetet om utdanningens omfang, nivå og karakterer fyller krav til opptak til ph.d.-programmet.

For kandidater med ekstern finansiering som ikke er tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller en samarbeidsinstitusjon kommer det i tillegg krav til dokumentasjon av finansieringsgrunnlag, samt støttebrev om økonomisk forpliktelse fra instituttet.

Krav til innhold i prosjektbeskrivelsen

Ved søknad om opptak skal det legges ved en prosjektbeskrivelse. Alle som søker opptak til ph.d-programmet skal ha etablert kontakt med en veileder ansatt på UiB. Prosjektbeskrivelsen skal være utarbeidet av kandidaten i samarbeid med den foreslåtte veiledningskomiteén og skal danne rammen for ph.d.-prosjektet.

Prosjektbeskrivelsen skal være kort og konsis, normalt 4-10 sider, inkludert referanseliste.

Prosjektbeskrivelsen kan ha et begrenset antall figurer.

Prosjektbeskrivelsen skal inneholde følgende elementer:

- Faglig bakgrunn ("state-of-the-art"). Her inngår kandidatens kunnskapsstatus, samt hvordan det planlagte prosjektet vil tilføre ny kunnskap til det angitte forskningsfeltet.
- Faglig problemstilling, metodikk og prosjektmål. Inndeling i delarbeider med tilhørende tidsplan. Redegjørelse av hva som forventes å oppnåes. Helst etterprøvbare hypoteser.
- Datagrunnlag, metoder og statistikk.
- Ansvar og rolle skal angis for hvert av medlemmene i veiledningskomiteen.
- Oversikt over samarbeidspartnere, utenlandsopphold, med deltakelse, etc.
- Sentrale referanser
- Fremdriftsplan for arbeidet med etterprøvbare milepæler. Framdriftsplanen skal inkludere publiseringsplan. Fremdriftsplanen skal kunne benyttes i forbindelse med midtveisevaluering og fremdriftsrapportering

Commented [EAS3]: Geofysisk institutt støtter dette.

Kandidaten skal ved søknad om opptak presentere prosjektbeskrivelsen for en komité der Forskerutdanningsutvalget ved instituttet er representert med minst én representant.

Commented [EAS4]: Geofysisk institutt støtter dette.

Vedtak om opptak

Til § 5-2 Opptaksvedtak

Fakultetet selv fatter vedtak om opptak til ph.d.-programmet. Den innledende søknadsvurderingen foretas av instituttet som behandler søknaden i instituttets forskerutdanningsutvalg i henhold til de til enhver tid gjeldende bestemmelser, og sender opptak til godkjenning ved fakultetet. Ved opptak av kandidater med ekstern finansiering som ikke er tilsatt i en stipendiatstilling ved UiB eller en samarbeidsinstitusjon, skal en redegjørelse fra instituttet og bekreftelse på finansiering legges ved når opptaket sendes til godkjenning ved fakultetet.

Avgjørelsen om opptak baseres på en samlet vurdering av prosjektbeskrivelsen, søkerens formelle kvalifikasjoner, tilstrekkelige ressurser for gjennomføringen og den innsendte planen for ph.d.-utdanning, og skjer etter innstilling fra vedkommende institutt.

Ved opptak skal én hovedveileder, og minst én biveileder oppnevnes. Alle nødvendige avtaler skal som hovedregel foreligge på det tidspunkt opptaksvedtaket for den aktuelle kandidaten fattes, eller umiddelbart etterpå, jf § 5-4 Forskrift for graden *philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Dersom søkers prosjekt tilsier at det kan være aktuelt med tilknytning til flere fagmiljø, skal det før opptak innhentes uttalelse fra disse fagmiljøene og deres respektive institutter. Det skal stilles opp en tentativ prosentvis fordeling av innsats fra fagmiljøene og fra eventuelle eksterne partner. Dette skal nedfelles i ph.d.-avtalen når den signeres.

[Til nettside rutiner for opptak og retningslinjer for opptak av kandidater med ekstern finansiering (selvfinansiert)]

Avtaleperiode

Til §5-3 Avtaleperiode

Maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering

Kandidaten skal normalt søke om opptak til ph.d.-utdanning innen to (2) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Ph.d.-utdanningen er normert til tre (3) års fulltidsstudier. Ved lovhjemlede permisjoner forlenges avtaleperioden tilsvarende. Det er ikke anledning til å planlegge gjennomføring av ph.d.-utdanningen med en progresjon som gir lengre studieløp enn seks (6) år. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* §5-3.

Opptak for en kortere periode enn 3 år gis dersom kandidaten allerede har gjennomført deler av et ph.d.-program, eller når opptaket bygger på tidligere ansettelse i utdanningsstilling (stipendiat, vitenskapelig assistent og liknende), slik at total tid til prosjektet blir tre år.

Studierett på ph.d.-programmet vil avsluttes ved finansieringsperiodens slutt, dersom det ikke søkes om forlengelse.

Se § 5-5 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* for regler om frivillig og tvungen avslutning før avtalt tid.

Vilkår for forlengelse etter finansierings slutt

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* § 5-3 kan kandidaten søke om å forlenge avtaleperioden på annet grunnlag enn lovfestede permisjoner. Frist for søknad er en (1) måned før utløpet av avtaleperioden.

Ved søknaden skal det legges ved en redegjørelse for hva som er fullført og publisert, og hva som gjenstår av ph.d.-arbeidet. Bekreftelse fra veileder og grunnenhet om veiledning i forlengelsesperioden må legges ved søknaden. Søknaden skal behandles av instituttets forskerutdanningsutvalg. Søknaden kan innvilges der instituttet etter en samlet vurdering finner at prosjektet vil kunne gjennomføres i forlengelsesperioden, og at instituttet kan tilby nødvendige veiledningsressurser og infrastruktur. Fakultetet selv må godkjenne forlengelsen, og kan sette ytterligere vilkår.

Ved innvilget forlengelse må kandidaten søke om godkjenning av opplæringsdelen innen utløpet av den første forlengelsesperioden, dersom dette ikke allerede er gjort.

Ph.d.-avtale

Til §5-4 Ph.d.-avtalen

Kandidaten skal senest 3 uker etter mottatt opptaksbrev levere ph.d.-avtalen til instituttet med nødvendige signaturer fra veileder, instituttleder og eventuelt ekstern part. Ph.d.-avtalen med nødvendige signaturer oversendes fra institutt til fakultetet for godkjenning fra fakultetet (dekan).

For kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass, skal dette reguleres i ph.d.-avtalen mellom Universitetet i Bergen og samarbeidspart i forbindelse med det enkelte forskningsprosjektet. Jf. § 5-4 i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Commented [EAS5]: Geofysisk institutt har tidligere fremmet ønske om å samkjøre opptak og avtaleinngåelse. Ved UiO er det ett felles skjema for opptak og avtaleinngåelse. Vi ber om at det blir sett hen til dette dokumentet for å gi en strømlinjeformet prosess, som gir god og effektiv saksbehandling for ph.d.-kandidaten.

Vesentlige endringer i avtalen som påvirker gjennomføringen av forskningsprosjektet eller opplæringsdelen skal føre til revisjon av ph.d.-avtalen. Søknader og revisjoner behandles i forskerutdanningsutvalget på instituttnivå. Instituttet sender svar til kandidaten med kopi til fakultetet. Større endringer skal godkjennes ved fakultetet.

Når arbeidet med ph.d.-avhandling involverer flere fagmiljøer, fakulteter eller institutter, eller når ulike fagmiljøer er arbeidsplass for arbeidet med en avhandling, skal faglig kreditt og eventuell økonomisk uttelling for det enkelte fagmiljø nedfelles i egen avtale.

[Til nettside prosedyrer for ph.d.-avtale]

Infrastruktur

Til §5-7 Infrastruktur

Instituttet må påse at nødvendig infrastruktur og utstyr for gjennomføring av forskningsprosjektet er tilgjengelig i hele ph.d-perioden. Dette må også tas hensyn til ved eventuell forlenging av studierett på ph.d.-programmet.

Struktur og innhold i programmet

Veiledning

Til §6 Veiledning

Ph.d.-programmet er en veiledet utdanning. Dette medfører at kandidaten bør oppholde seg ved universitetet en vesentlig del av den effektive studietiden, så sant ikke spesielle forhold tilsier noe annet.

Til § 6-1. Oppnevning av veiledere

Det skal ved opptak til ph.d.-programmet oppnevnes en veiledningskomité som består av minst to medlemmer. Komitéen har felles ansvar for veiledningen og skal bestå av en faglig ansvarlig hovedveileder og minst én medveileder. Minst ett av medlemmene skal være tilsatt ved instituttet kandidaten er tilknyttet.

Alle som oppnevnes som veiledere skal ha gjennomgått e-kurset i ph.d.-veiledning i løpet av de tre siste årene. Se *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 5-1* for krav til veiledere.

[Lenke til nettside om e-kurs i ph.d.-veiledning]

Til §6-2 Veiledningens innhold

Veilederne skal holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid og vurdere den i forhold til fremdriftsplanen. Veilederne skal også være jevnlig tilgjengelige for muntlig/skriftlig dialog med ph.d.-kandidaten. Der eksterne veiledere er involvert har den interne veilederen et særlig ansvar for å kvalitetssikre prosjekt og knytte ph.d.-kandidaten til relevante fagmiljø ved fakultetet.

Jf. 6-2 *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* kan uenigheter mellom veileder og kandidat knyttet til tilgang til eller rådighet over innsamlede data, tvist om størrelsen på bidrag til felles artikkelprosjekter, og tvister mellom opphavsrettigheter mv., bringes inn til behandling og avgjørelse ved fakultetet selv. Fakultetets avgjørelse kan påklages til den sentrale klagenemnden.

Veiledernes plikter

Jf. § 6-2 Forskrift for graden *philosophiae doctor (ph.d.)* ved Universitetet i Bergen skal veilederne gi råd om formulering og avgrensning av tema og problemstillinger, drøfte og vurdere hypoteser og metoder, drøfte resultater og tolkningen av disse, drøfte opplegg og gjennomføring av fremstillingen, som disposisjon, språklig form og dokumentasjon og gi hjelp til orientering i faglitteratur og datagrunnlag i forhold til bibliotek og arkiv. Veilederne skal også gi ph.d.-kandidaten veiledning i forskningsetiske spørsmål knyttet til avhandlingen. Veilederne skal også delta aktivt i planlegging av relevante kurs og aktiviteter i opplæringsdelen. Kandidat og veiledere har et felles ansvar for å ta krav om publiserbarhet med i betraktning ved valg av forskningsprosjekt.

Hovedveileder

Hovedveileder er den viktigste personen kandidaten skal forholde seg til i doktorgradsløpet. Hovedveileder er kandidatens primære kontaktperson og har ansvar for at kandidaten blir integrert i forskningsgrupper og forskningsmiljø. Veileder skal være oppdatert på kandidatens prosjekt og fremdrift.

Hovedveileders plikter:

- ansvar for å følge opp kandidatens faglige utvikling.
- faglig og administrativt hovedansvar for ph.d.-kandidaten
- ph.d.-kandidatens primære kontakt i det daglige
- holde seg orientert om fremdriften i ph.d.-kandidatens arbeid, og følge opp faglige forhold som påvirker denne.
- årlig rapportere til fakultetet om fremdrift i kandidatens ph.d.-utdanning og bidra ved kandidatens midtveisevaluering.

Medveileder(e)

Medveileder(e) er øvrig(e) fagperson(er) som gir veiledning og som deler det faglige ansvaret for ph.d.-kandidaten med hovedveileder.

I de tilfeller der medveileder er ansatt ved UiB, og hovedveileder er eksternt ansatt, har medveileder ansvar for å integrere kandidaten i relevante fagmiljø ved UiB, og være oppdatert på reglement og rutiner knyttet til ph.d.-programmet.

Kandidatens plikter i veilederforholdet

Ph.d.-kandidaten skal være i aktiv dialog med alle veilederne om sin progresjon, samt forelegge utkast til skriftlige arbeider for diskusjon med veilederne.

Kandidatens plikter:

- planlegge ph.d.-utdanningen i samarbeid med veilederne, og gjennomføre avtalte aktiviteter slik at avtaleperioden kan overholdes.
- informere hovedveileder om alt som kan tenkes å påvirke veilederforholdet, og holde jevnlig kontakt om ph.d.-utdanningen.
- levere skriftlige arbeid og presentasjoner etter avtale eller på oppfordring fra veilederne.
- gjøre veilederne oppmerksom på, og diskutere evt. forskningsetiske spørsmål.
- årlig rapportere om fremdrift fremdriftsrapporteringen.
- innhente dokumentasjon på gjennomførte aktiviteter i opplæringsdelen, og holde veilederne orientert om dette.

Avslutning av veiledning

Ph.d.-kandidaten og veileder kan ved enighet be fakultetet om å oppnevne ny veileder for ph.d.-kandidaten. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

En anmodning om å bli løst fra veiledningsforholdet skal stiles til fakultetet, men sendes via instituttet. Veileder kan ikke fratre før ny veileder er oppnevnt.

Hvis en ph.d.-kandidat eller veileder finner at den annen part ikke etterlever sine forpliktelser slik de er spesifisert i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* eller utfyllende regler og i tilhørende avtaler, plikter den part som hevder at det foreligger brudd på forpliktelser å ta dette opp med den annen part. Ph.d.-kandidaten og veileder skal i fellesskap søke å finne en løsning på situasjonen som er oppstått. Hvis partene etter drøfting ikke er kommet fram til enighet om hvordan situasjonen skal løses, kan ph.d.-kandidaten eller veileder be om å bli løst fra veiledningsavtalen. En anmodning om å bli løst fra veiledningsavtalen skal sendes til fakultetet, som eventuelt vedtar å løse ph.d.-kandidat og veileder fra avtalen.

I forbindelse med bytte av veileder skal instituttet påse at kandidaten skriver under veilederavtale med ny veileder.

Veiledere, fakultet og institutt skal påse at rettighetstvister og eventuelle andre forhold som kan medføre konflikter, i størst mulig grad avklares på et tidlig tidspunkt, slik at det ikke oppstår fare for forsinkelse i ph.d.-kandidatens prosjekt.

Tvister om veileders og ph.d.-kandidatens faglige rettigheter og plikter kan bringes inn av partene til behandling og avgjørelse ved vedkommende fakultetet. Avgjørelsen fra fakultetet kan påklages til Den sentrale klagenemnd.

Midtveisevaluering

Til § 6-3. Midtveisevaluering

Midtveisevaluering er obligatorisk og skal avholdes senest innen utgangen av det andre året i kandidatens løp. Instituttet er ansvarlig for å gjennomføre midtveisevalueringen.

Midtveisevalueringen skal gjennomføres i form av en presentasjon fra kandidaten. Kandidaten skal i forkant av midtveisevalueringen levere en skriftlig rapport til en komité som er nedsatt av instituttet. Rapporten skal redegjøre for status i arbeidet med avhandlingen og status for opplæringsdelen. I tillegg skal rapporten eksplisitt redegjøre for de metodiske og eventuelle etiske utfordringene i arbeidet.

Det skal være minimum 2 personer i komiteen. Ett medlem bør fortrinnsvis være leder av, eller medlem av instituttets FU. Veileder skal ikke være medlem av komiteen.

Både veileder og kandidat skal være tilstede på midtveisevaluering, men kandidat bør også snakke med komiteen alene i etterkant av presentasjonen.

Som hovedregel skal midtveisevalueringen inkludere faglige innspill fra forskere innenfor ph.d.-kandidatens eget fagfelt og tilgrensende fagfelt.

Midtveisevalueringen skal resultere i en realistisk tidsplan for ferdigstilling av forskerutdanningsløpet. Det skal utarbeides en skriftlig rapport eller tilbakemelding fra komiteen. Dersom evalueringen synliggjør at kandidaten ikke tilfredsstillende forventet progresjon skal det utarbeides en mer grundig oppfølgingsplan som

Commented [EAS6]: Geofysisk institutt ønsker at det blir diskutert om også veiledere (i alle fall hovedveileder) bør ha et eget møte med komite. På denne måten får begge parter fremmet sitt syn på hvordan arbeidet med forskerutdanningen går.

inkluderer et oppfølgingsmøte med veileder, kandidat og representant for instituttledelsen som avholdes innen tre (3) måneder. På oppfølgingsmøtet skal midtveisevurderingskomiteen vurdere om oppfølgingsplanen blir fulgt. Dersom komiteen konkluderer med at det er liten sannsynlighet for at prosjektet vil bli gjennomført, kontakter instituttlederen lederen av programstyret for ph.d. programmet. Informasjon som fremkommer kan inngå i en diskusjon om avslutning av studieløpet.

Opplæringsdelen

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen §7-2* skal minimum 20 studiepoeng i opplæringsdelen avlegges etter opptak til ph.d.-programmet. Elementer som ved søknad om opptak er eldre enn 5 år bør ikke inngå i opplæringsdelen.

Krav til opplæringsdelen

Til § 7.3 Opplæringsdelens innhold

Innholdet i opplæringsdelen må være slik at den sammen med arbeidet med avhandlingen og tidligere utdanning gir den nødvendige faglige bredde og fordypning som er nedfelt i målsettingen for forskerutdanningen. Elementene i opplæringsdelen skal være relevant for ph.d.-kandidatens forskningsprosjekt.

Opplæringsdelen skal omfatte 30 studiepoeng og består av følgende elementer:

- Emner, forskerkurs, spesialpensa, 20-22 studiepoeng
- Vitenskapsteori og etikk, 5 studiepoeng.
- Formidling, 3-5 studiepoeng. Herunder presentasjon på internasjonal konferanse.

Innhold i opplæringsdelen

Emner, forskerkurs, spesialpensa, 20-22 studiepoeng

Emner på 200-tallsnivå eller over, forskerkurs og/eller spesialpensa skal omfatte 20-22 studiepoeng (avhengig av antall studiepoeng i formidlingsdelen).

Fakultetet godkjenner ikke 100-talls emner som en del av opplæringsdelen. Dersom slike emner anses nødvendige som forkunnskaper til andre emner eller forskningsoppgaven, må disse tas utenfor rammen på 30 studiepoeng.

Nasjonale og internasjonale forskerkurs med en varighet på 5 fulle arbeidsdager gir 2 studiepoeng. Dokumentasjon av kursets omfang og innhold må fremskaffes av kandidat og kursarrangør. Det kreves ikke rapportering/eksamen utover det som eventuelt måtte inngå i kurset.

Beskrivelsene av spesialpensum skal være slik at det er mulig å vurdere innhold, nivå og omfang. Vurderingsform må også angis. Instituttet fastsetter vurderingsformen for spesialpensum som inngår i opplæringsdelen. Ved vurdering i spesialpensum skal det benyttes bokstavkarakterer.

- **Vitenskapsteori og etikk, 5 studiepoeng**

Kandidater som har fullført emner i vitenskapsteori og etikk på ph.d.-nivå ved andre institusjoner kan få dette innpasset etter faglig vurdering. Det eksterne emnet må dekke elementer som inngår i emnet i vitenskapsteori og etikk som tilbys ved fakultetet, se egne retningslinjer. Den faglige vurderingen gjøres av fakultetet selv.

[[Lenke til retningslinjer for innpass av emne i vitenskapsteori og etikk](#)]

- **Formidling, 3-5 studiepoeng**

Alle elementene i formidlingsdelen skal normalt gjennomføres etter at søknad om opptak til ph.d.-programmet er sendt inn, eller etter at tilsetting i stipendiatstilling er foretatt.

Aktiviteter som skal inngå:

- Deltakelse på internasjonale konferanser med presentasjon av resultater fra egen forskning (poster eller foredrag). Med internasjonale konferanser menes ikke nasjonale møter med invitasjon av utenlandske foredragsholdere. Det gis 2 studiepoeng pr. konferanse. Maksimalt én konferanse.

Commented [EAS7]: Geofysisk institutt støtter at alle ph.d.-kandidater deltar på en internasjonal konferanse. Presentasjon av egen forskning på en internasjonal konferanse for et større internasjonalt publikum er en viktig del av opplæringsdelen.

Andre aktiviteter som kan inngå:

- Kurs i kunnskapsformidling
- Populærvitenskapelig bidrag innen eget felt. Det gis inntil 2 studiepoeng pr. bidrag. Maksimalt 2 studiepoeng.
- Seminar/forelesning over selvvalgt emne. 1 studiepoeng. 1 forelesningstimes varighet. Maksimalt 1 studiepoeng.

Seminar/forelesningen skal være åpent for alle og bekjentgjøres 2 uker på forhånd. Tema foreslås av student og veileder og godkjennes av instituttet. Instituttet nedsetter en komité på to medlemmer som vurderer seminar/forelesningen. Komitéen sender resultatet av vurderingen til instituttet. Kriteriene for seminar/forelesning over selvvalgt emne er de samme som for prøveforelesning over oppgitt emne. Formålet med forelesningen er at ph.d.-kandidaten skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at den med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende det en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget. I bedømmelsen av prøveforelesningen vektlegges både faglig innhold og evne til formidling.

Commented [EAS8]: Ordlyden «viderekomne studenter» er uklar. Det bør defineres hvilket år «viderekomne studenter» er kommet til. Eksempelvis: «The lecture should normally be appropriate for an audience with knowledge level comparable with students in second year at a bachelor programme, jf. Guidelines for candidates admitted to the doctoral degree philosophiae doctor (PhD) at the Faculty of Mathematics and Natural Sciences. Adopted by the Faculty Board 2 July 2003, amended 2 March 2005, 8 March 2006 and 24 June 2009, letter I.

Vitenskapelige artikler som inngår i avhandlingen, gir ikke studiepoeng i opplæringsdelen.

[Lenke til nettside om hvordan studiepoeng beregnes og retningslinjer for godkjenning av elementer i opplæringsdelen]

Nivå og karakterkrav

Ved vurdering i emner og/eller spesialpensa skal prestasjonen tilsvare en karakter på C eller bedre. For elementer med karakterskala bestått/ikke bestått skal bestått tilsvare C eller bedre. Dersom et emne/kurs ikke har fastsatt karakterskala bestått/ikke bestått, skal det benyttes bokstavkarakterer. I eksamen i spesialpensum skal det benyttes bokstavkarakterer.

Opplæringsdelen kan inneholde emner som undervises ved andre fakulteter eller institusjoner. Dersom det er tvil om emnet har tilstrekkelig nivå, skal emnet evalueres av et relevant fagmiljø ved fakultetet.

Dersom tidligere avlagte eksamener benyttes i opplæringsdelen, skal det dokumenteres at de er avlagt med tilfredsstillende resultat.

Innpassing og vurdering av elementer som skal inngå i opplæringsdelen vurderes av forskerutdanningsutvalget ved instituttet.

Andre forhold

Søkere som har påbegynt en ph.d.-utdanning (eller tilsvarende) ved annen institusjon, kan søke om godkjenning for gjennomført del av organisert forskerutdanning ved opptak. Gjennomført program må dokumenteres skriftlig og skal omfangsvurderes av fakultetet på bakgrunn av innstilling fra instituttet der kandidaten søker opptak. Aktiviteter som godkjennes under formidlingsdelen skal være gjennomført etter at forskerutdanningen ved den andre institusjonen var påbegynt.

[[Lenke til prosedyrer](#)]

Søknad om godkjenning av opplæringsdelen

Ph.d.-kandidaten skal minimum 6 måneder før avtaleperioden på ph.d-programmet utløper søke instituttets forskerutdanningsutvalg om godkjenning av opplæringsdelen. Søknaden skal være godkjent av veileder.

Søknaden må inneholde all nødvendig dokumentasjon på de gjennomførte aktivitetene i opplæringsdelen. Dersom ikke alle aktiviteter er gjennomført, legger ph.d.-kandidaten ved en plan for fullføring av opplæringsdelen som er godkjent av veileder. Dokumentasjon på elementer som enda ikke er fullført må da sendes inn når alle elementer i opplæringsdelen er godkjent. Instituttets forskerutdanningsutvalg behandler søknad om endelig godkjenning, endelig godkjenning vedtas av fakultetet selv.

Dersom kandidaten har fått forlenget avtaleperioden på annet grunnlag enn lovfestede permisjoner skal søknad om endelig godkjenning av opplæringsdelen leveres i løpet av den første perioden for forlengelse, dersom opplæringsdelen ikke har blitt godkjent tidligere.

Opplæringsdelen skal være endelig fullført og godkjent når kandidaten søker om å levere avhandling.

Godkjenning av opplæringsdelen

Forskerutdanningsutvalget ved instituttet har ansvar for innholdet og godkjenner elementer som skal inngå i opplæringsdelen. Fakultetet selv fatter vedtak om endelig godkjenning av opplæringsdelen.

Krav til oppsett og dokumentasjon for opplæringsdelen

Ved søknad om godkjenning av opplæringsdelen skal det for alle aktiviteter opplyses om antall studiepoeng, år og semester. Dersom dokumentasjonen tidligere er levert og godkjent ved instituttet, er det ikke nødvendig å levere dokumentasjonen på nytt. For aktiviteter der det gis karakterer, kan kun aktiviteter med resultat C eller bedre godkjennes i opplæringsdelen

Emner

Emnekode og tittel. Dokumenteres med karakterutskrift.

Spesialpensum

Tittel. Dokumentasjon av emner/spesialpensa avlagt ved UiB framskaffes av administrasjonen i saksforberedelsen til instituttets forskerutdanningsutvalg. Spesialpensa avlagt ved andre institusjoner må dokumenteres med karakterutskrift.

Forskerkurs

Tittel, varighet og sted, program, eventuelt lenke til nettsted. Dokumentasjon/bekreftelse på deltakelse på kurs, kopi av poster eller abstract kan kreves for godkjenning av studiepoeng.

Internasjonal konferanse

Konferansens tittel, sted og dato samt presentasjonsformen skal oppgis. Program for konferanse, deltakerliste (kun siden som inneholder ph.d.-kandidatens navn) og tilfredsstillende kopi av kandidatens presentasjon eller poster fra konferanse, godkjent av veiledningskomiteen, er nødvendig for dokumentasjon.,

Seminar over selvvalgt emne

Tittel, sted og dato oppgis. Dokumentasjon på at seminaret er godkjent i tråd med utfyllende regler ved fakultetet.

Populærvitenskapelige artikler/populærvitenskapelig arbeid

Referanse til artiklene oppgis. Dokumentasjon som bekrefter omfang, tid og sted for annen populærvitenskapelig aktivitet legges ved.

[Lenke til prosedyrer for godkjenning av opplæringsdel]

Fremdriftsrapportering

Til § 9. Rapportering

Instituttet har ansvar for å gjennomgå og følge opp de årlige fremdriftsrapportene for sine kandidater. Dette gjelder både forskningsprosjektet og opplæringsdelen. Rapportene skal godkjennes av instituttets forskerutdanningsutvalg. En samlerapport fra instituttet skal oversendes fakultetet og behandles i programstyret for ph.d. Programstyret for ph.d. gjennomgår instituttens samlerapporter og vurderer behovet for systematiske tiltak.

Fremdriftsrapportene skal brukes for å holde oversikt over kandidatens tidsplan for ferdigstilling. Dersom rapporten fra veileder og kandidat viser problemer med progresjonen eller forholdet mellom veileder og kandidat, eller dersom de viser ulik oppfatning om når kandidaten skal levere, må dette følges opp ved instituttet.

Jfr. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen § 9* kan manglende eller utilfredsstillende fremdriftsrapportering medføre tvungen avslutning av ph.d.-programmet før avtaleperiodens utløp. Veiledere som unnlater å følge opp rapporteringsplikten kan bli fratatt veilederansvaret.

Avhandlingen

Til §10. Ph.d.-avhandlingen

Avhandlingen kan skrives som monografi eller være artikkelbasert.

Hovedresultatene i avhandlingen skal være publiserbare. I løpet av arbeidet med avhandlingen skal som hovedregel deler av arbeidet publiseres internasjonalt.

Retningslinjer ved artikkelbaserte avhandlinger

Artiklene i avhandlingen skal ha et nivå tilsvarende det som kreves for publisering i anerkjente fagtidsskrifter med fagfellevurdering.

Antall artikler

Krav til omfanget av avhandlingen må ikke være høyere enn at det er mulig å levere avhandling og fullføre opplæringsdelen med en forskningsinnsats tilsvarende tre årsverk.

Krav til sammenstilling

Artikkelbaserte avhandlinger skal knyttes sammen til et hele ved en innledning til arbeidet og med en sammenfatning av de viktigste resultater og konklusjoner. Sammenstillingen skal ikke bare sammenfatte, men også binde sammen, de problemstillinger og konklusjoner som legges frem i delarbeidene i et helhetlig perspektiv, og på den måten dokumentere sammenhengen i avhandlingen. Kandidaten skal være eneforfatter på sammenstillingen.

Medforfatterskap

Ved medforfatterskap identifiseres og dokumenteres kandidatens selvstendige innsats gjennom en medforfattererklæring fra medfattere som klargjør omfanget av medforfatterskapet i de enkelte arbeidene. Kandidaten må være eneforfatter på sammenstillingen.

Commented [EAS9]: Her bør det gjerne fremgå at hovedveileder kan sammenfatte medforfattererklæringen etter å ha hentet inn uttalelser fra medfatterne.

Medforfatterskaperklæringen er viktig for å sikre at ph.d.-kandidaten reflekterer over de forskningsetiske sidene ved sampublisering.

Retningslinjer for monografier

En monografi skal etterstrebe å ha et tydelig fokus og en avgrensning. Den skal gi en klar fremstilling av problemstilling, teoribruk, metoder, prosedyrer for datainnsamling og analyse. Avhandlingens plassering og bidrag i forhold til fagfeltets forskning bør komme tydelig frem. Dersom deler av monografien er publisert som del av et annet arbeid skal dette presiseres.

Dersom en avhandling i form av en monografi er basert på underliggende publikasjoner med flere medfattere skal avhandlingen innleveres med medforfattererklæringer for alle relevante publikasjoner.

Språk i avhandlingen

Til § 10.4 Språk

Avhandlingen skal være skrevet på engelsk eller norsk.

Fullføring

Bedømmelse

Søknad om bedømmelse

Til §11. Søknad om bedømmelse

Kandidaten søker til instituttet om å få avhandlingen bedømt senest 10 uker før planlagt disputas. Som vedlegg til søknaden skal kandidaten levere:

- medforfattererklæring om kandidatens innsats i fellesarbeider. Medforfattererklæringen skal være på engelsk og skal være utarbeidet og signert av hovedveileder.
- en digital versjon av avhandlingen

Commented [EAS10]: Sammenheng med §10, der dette også bør stå.

Opplæringsdelen må være endelig godkjent før kandidaten kan søke om bedømmelse av avhandlingen.

[Lenke til nettside om innlevering av avhandling]

Tilbaketrekking av avhandling

Avhandlingen skal bedømmes slik den er levert inn. Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* 11.1 kan et innlevert arbeid ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d-graden. En avhandling regnes ikke som innlevert før fakultetet har mottatt forslag til bedømmelseskomité sammen med søknad om bedømmelse fra kandidaten, medforfattererklæring og habilitetserklæringer fra den foreslåtte bedømmelseskomitéen, fra instituttet.

Oppnevning av bedømmelseskomité

Til §11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

Forslag til bedømmelseskomité

Instituttet sender forslag til bedømmelseskomité til fakultetet senest 7 uker før planlagt disputas.

Veiledningskomiteen, eventuelt i samråd med forskningsgruppelider, sender skriftlig forslag til bedømmelseskomité til instituttet.

Fakultetet selv godkjenner søknad om å få avhandlingen bedømt og oppnevner bedømmelseskomité.

Jf. *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* 11-2 skal kandidaten underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet.

[Til nettsiden med mal for medforfattererklæring og mal for anbefaling av innlevering]

Sammensetning av bedømmelseskomité

Bedømmelseskomiteen skal bestå av minst tre medlemmer, hvorav en intern komitéleder og to eksterne likestilte opponenter. Intern komitéleder skal normalt være tilsatt ved instituttet. Se *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen* §11-2 for krav til sammensetning. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse. Dette må dokumenteres hvis det ikke framkommer av vedkommendes tittel. For medlemmer som ikke har forskning som hovedbeskjeftigelse, er det at krav at de skal dokumenteres pågående vitenskapelig aktivitet.

Habilitet

Oppponenter kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem (5) år eller annet samarbeid med kandidat eller veiledningskomité for å regnes som habil. Leder for komité kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat for å regnes som habil. For øvrig vises det til lovbestemmelsene om habilitet, forvaltningslovens §§ 6-10. Instituttet innhenter habilitetserklæring fra de foreslåtte komitémedlemmene.

Leder av komitéen

Leder av komiteen har ansvar for raskt å etablere kontakt med de eksterne medlemmene og informere dem om hva arbeidet innebærer, og om den norske ordningen for bedømmelse av ph.d.-avhandlinger. Lederen skal sørge for at tidsfrister overholdes, at bedømmelsen tilfredsstillende kravene til faglig kvalitet og at de eksterne komitémedlemmene gjøres kjent med hele bedømmelsesprosessen. Administratoren av komiteen skal delta aktivt i vurdering av avhandlingen.

Videre har lederen ansvaret for at innstillingen blir underskrevet av alle de tre medlemmene. Innstilling med originale underskrifter fra alle komitémedlemmene skal foreligge senest i forbindelse med disputasen. [nettside med administrative rutiner for å foreslå bedømmelseskomité]

Commented [EAS11]: Ordningen har hittil vært avhandlingen blir regnet som innlevert når den er levert til instituttet. Dersom en ph.d.-kandidat som er ansatt ved instituttet leverer senest samme dag som kontrakten utløper og ikke alt er klart ved instituttet denne dagen for oversending til fakultetet, så vil ph.d.-kandidaten ikke få doktorgradstillegg. Praksis som har vært hittil har fungert veldig bra. Vi ber derfor om at ordlyden blir endret til at avhandlingen er levert når søknad om bedømmelse sammen med medforfattererklæring og avhandling er mottatt ved instituttet.

Ved å kreve at medforfattererklæring blir levert inn, så sikrer en at hovedveileder vet at avhandlingen blir levert inn. Dermed er det ikke nødvendig å si at avhandlingen først er levert når den er mottatt ved fakultetet, slik som er foreslått nå. Av og til kan det også eksempelvis ta noen ekstra dager å få innhentet habilitetsskjema fra opponenter på reise, og det er uheldig om ph.d.-kandidaten skal miste doktorgradstillegg på grunn av dette. Det er også urimelig at det skal være ph.d.-kandidaten som innhenter habilitetserklæringer.

Vi foreslår ny følgende setning: «Avhandlingen er levert når søknad om bedømmelse er levert sammen med avhandling og medforfattererklæring til instituttet».

Commented [EAS12]: I bestemmelser om habilitet og tillit fra Forskningsrådet heter det på s. 13: « Når mulig inhabilitet som følge av faglig samarbeid skal vurderes, må saksbehandler danne seg et bilde av hva de konkrete samarbeidsrelasjonene faktisk innebærer. Det må tas stilling til samarbeidets art (herunder hvor nært samarbeid det dreier seg om), og når samarbeidet fant sted (avstand i tid) Det ligger i sakens natur at samarbeid er dynamisk og at det er mange ulike typer relasjoner. Det er følgelig vanskelig å gi generelle regler for det skjønnsom skal utøves. Samarbeid mer enn 3 år tilbake i tid fører normalt ikke til inhabilitet, med mindre det tidligere samarbeidet har skapt en varig, nær relasjon (faglig og/eller personlig). Her må det brukes skjønnsom.

Vanlig samarbeid i tjenesten og kontakt grunnet arbeid innen samme fagfelt vil normalt ikke føre til inhabilitet, selv i tilfeller der det strekker seg over lang tid og er omfattende. For at samarbeidet skal kunne anses som et "særegent" forhold, må det i utgangspunktet dreie seg om samarbeid som har en særlig tilknytning til saken, eller om et særlig nært og/eller langvarig samarbeid. Om det dreier seg om et aktivt faglig samarbeid av nyere dato, er også dette et forhold av betydning. [...]

«4.1 Nært faglig samarbeid, herunder sampublisering og veiledning»

på side 14 og 15 «Samforfatterskap som indikasjon på nært faglig samarbeid» [...] «Der kriteriene for rettmessig forfatterskap er oppfylt vil det foreligge et samarbeid, men det er ikke gitt at det medfører inhabilitet, se generelt om samarbeid. Antall bidragsytere til en publikasjon, og rollen vedkommende har hatt, kan si noe om sannsynligheten for at

Retningslinjer for tidsbruk

Komiteén avgir normalt innen fem (5) uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet om arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Ph.d.-kandidaten gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskomitéens innstilling.

Komiteén avgir normalt innen 5 uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Innstillingen kan være enstemmig eller delt. Doktoranden gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskomitéens innstilling.

Retningslinjer for innstilling

Til § 12-1. Komiteens innstilling og ph.d.-kandidatens merknader

Innstillingen skal avgjøre om de kvalitative og kvantitative vitenskapelige kravene til en treårig ph.d.-grad er oppfylt, og om avhandlingen er verdig til disputas.

Bedømmelseskomiteén skal levere en felles skriftlig innstilling. Konklusjonen om avhandlingen er godkjent eller ikke godkjent for disputas må være tydelig. Bedømmelseskomiteén kan ikke godkjenne en avhandling under forutsetning av at endringer blir gjort i avhandlingen.

Den felles, samordnede innstillingen skal inneholde følgende elementer:

- avhandlingens fagområde og det vitenskapelige feltet som oppgaven er et bidrag til
- avhandlingens sammenstilling
- fremragende og viktige teoretiske og/eller eksperimentelle detaljer
- tekniske kvaliteter (struktur, skriftlig presentasjon og generelt inntrykk) av avhandlingen bør kort kommenteres
- diskusjon om avhandlingens vitenskapelige betydning og sentrale forhold knyttet til teoretisk rammeverk, hypoteser, materiale, metodikk og funn.

Eventuelle individuelle kommentarer fra hvert enkelt medlem kan være vedlagt innstillingen.

[Se nettside og mal for innstilling]

Fakultetets behandling av innstillingen

Til § 12 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

Bedømmelseskomiteéns innstilling med eventuelle merknader behandles av fakultetets forskerutdanningsutvalg. Dekan kan godkjenne en komitéinnstilling når den enstemmig konkluderer med at doktoranden gis adgang til å disputere.

[Lenke til prosedyrer for behandling av innstilling]

Retningslinjer for sammendrag og pressemelding

Til § 13 Avhandlingen

Når avhandlingen er funnet verdig til å forsvares, skal kandidaten trykke eller tilgjengeliggjøre avhandlingen etter nærmere bestemmelser fra fakultetet.

Ph.d.-kandidaten skal utarbeide et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen når denne leveres til bedømmelse.

Retningslinjer for errata

Til § 13-2. Retting av formelle feil i avhandlingen

En ph.d.-avhandling skal bedømmes nøyaktig slik den er levert inn. Rettelser som ikke påvirker det faglige innholdet kan gjøres før endelig versjon av avhandlingen trykkes og/eller publiseres i BORA. Kandidaten kan etter innlevering, én gang, søke fakultetet selv om å rette formelle feil i den versjonen av avhandlingen som skal offentliggjøres.

Commented [EAS13]: Sette inn etter rettelser (formelle feil).

Formelle feil inkluderer retting av skrivefeil og rene språkfeil, manglende tegnsetting, korrigeringsreferanser, sidelayout, tekstformat o.l. Retting av formelle feil innebærer at teksten kan gjøres mer meningsbærende eller språklig korrekt, meningsinnholdet i teksten kan ikke presiseres eller endres. Endringer i tabeller godkjennes ikke som errata.

Bestemmelsen om at det ikke kan foretas substansielle endringer gjelder også dersom kandidaten før disputas får melding om at en innlevert artikkel er godkjent eller utgitt av et forlag, men i omarbeidet form. Det er det innleverte artikkelmanuset som skal legges til grunn i disputasen, men kandidaten kan i forordet til avhandlingen som trykkes opp til disputasen, vise til den endelige tidsskriftsartikkelen.

En godkjent errata-liste skal alltid følge avhandlingen når det gjøres endringer. Verken den rettede versjonen av avhandlingen eller erratalisten skal oversendes bedømmelseskomiteen.

Frist for søknad om retting av formelle feil er én uke etter at kandidaten har mottatt innstillingen. Til søknaden skal det legges ved en liste (errataliste) som viser de rettinger kandidaten ønsker å foreta i avhandlingen. Errata-listen sendes til instituttet, instituttet vurderer om de ønskede endringene kan godkjennes som formelle feil, og sender erratalisten til fakultetet for godkjenning og signering. Erratalisten legges som innstikk i avhandlingen som er tilgjengelig under disputasen.

[\[Til nettside om errata\]](#)

Pressemelding

Minimum 3 uker før disputas skal ph.d.-kandidaten i samråd med veileder utforme en pressemelding på norsk. Pressemeldingen skal utformes i samsvar med gjeldende mal, og sendes til fakultetet. Fakultetet har ansvar for at pressemeldingen blir sendt til Kommunikasjonsavdelingen senest to uker før disputasen finner sted.

[\[Lenke til nettside om trykking, pressemelding og sammendrag\]](#)

Til § 13-3 Offentliggjøring

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig senest to uker før disputas. For eventuell utsatt offentliggjøring, se § 13-3 i *Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen*.

Prøveforelesning og disputas

Prøveforelesning

Til §14-1 Prøveforelesning

Prøveforelesningen skal holdes etter innlevering av avhandlingen, og skal normalt avholdes senest 3 uker før disputas.

Prøveforelesningen arrangeres av instituttet. Instituttleder eller den denne bemyndiger oppnevner en egen komité til å bedømme prøveforelesningen. Komitéen for prøveforelesningen skal bestå av minst tre medlemmer, og bør ha samme leder som avhandlingens bedømmelseskomité. Alle medlemmene kan være ansatt ved UiB. Alle medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse.

Emne for prøveforelesning

Emne for prøveforelesningen bestemmes av instituttet. For å sikre lik praksis skal forskerutdanningsutvalget ved instituttet være involvert i å bestemme tema for prøveforelesning. Tema for oppgitt emne skal ikke hentes fra sentrale problemstillinger i doktorgradsarbeidet.

Emne for prøveforelesningen kunngjøres for doktoranden ti (10) virkedager før forelesningen.

Innhold

Prøveforelesningen skal vare i 45 minutter. Formålet med prøveforelesningen er at doktoranden skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. Forelesningen bør normalt legges opp slik at den med utbytte kan følges av tilhørere med forkunnskaper tilsvarende det en ville forvente å finne blant viderekomne studenter i faget. I bedømmelsen av prøveforelesningen vektlegges både faglig innhold og evne til formidling.

Commented [EAS14]: Se til forrige kommentar om: «Viderekomne studenter».

Språk

Prøveforelesning kan avholdes på norsk eller engelsk. Språk på prøveforelesningen bestemmes av instituttet.

Ikke godkjent prøveforelesning

Dersom komitéen ikke godkjenner prøveforelesningen får kandidaten anledning til ett nytt forsøk. Dato for ny prøveforelesning og eventuell ny dato for disputas avtales så fort som mulig, og må finne sted innenfor en ramme av 10 arbeidsdager. Ny prøveforelesning skal holdes over samme tema, og med samme komité. I tilfeller der komitéen underkjenner prøveforelesningen skal komitéens innberetning gi kandidaten klare anvisninger om hvilke forhold som må rettes opp.

Godkjent prøveforelesning må være avholdt før disputas kan avholdes.

Disputas

Til § 14-2. Disputas

Sted og tid

Disputas skal arrangeres ved Universitetet i Bergen. Ph.d.-kandidater som har hatt arbeidssted ved UNIS kan disputere ved UNIS etter søknad til instituttet.

Fakultetet kunngjør tid og sted for disputas minimum ti dager før disputasen finner sted. Det arrangeres ikke disputaser i juli måned.

Commented [EAS15]: Dette vil innebære at NIFES nå en del av HI og NERSC ikke lenger kan ha disputas hos seg. For GFI og NERSC som blir en del av klimaklyngen vil dette enkelt løse seg.

Commented [EAS16]: Presiserer til «virkedager».

Opponent

De to eksterne medlemmene av bedømmelseskomitéen fungerer som opponenter under disputasen. Opponentene er likestilt under disputasen.

Leder for disputas

Instituttleder leder disputasen på vegne av dekanen, etter en mal for gjennomføringen. Dersom hun/han er forhindret, kan disputasen ledes av nestleder eller en professor/førsteamanuensis ved grunnenheten. Ph.d.-kandidatens veiledere eller administrator av bedømmelseskomiteen kan ikke lede disputasen.

Disputasen

Disputasen avholdes på engelsk

Instituttets medlem i komitéen (komitélederen) instruerer de øvrige medlemmene om rammen for en disputas ved UiB. Det forventes at opponentene både gir en overordnet faglig kvalitetsmessig vurdering av avhandlingen, og en mer inngående behandling av avhandlingen eller sentrale deler av denne. Under disputasen er opponentene likestilt og blir enige seg imellom om hvem som innleder og hvem som avslutter opposisjonen.

Dersom en opponent har vurdert avhandlingen og skrevet innstillingen, men likevel ikke har anledning til å møte på disputas på grunn av uforutsette hendelser skal det oppnevnes en setteopponent til disputasen. Setteopponenten kan være tilsatt ved fakultetet. Setteopponenten må være habil i forhold til kandidaten.

Dersom den opprinnelige opponenten har mulighet skriver han ned sine spørsmål til disputasen og sender dem til komitéleder. Setteopponent viderefremidler disse spørsmålene under disputasen. Dersom den opprinnelige opponenten ikke har mulighet til å skrive ned spørsmål må setteopponenten sette seg inn i avhandlingen, og delta som opponent under disputasen. Det må også settes inn et settemedlem til disputasen dersom internt medlem av komitéen ikke kan delta.

Prosedyrer for disputasen

Disputasleder innleder disputasen.

Doktorgradskandidaten

Doktorgradskandidaten presenterer sitt vitenskapelige arbeid, både målsetninger og funn/resultater før den vitenskapelige diskusjonen starter. Presentasjonen skal vare ca. 30-40 minutter.

Opponentene

To av bedømmelseskomiteens medlemmer fungerer som opponenter. Hvordan oppgavene fordeles mellom opponentene avtales på forhånd og meddeles leder for disputasen.

Opponenten som skal innlede gir et kort resymé (5-15 minutter) der doktorandens vitenskapelige arbeid settes i en internasjonal sammenheng. Deretter eksaminerer han/hun doktoranden.

Deretter eksaminerer den andre opponenten doktoranden.

Leder av disputasen åpner for spørsmål fra auditoriet. Øvrige tilstedeværende som ønsker å opponere ex auditorio, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen det tidspunktet som denne fastsetter.

Etter at forsvaret er avsluttet avholder bedømmelseskomiteen et kort møte. Disputasleder informerer deretter om bedømmelseskomiteens vurdering av disputasen.

Avhandlingen skal være tilgjengelig for tilhørerne på disputasen.

[Se prosedyrer for disputas]

Resultatet av disputasen

Etter at disputasen er avsluttet, signerer bedømmelseskomitéen en innberetning på særskilt skjema. Innberetningen skal leveres til instituttet. Dersom disputasen ikke godkjennes skal innstillingen begrunnes.

Kvalitetssikring

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

UiB har utviklet et kvalitetssystem som skal bidra til at ph.d.-kandidatene ferdigstiller avhandlinger av høy faglig kvalitet, og at utdanningen gjennomføres så nær normert tid som mulig. Systemet skal også bidra til at ph.d.-avhandlingene fra Universitetet i Bergen følger god forskningspraksis og gjeldende regelverk.

Sammensetning av programstyret for ph.d.-programmet

Programstyret består av leder (prodekan), én representant fra hvert av instituttene (FU-leder ved instituttet) og to ph.d.-kandidater. Fakultetsadministrasjonen har sekretærfunksjon for programutvalget.

Evalueringsordning for ph.d.-programmet

Fakultetet har ansvar for de elementer i kvalitetssikringssystemet som er delegert til programnivå. Programstyret for ph.d.-programmet følger opp dette ansvaret i samarbeid med fakultetsledelsen.

Emneevaluering

Alle emner på ph.d.-nivå ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet skal evalueres hvert tredje år. Enheten (fakultetet eller institutt) som har ansvar for gjennomføringen av det enkelte emne har ansvar for å gjennomføre evalueringen, og for å rapportere til Programstyret for ph.d.-programmet innen fastsatt frist.

Evaluering av rammene for opplæringsdelen og emneporteføljen

Programstyret for ph.d.-programmet vurderer årlig rammene for opplæringsdelen, omfanget av emneporteføljen og behovet for å endre rammene, opprette eller nedlegge emner.

Forskerutdanningsmelding

Forskerutdanningsutvalget ved instituttet utarbeider årlig en ph.d.-utdanningsmelding som viser nøkkeltall og gir statusoppdatering fra det foregående år. Eventuelle problemstillinger ved instituttet følges opp med dialogmøter mellom fakultetet og instituttet.

Fakultetets ph.d.-utdanningsmelding utarbeides årlig av fakultetet basert på instituttenes meldinger, og utgjør et grunnlag for å vurdere om det skal innføres tiltak i ph.d.-programmet.

Fremdriftsrapportering

Den årlige fremdriftsrapporteringen fra den enkelte kandidat og hovedveileder gjennomgås av instituttene, som vedtar oppfølging og innføring av tiltak i det individuelle ph.d.-løp. Programstyret for ph.d.-programmet gjennomgår instituttene samlerapporter og vurderer behovet for systematiske tiltak.

Midtveisevaluering

Midtveisevalueringen gir en oversikt over fremdriften i det individuelle ph.d.-løp, og skal avdekke eventuelle forsinkelser i forhold til planlagt fremdrift. Instituttet kandidaten er tilknyttet har ansvar for oppfølging av kandidater der det avdekkes bekymringsfull progresjon på midtveisevalueringen.

Kandidatundersøkelse

Alle ferdige ph.d.-kandidater får anledning til å vurdere ph.d.-programmet i forbindelse med doktorpromosjonen. Fakultetet analyserer resultatene av kandidatundersøkelsen med tanke på eventuelle tiltak.

Forsinkelses- og frafallsundersøkelse

Hvert tredje år gjennomføres en forsinkelses- og frafallsundersøkelse der det innhentes informasjon fra de som er forsinket eller skrevet ut av ph.d.-programmet. Fakultetet analyserer resultatene av undersøkelsen og utarbeider eventuelle tiltak i samarbeid med Programstyret for ph.d.-programmet.

Programevaluering

En ekstern komité, oppnevnt av fakultetet, vil hvert sjettede år se på helheten i ph.d.-programmet: informasjon til potensielle søkere, opptak, tiltak underveis og kvaliteten på den fullførte forskningen. Evalueringen skal gi råd om forbedringspotensial, med tanke på gjennomstrømming og kvalitet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-HEOM

Dato

11.01.2019

Svar fra Kjemisk institutt på høring om programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Vi viser til høring oversendt instituttet 13.12.18. Under følger svar på høring om programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet.

Generelt

Kjemisk institutt ønsker en utfyllende programbeskrivelse for forskerutdanningen på fakultetet velkommen. Vi ser denne som et godt verktøy både i den daglige driften av forskerutdanningen, oppfølgingen av enkeltkandidater og kvalitetssikringen av ph.d.-utdanningen på instituttet.

Vi merker oss at det nå stilles krav til at fakultetet selv både skal gjennomføre opptak for alle kandidater, uavhengig hvor de har sin tidligere utdanning fra, og gjøre den endelige godkjenningen av opplæringsdelen for hver enkelt kandidat. Dette er endringer fra dagens praksis, som vi nå vil ta inn i våre rutiner.

Det er lagt til instituttet å ha *ansvar for den daglige oppfølgingen av ph.d.-kandidatene*, samtidig som fakultetet selv f.eks skal stå for endelig godkjenning av opplæringsdelen. Likevel håper vi at arbeidsoppgaver i administrasjonen av forskerutdanningen ikke får nye rutiner som utløser totrinns saksbehandling med repeterende oppgaver både på institutt og på fakultet.

Angående krav til innhold i søknaden

- *Redegjørelse for eventuelle rettslige og etiske problemstillinger prosjektet reiser og hvordan disse kan avklares. Det skal fremgå av søknaden om prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer eller andre myndigheter eller fra private (som informanter, pasienter og foreldre). Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.*

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Vi foreslår at det skal fremgå av søknaden dersom prosjektet er avhengig av tillatelse fra forskningsetiske komiteer [...]. *Slike tillatelser bør om mulig være innhentet og legges ved søknaden.*

Dette for å unngå at alle prosjektbeskrivelser må presisere dette, men kun i tilfeller hvor dette er relevant for forskningsprosjektet.

Angående maksimal lengde på planlagt studieløp, med finansiering

Kandidaten skal normalt søke om opptak til ph.d.-utdanning innen to (2) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Vi foreslår å beholde dagens ordning om at kandidaten skal normalt søke opptak til ph.d.-programmet innen tre (3) måneder etter oppstart av det forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d.-graden.

Dette fordi at kandidaten skal bli kjent på instituttet, komme inn i rutiner og bli kjent i forskningsmiljøet slik at han/hun får tilstrekkelig tid til å skrive en faglig god prosjektbeskrivelse.

Angående søknad om godkjenning av opplæringsdelen

Ph.d.-kandidaten skal minimum 6 måneder før avtaleperioden på ph.d-programmet utløper søke instituttets forskerutdanningsutvalg om godkjenning av opplæringsdelen. Søknaden skal være godkjent av veileder. Søknaden må inneholde all nødvendig dokumentasjon på de gjennomførte aktivitetene i opplæringsdelen.

Vi foreslår at kandidaten kan sende en enkel søknad om godkjenning av opplæringsdelen, uten godkjenning av veileder, og som ikke trenger å inneholde all nødvendig dokumentasjon på de gjennomførte aktivitetene i opplæringsdelen.

Dette fordi at:

- 1) opplæringsdelen godkjennes av fakultetet i opptaket. Søknaden om opptak er signert av veileder, og alle får kopi av opptaksbrevet hvor opplæringsdelen er beskrevet. Vi antar at alle er innforstått med hvilke elementer som inngår i opplæringsdelen i utgangspunktet.
- 2) alle endringer skal være søkt om på forhånd, hvor søknad fra kandidaten skal være godkjent av veileder, og endringene skal godkjennes på instituttet før det nye elementet gjennomføres.
- 3) alle resultatene som inngår i opplæringsdelen er dokumentert i FS og endringsbrevene er sendt til kandidat og veileder og arkivert i ePhorte.

Med andre ord, vi har full oversikt over kandidatenes opplæringsdel i hele forskerutdanningsløpet og det er ikke nødvendig med en omfattende prosess som involverer kandidat og veileder for å søke om godkjenning.

I forlengelsen av dette håper Kjemisk institutt at instituttnivået kan godkjenne enkle endringer i opplæringsdelen uten at det skal være nødvendig å sende anbefaling til fakultetet, som så vedtar og utfører endringen i praksis, men at vi kan fullføre saksbehandlingen på instituttet. Dette vil forenkle oppfølging av pkt. 2) over.

Angående tilbaketrekking av avhandling

Avhandlingen skal bedømmes slik den er levert inn. Jf. Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen 11.1 kan et innlevert arbeid ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for ph.d-graden. En avhandling regnes ikke som innlevert før fakultetet har mottatt forslag til bedømmelseskomité sammen med søknad om bedømmelse fra kandidaten, medforfattererklæring og habilitetserklæringer fra den foreslåtte bedømmelseskomitéen, fra instituttet.

Instituttet spør om dette betyr at dagens praksis med at kandidatens innleveringsdato til instituttet registreres som innleveringsdato i FS endres til at det er den datoen fakultetet har mottatt avhandlingen fra instituttet med all tilhørende dokumentasjon.

Angående forslag til bedømmelseskomité

[...]

Jf. Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Bergen 11-2 skal kandidaten underrettes om forslaget til sammensetning av komité, og har anledning til å innlevere skriftlige merknader senest fem (5) virkedager etter at grunnenheten har oversendt forslaget til fakultetet.

Instituttet spør om det er instituttet eller fakultetet som underretter kandidaten om sammensetningen og komite og evt. mottar skriftlige merknader.

Angående retningslinjer for tidsbruk

Komitéen avgir normalt innen fem (5) uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet om arbeidet er verdig til å forsvares for ph.d.-graden. Ph.d.-kandidaten gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskomitéens innstilling.

Komitéen avgir normalt innen 5 uker etter oppnevning, og senest tre (3) uker før disputasen, en begrunnet innstilling til fakultetet, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Innstillingen kan være enstemmig eller delt. Doktoranden gis en frist på 10 virkedager til å fremme skriftlige merknader til bedømmelseskomitéens innstilling.

De to ovennevnte avsnittene ser like ut med unntak av bruk av hhv *ph.d.-kandidat* og *doktorand* i det første og andre avsnittet. Kan dette være fordi at det skilles i ordlyd for ph.d.-grader og dr.philos.-grader?

Angående retningslinjer for sammendrag og pressemelding + elektronisk innlevering av medforfattererklæring

Ph.d.-kandidaten skal utarbeide et sammendrag av avhandlingen på engelsk (1-3 sider), med sikte på å gjøre avhandlingen og dens resultater kjent for forskningsmiljø i inn- og utland. Sammendraget skal følge avhandlingen når denne leveres til bedømmelse.

Vi foreslår at kandidatens elektroniske innleveringsskjema utvides med to nye felt for å unngå at det blir flere papirvedlegg fra kandidaten i forbindelse med innlevering av avhandlingen.

- 1) Ett felt til bruk for å lime inn en lenke til en pdf-fil med det ovennevnte sammendraget. Denne lenken kan da sendes videre til bedømmelseskomiteen sammen med lenken til avhandlingen.
- 2) Ett felt til å lime inn en lenke til en pdf-fil med signert medforfattererklæring.

Angående retningslinjer for errata

[...]

En godkjent errata-liste skal alltid følge avhandlingen når det gjøres endringer. Verken den rettede versjonen av avhandlingen eller erratalisten skal oversendes bedømmelseskomiteen.

Instituttet spør hvorfor ikke bedømmelseskomiteen kan motta erratalisten. Praksis i dag er at erratalisten sendes bedømmelseskomiteen etter at innstillingen foreligger. Fordelen med det er at komiteemedlemmene da blir gjort oppmerksom i tilfeller hvor kandidaten har rettet opp kosmetiske feil, som de kan ha reagert på i sin vurdering. Da kan opponentene unnlate å ta dette opp i disputasen og det kan avverge ubehagelige situasjoner hvor kandidaten må forklare at det er rettet opp uten at komiteen er informert. Det er en god praksis at komiteen får tilgang til erratalisten etter at innstillingen foreligger, og vi foreslår at denne videreføres.

Frist for søknad om retting av formelle feil er én uke etter at kandidaten har mottatt innstillingen.

I dag kan kandidaten rette formelle feil og levere errataliste til fakultetet senest 3 uker før planlagt disputas. Kandidaten retter ofte opp slike feil uavhengig av komiteens innstilling og eventuelle kommentarer om disse. Dersom fristen innskrenkes til en uke etter at kandidaten har mottatt innstillingen, kan det i praksis si at kandidatens frist blir 14 dager før disputas, hvis vi antar at innstillingen foreligger 3 uker før, slik reglementet gir adgang til. Det betyr at det blir knapp tid til den formelle saksbehandlingen av en slik søknad før kandidaten sender den endelige versjonen til trykking. Skipnes har en produksjonstid på 5 arbeidsdager fra godkjent prøvetrykk og instituttet ønsker å ha avhandlingen i hende to dager før disputasen. Vi noterer oss endringen men ønsker å påpeke at det hadde vært mer gunstig å beholde 3-ukers-fristen for å ha rimelig god tid til å få alt på plass med erratabehandling og trykking før disputasen.

Vennlig hilsen

Kristine Spildo
Leder
Forskerutdanningsutvalget
Kjemisk institutt

Hege Ommedal
rådgiver

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-HAI

Dato

11.01.2019

Hørings svar fra Institutt for fysikk og teknologi - programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet

Viser til brev fra fakultetet datert 13.12.2018. Under følger to kommentarer til programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet.

Kommentar til §5-4 «..Ph.d.-avtalen med nødvendige signaturer oversendes fra institutt til fakultet for godkjenning av fakultetet (dekan)»:

Er dette å betrakte som en innskjerping av dagens praksis? Instituttet har tidligere fått beskjed om å sende ut avtale uten dekanens signatur.

Kommentar til §14-1 Prøveforelesning nederst på side 18:

"Komitéen for prøveforelesningen skal bestå av tre medlemmer, og bør ha samme leder som avhandlingens bedømmelseskomité."

Vi foreslår at siste del av setningen (...), og bør ha samme leder som avhandlingens bedømmelseskomité) strykes. Dette er en unødvendig formalitet ettersom temaet for prøveforelesningen ikke er knyttet til avhandlingens tema.

Vennlig hilsen

Kjartan Olafsson
FU-leder, Institutt for fysikk og teknologi

Hanne Israelsen
seniorkonsulent

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-KNDA

Dato

14.01.2019

Hørings svar fra Institutt for biovitenskap - programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Instituttet har lest utkastet til programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet med stor interesse. Etter vårt syn er det gjort et svært godt arbeid med programbeskrivelsen, og vi tror den vil danne en god og tydelig ramme for ph.d.-utdanningen ved fakultetet.

Vi vil gjerne kommentere de følgende enkeltpunktene:

Til §5-1 i ph.d.-forskriften – Vilkår for opptak. Vi er glade for at det er satt spesifikke krav til hva prosjektbeskrivelsen for ph.d.-prosjektene skal inneholde. Det er vår erfaring at ulike kandidater og veiledere kan ha svært ulike oppfatninger av hvilken informasjon som skal være med i prosjektbeskrivelsen. På den måten sikrer vi at instituttet og fakultetet får informasjonen vi trenger for å vurdere prosjektene og at kandidatene selv tenker gjennom alle sider ved doktorgradsarbeidet og prosjektet før de går i gang.

Vi synes også det er svært positivt at det stilles krav om at kandidaten skal presentere prosjektet personlig. Vi mener det ville være naturlig at presentasjonen gis til et samlet forskerutdanningsutvalg. Ved BIO er dette nå innført og hele utvalget finner denne praksisen svært nyttig. Det gir FU en god mulighet til å bli kjent med doktorgradskandidatene og kandidatene en sjanse til å bli kjent med FU. Det krever naturligvis litt ekstra tid for utvalget, men sett i forhold til viktigheten av doktorgradsutdanningen mener vi likevel det er en beskjeden investering.

Til §6-2 – Veiledningens innhold. I avsnittet om kandidatens plikter i veiledningsforholdet vil vi foreslå at en også nevner midtveiseevalueringen, gjerne som et eget kulepunkt.

Til §11 – Søknad om bedømmelse. Vi ser at det ikke lenger kreves veiledererklæring ved innlevering. Vi er sterkt kritiske til det valget. Veileder(ne) er den eneste som kvalitetssikrer en doktorgradsavhandling fra universitetets side før den behandles av evalueringskomiteén. Vi er innforstått med at kvalitetssikringsarbeidet i hovedsak dreier seg om det faktiske arbeidet med prosjektet og at kvalitet i veiledning og forskning er det som først og fremst

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

styrer kvaliteten på avhandlingene våre. Det er likevel fremdeles betydelig variasjon i rammebetingelser, i veiledningskvalitet, i ressurstilgang mellom ulike miljøer, og personlige forhold kan også være av stor betydning for f.eks. hvilken oppfølging kandidater får – eller hvilken informasjon veileder får fra en kandidat. Krav om veiledererklæring vil for det første tydeliggjøre veileders ansvar for kvaliteten av en doktorgrad og vil også kunne bidra til at vi kan fange opp utfordringer knyttet til kvaliteten av avhandlinger før de sendes til formell evaluering. Det mener vi er en rimelig og nødvendig forsikring. Veiledererklæringen kan gjerne være enkel, kanskje er en enkel avkryssingsboks i innleveringsskjemaet tilstrekkelig, men med mulighet til å skrive kommentarer.

Vi er positive til at en doktorgrad først skal regnes som innlevert når fakultetet mottar alle saksdokumenter. Det innebærer at instituttene får mulighet til å håndtere eventuelle utfordringer rundt innleveringen. Ut fra erfaringer vil dette være nyttig. Vi forutsetter at fakultetet har vurdert lovligheten i en slik praksis.

Samlet sett vil veiledererklæring og forslaget til ny innleveringspraksis gi nødvendig rom til å avklare forhold knyttet innlevering av avhandling.

Vennlig hilsen

Heidrun I. Wergeland
leder forskerutdanningsutvalget

Knut Olav Daasvatn
seniorkonsulent

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-ANKU

Dato

14.01.2019

Hørings svar fra Institutt for geovitenskap - Programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Vi viser til brev fra fakultetet datert 13.12.2018, og har følgende kommentarer til programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelig fakultet:

- 1) I en foreslåtte programbeskrivelsen blir det framsatt som et krav at doktorgradsstudenten er nødt til å delta på en internasjonal konferanse, som en obligatorisk aktivitet i «formidling», under Opplæringsdelen (side 12).
  - ⇒ Forskerutdanningsutvalget ved Institutt for geovitenskap ønsker å kunne legge til at det kan søkes om unntak fra dette kravet, for eksempel dersom ph.d.'en ikke har finansiering til å delta på en slik konferanse (dersom man er selv-, eller eksternt finansiert), eller i tilfelle kandidaten ikke har blitt antatt til en konferanse i løpet av ph.d.-perioden.

- 2) I avsnittet «Sammensetning av bedømmelseskomité», under «Oppnevning av bedømmelseskomité» (side 16), er det ikke stilt krav til at minst et av medlemmene er internasjonalt, slik som tidligere. Det er heller ikke stilt krav til at kjønnsrepresentasjon i komiteen.
  - ⇒ Forskerutdanningsutvalget ved Institutt for geovitenskap ønsker at man presiserer at det bør være minst et internasjonalt medlem i komiteen så langt det lar seg gjøre, i tillegg til at kandidatens kjønn bør være representert.

Vennlig hilsen

Joachim Jacobs
Leder FUU

Anders B. Kulseng
Sekretær FUU

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Referanse

2018/7976-PÅG

Dato

15.01.2019

Hørings svar fra Institutt for informatikk - programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Viser til brev fra 13. desember 2018 angående høring om programbeskrivelse og utfyllende regler for ph.d.-programmet ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet. FU ved II har gått gjennom programbeskrivelsen og punktene diskutert i forskerutdanningsutvalget ved MN i møte 11. desember 2018, og har følgende tilbakemeldinger:

Til §11. Søknad om bedømmelse

«En avhandling regnes ikke som innlevert før fakultetet har mottatt forslag til bedømmelseskomité sammen med søknad om bedømmelse fra kandidaten, medforfattererklæring og habilitetserklæringer fra den foreslåtte bedømmelseskomitéen, fra instituttet.»

Vi foreslår å endre til at avhandlingen regnes som innlevert når *instituttet* har mottatt forslag til bedømmelseskomité sammen med søknad om bedømmelse fra kandidaten, medforfattererklæring og habilitetserklæringer fra den foreslåtte bedømmelseskomitéen.

Sykdom og andre uforutsette hendelser kan føre til at instituttet blir forsinket med å sende dokumentasjonen videre til fakultetet, og dette kan få økonomiske konsekvenser ved at kandidaten går glipp av belønningsmidler for å levere innen utgangen av doktorgradsperioden.

Til §11-3. Oppnevning av bedømmelseskomité

«Oppponenter kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem (5) år eller annet samarbeid med kandidat eller veiledningskomité for å regnes som habil. Leder for komité kan normalt ikke ha påbegynt publikasjonssamarbeid, publikasjoner gjennom de siste fem år eller annet samarbeid med kandidat for å regnes som habil.»

Vi foreslår å legge oss på samme linje som NFR, der grensen går ved tre år.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Til §5-4 Ph.d.-avtalen

Vi foreslår at ph.d.-avtalen slås sammen med søknad om opptak til ph.d.-programmet til ett dokument.

Vennlig hilsen

Michal Walicki
Leder FU

Pål Magnus Gunnestad
seniorkonsulent